

บทที่ 5

วรรณกรรมเพลงของสีฟ้า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีการเลือกสรรถ้อยคำ นำมาเรียงร้อยอย่างมีศิลปะ โดยผสมผสานกับท่วงทำนอง (อัครวิทย์ เรื่องรอง, 2539, หน้า 90) และถ่ายทอดโดยการขับร้อง วรรณกรรมเพลงจึงมีความสัมพันธ์ที่กลมกลืนระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์ ซึ่งทำให้ภาษาในเพลงสามารถกระตุ้นอารมณ์ให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ขึ้นได้ ดังนั้นในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์ในงานวิจัยนี้ จึงจะศึกษาวิเคราะห์ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงของสีฟ้า เพราะเป็นสิ่งที่ผู้ฟังได้รับจากการผสมกลมกลืนของวรรณศิลป์กับคีตศิลป์ และเนื่องจากวรรณกรรมเพลง เป็นการถ่ายทอดภาษาโดยการขับร้อง ที่เป็นเรื่องของคีตศิลป์ มีจังหวะ ทำนอง มาเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงจะศึกษาวิเคราะห์โน้ต ซึ่งเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นความประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์อีกประการหนึ่ง การศึกษาในหัวข้อดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิเคราะห์ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลง

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นสื่อถ่ายทอดความคิด และอารมณ์ของผู้แต่งสู่ผู้ฟัง กุสุมา รักษมณี ให้ความเห็นไว้ว่า “อารมณ์ต่าง ๆ ที่กวีแสดงไว้ในผลงานเรียกว่า ภาวะ เมื่อผู้อ่านได้รับรู้ภาวะที่กวีแสดงไว้ ก็เกิดอารมณ์ตอบสนองต่อภาวะนั้น ซึ่งปฏิกิริยาทางอารมณ์ของผู้อ่านที่ตอบสนอง เรียกว่า รส” (กุสุมา รักษมณี, 2534, หน้า 23) ผู้แต่งเพลงก็เป็นกวีที่แสดงอารมณ์ หรือภาวะต่าง ๆ ออกมาในบทเพลง เมื่อผู้ฟังได้รับรู้ภาวะในเพลงแล้วก็สามารถทำให้เกิดรส ซึ่งเป็นความรู้สึกในใจของผู้ฟัง (กุสุมา รักษมณี, 2534, หน้า 22) ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นในการวิเคราะห์ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลง ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต และนำคำตอบของผู้ฟังที่ตอบแบบสอบถามมาประกอบการวิเคราะห์

กุสุมา รักษมณี (2534) กล่าวว่า ทฤษฎีรสในวรรณคดีมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีรสในการละคร ตามคัมภีร์นาฏยศาสตร์ของภารตมุนี ซึ่งได้จำแนกภาวะเป็น 2 ประเภท คือ ภาวะหลัก และ ภาวะเสริม

ภาวะหลัก หมายถึง ภาวะพื้นฐานของอารมณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติธรรมดาของมนุษย์ มี 9 อย่าง คือ

1. ความรักหรืออารมณ์รัก (รติ)
2. ความขบขัน (หาสะ)
3. ความทุกข์โศก (โศกะ)
4. ความโกรธ (โกรธะ)
5. ความมุงมั่น (อุตสาหะ)
6. ความน่ากลัว (ภยะ)
7. ความน่ารังเกียจ (ชุกุปสา)
8. ความน่าพิศวง (วิสมยะ)
9. ความสงบ (สมะ)

ภาวะเสริม หมายถึง ภาวะหรืออารมณ์ที่เป็นตัวแปรซึ่งอาจเกิดขึ้นบางครั้งคราว เป็น

ตัวหนุนให้เกิดภาวะหลัก มี 33 อย่าง คือ

1. ความไม่แยแส (นิรวาท)
2. ความเหนื่อยอ่อน (คลานิ)
3. ความสงสัย (ศงกา)
4. ความวิหิงสา (อสุยา)
5. ความมัวเมา (มทะ)
6. ความอ่อนเพลีย (ศรมะ)
7. ความเกียจคร้าน (อาลัสยะ)
8. ความอับจน (ไทนยะ)
9. ความวิตก (จินตา)
10. ความหลง (โมหะ)
11. ความระลึกได้ (สมฤติ)
12. ความมั่นคง (ธฤติ)
13. ความละอาย (วีริทา)
14. ความหวั่นไหว (จปัลตา)
15. ความยินดี (หรรษะ)
16. ความตื่นตระหนก (อาเวคะ)
17. ความเฉยชา (ชชตา)
18. ความจองหอง (ครรวะ)

19. ความสิ้นหวัง (วิษาทะ)
20. ความโหยหา (เอาตสุกยะ)
21. ความง่วงงุน (นิทรา)
22. ความสิ้นสติ (เพราะถูกสิง) (อปัสมาระ)
23. ความหลับไหล (สุปตะ)
24. ความตื่น (วิโพธะ)
25. ความแค้น (อมรรษะ)
26. ความเสแสร้ง (อวหิตตะ)
27. ความรุนแรง (อุครตา)
28. ความพินิจพิเคราะห์ (มติ)
29. ความป่วยไข้ (วยาธิ)
30. ความบ้ำคั่ง (อุณมาทะ)
31. ความตาย (มรณะ)
32. ความพรั่งพร้อม (ตราสะ)
33. ความใคร่ครวญ (วิตรรกะ)

เมื่อผู้อ่านหรือผู้ฟังได้รับรู้ภาวะที่ผู้แต่งแสดงไว้แล้วก็จะเกิดเป็นอารมณ์ตอบสนองต่อภาวะนั้น เรียกว่า รส มี 9 รส (กุสุมา รัชมณี, 2534, หน้า 23) ดังต่อไปนี้

ความซาบซึ้งในความรัก (ศฤงคารรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะรัก

ความสนุกสนาน (หาสยรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะขบขัน

ความสงสาร (กรูณารส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะทุกข์โศก

ความแค้นเคือง (เราทรรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะโกรธ

ความชื่นชมในความกล้าหาญ (วีรรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะมุ่งมั่นในการต่อสู้

ความเกรงกลัว (ภยานกรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะน่ากลัว

ความเบื่อระอา ซิงซัง (พีภัตสรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะน่ารังเกียจ

ความอัศจรรย์ใจ (อัทฤตรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะน่าพิศวง

ความสงบใจ (सानตรส) เป็นอารมณ์ตอบสนองของภาวะสงบ

ในบรรดารสทั้งหลายเหล่านี้ กุสุมา รัชมณี (2534) กล่าวว่า ศฤงคารรส ซึ่งเป็น
 ปฏิกริยาทางอารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้ความรักของตัวละคร เป็นรสเด่นที่สุดในวรรณคดีสันสกฤต
 ประการหนึ่งเพราะเกี่ยวกับความรัก (กามะ) เป็นเนื้อหาแสดงบุรุษารณะ (เป้าหมายของชีวิต) และ

อีกประการหนึ่งเพราะเชื้อต่อการดำเนินเรื่องให้น่าสนใจชวนติดตาม กวีเกือบทุกคนล้วนกล่าวถึง ศฤงคารรส ซึ่งความรักในวรรณคดีสันสกฤตมี 2 ประเภท ได้แก่ วิประลัมภะ และ สัมภโคคะ

วิประลัมภะ คือ ความรักของผู้ที่อยู่ห่างจากกัน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ เมื่อแรกรักกันแต่ยังไม่สมหวัง หมายถึง ความรุ่มร้อนทรมานทรมายใจของผู้ที่พบรักแล้วแต่ยังไม่สมประสงค์ เพราะยังไม่รู้ความในใจของกันและกัน และลักษณะที่สอง คือ เมื่อสมหวังแล้วแต่ต้องพลัดพรากจากกันเพราะอุปสรรค หมายถึง ความทุกข์ระทมเพราะต้องพลัดพรากจากผู้เป็นที่รัก

สัมภโคคะ เป็นความรักของชายและหญิงเมื่อได้อยู่ด้วยกัน เป็นรักที่สมปรารถนาเพราะเข้าใจกัน หรือเพราะผ่านพ้นอุปสรรคมาแล้ว

นอกจากนี้ กุสุมาร รัชมนี (2534, หน้า 137) ยังได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงภาวะรักในวรรณคดีสันสกฤตว่า การพลัดพรากจากคนรักที่จะทำให้เกิด ศฤงคารรส ได้จะต้องมีความหวังที่จะได้กลับมาพบกันอยู่ด้วย มิฉะนั้นจะเปลี่ยนเป็นความทุกข์โศกและทำให้เกิด กรณารส มากกว่า

สำหรับความรักที่ไม่สมหวังในประเภทวิประลัมภะนี้ ปราณี พ้าพานิช (2536) ได้อธิบายเกี่ยวกับรักไม่สมหวังในวรรณคดีสันสกฤตไว้ว่า รักไม่สมหวัง (วิประลัมภะ) เป็นภาคลบของรสรัก (ศฤงคารรส) ซึ่งทฤษฎีเรื่องรสนี้ใช้ได้กับการแสดงออกของศิลปะทุกชนิด ไม่เพียงแต่การแสดงละคร และได้แบ่งภาวะรักไม่สมหวังออกเป็น 4 อย่าง ตามการแบ่งของหนังสือการยาลังการ ได้แก่

1. รักแรกพบ (ปรัวราคะ) คือ ความรักซึ่งเกิดแก่คนทั้งสองผู้ไม่เคยอยู่ร่วมกันมา แต่ได้พบเห็นกันในความฝัน จากตัวจริง หรือจากรูปภาพ
2. รักของใจ (มานะ) คือ ความรักระคนความหึงหวง เนื่องจากฝ่ายหญิงรู้ว่าฝ่ายชายมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น หรือฝ่ายหญิงมีจิตมารยาเนื่องจากมีความรักใคร่ในฝ่ายชายมาก คนทั้งสองไม่ได้มีความอภิรมย์ยินดีร่วมกันทั้ง ๆ ที่อยู่ในสถานที่เดียวกัน
3. รักจากไกล (ปรัวราส) คือ ความรักที่ไม่อาจหายไปจากใจแต่เพิ่มขึ้นในคนรักทั้งสองที่ พราวจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ เป็นต้น
4. รักสิ้นใจ (กรุณ) คือ ความรักที่ยังคงอยู่ในหัวใจของคนรักที่มีชีวิตอยู่ซึ่งเศร้าโศกเสียใจเพราะคนรักอีกฝ่ายหนึ่งใกล้จะตายหรือตายจากไปแล้ว

ในการวิเคราะห์ความรู้สึกหรือรสที่ได้รับจากการฟังเพลงของสิฟ้า ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ตามแนวคิดของกุสุมาร รัชมนี และแนวคิดจากบทความเกี่ยวกับภาวะรักไม่สมหวังในวรรณคดีสันสกฤต ของปราณี พ้าพานิช ดังที่กล่าวแล้ว มาใช้เป็นแนวทาง

ในการวิเคราะห์ นอกจากนี้อาจจะได้นำความรู้สึกจากผู้ฟังเพลงของสี่ฟ้า มาพิจารณาวิเคราะห์ควบคู่กันไปด้วย โดยวิเคราะห์จากตัวแทนเพลงสิบเพลง ซึ่งนำมาจากเพลงที่มีผู้รู้จักมากที่สุดสิบอันดับแรกจากเพลงที่รวบรวมได้ทั้งหมด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “ขอเป็นคนหนึ่ง”

เพลงขอเป็นคนหนึ่ง มีเนื้อหากล่าวถึงการเต็มใจมอบความรัก ความจริงใจ มีความปรารถนาดีและห่วงใยคนที่ตนรักเสมอ แม้ว่าเขาจะไม่สนใจหรือรักตอบก็ตาม

ผลการตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงขอเป็นคนหนึ่ง มีผู้รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 86 และรู้สึกซาบซึ้ง / ตื้นตันใจ ร้อยละ 90

เรื่องราวในเพลงขอเป็นคนหนึ่ง ผู้แต่งสมมติให้ตนเองเป็นตัวละครตัวหนึ่งที่หลงรัก “เธอ” ซึ่งภาวะรักในเพลงนี้ เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

รักแรกพบ (ปุรวราศ) คือ ความรักหนักยิ่งซึ่งเกิดแก่คนทั้งสองผู้ไม่เคยอยู่ร่วมกันมา แต่ได้พบเห็นกันในความฝัน จากตัวจริง หรือจากรูปภาพหรือได้ฟังข่าวลือของกันและกันจากเพื่อน และจากคนขับล่ำ (ปราณี พำพานิช, 2536, หน้า 49)

ในเพลงขอเป็นคนหนึ่ง ผู้แต่งหลงรัก “เธอ” และมีความห่วงใย ต้องการจะอยู่เคียงข้าง “เธอ” เพื่อคอยดูแลในเวลาที่ “เธอ” มีความทุกข์หรือเศร้าใจ ต้องการอยู่เป็นเพื่อน ในเวลาที่ “เธอ” เหน็ด คอยปลอบใจในเวลาที่ “เธอ” รู้สึกท้อแท้ รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะของตัวละครที่หลงรัก “เธอ” นี้ ได้แก่ ศฤงคารรส คือ ความซาบซึ้งในความรักของตัวละคร

ส่วน “เธอ” นั้น ไม่ได้สนใจในตัวผู้แต่งมากนัก เพราะ “เธอ” มีคนอื่น ๆ ที่เห็นว่าสำคัญกว่าอยู่แล้ว รสที่ได้รับจากภาวะดังกล่าวนี้ ได้แก่ กรุณารส เนื่องจากผู้ฟังสงสารที่ผู้แต่งเศร้าใจ เพราะ “เธอ” ไม่สนใจตนเอง

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงขอเป็นคนหนึ่ง โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงขอเป็นคนหนึ่ง ให้ กรุณารส เป็นรสเด่นจากการรับรู้ภาวะเศร้าโศกของผู้แต่ง ที่ไม่สมหวังในความรัก และมี ศฤงคารรส เป็นรสเสริมให้กรุณารสเด่นขึ้น คือ การรับรู้ความรัก ความห่วงใย อย่างจริงใจ ที่ผู้แต่งมีต่อ “เธอ”

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 90 ที่รู้สึกซาบซึ้ง / ตื้นตันใจ อาจเกิดได้จากการรับรู้ความรัก ความห่วงใย ซึ่งก็คือการได้รับ ศฤงคารรส นั่นเอง ส่วนร้อยละ 86 ที่รู้สึกเศร้า / สงสาร นั้น อาจเนื่องจากได้รับรู้ความผิดหวังในความรักของตัวละคร จึงเป็นการได้รับ กรุณารส

จะสังเกตได้ว่าผู้ฟังที่ได้รับกรณารส และศฤงคารรส มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งรสที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับเมื่อฟังเพลงขอเป็นคนหนึ่ง นั้น เป็นรสที่สอดคล้องกับทั้งรสเด่นและรสเสริม ในการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤตดังที่กล่าวไปแล้ว

2. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “จำเธอขึ้นใจ”

จำเธอขึ้นใจ เป็นเพลงที่บอกเล่าความคิดถึง รำพึงรำพันความรักที่ยังคงมีต่อคนรักอยู่เหมือนเดิม ถึงแม้จะเลิกรากันไปแล้ว

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อฟังเพลงจำเธอขึ้นใจ ร้อยละ 69 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 75 รู้สึกเหงา ร้อยละ 37 รู้สึกอ้างว้าง และร้อยละ 58 รู้สึกคิดถึง

เรื่องราวในเพลง**จำเธอขึ้นใจ** มีตัวละครคือ “ฉัน” กับ “เธอ” ซึ่งภาวะรักในเพลง เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

รักจากไกล (ปรวาส) คือ ความรักที่ไม่จางหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พรากจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ หรือการสาปแช่ง (ปราวณิ ฟาฟานิซ, 2536, หน้า 50)

ในเพลง**จำเธอขึ้นใจ** “ฉัน” คิดถึง “เธอ” และคิดถึงความสัมพันธ์ที่ผ่านมา ถึงแม้จะแยกทางจากกันมานานแล้ว แต่ “ฉัน” ก็ไม่เคยลืม และยังรัก “เธอ” คนเดียวตลอดมา รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะของ “ฉัน” ได้แก่ ศฤงคารรส คือ ความซาบซึ้งในความรักของ “ฉัน” ที่มีต่อ “เธอ”

เนื่องจาก “ฉัน” และ “เธอ” ได้แยกทางจากกันไปแล้ว “ฉัน” อยู่คนเดียว และยังคงคิดถึง “เธอ” อย่างมากอยู่เสมอ เมื่อผู้ฟังรับรู้ภาวะของ “ฉัน” จึงได้รับ กรณารส เพราะรู้สึกเศร้า สงสารที่ “ฉัน” ต้องทุกข์ทรมานใจด้วยความคิดถึง “เธอ”

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง**จำเธอขึ้นใจ** โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลง**จำเธอขึ้นใจ** ให้ กรณารส เป็นรสเด่นจากการรับรู้ภาวะทุกข์เศร้าของ “ฉัน” ที่ยังคงรักและคิดถึงคนรักที่ได้เลิกรากันไปอยู่ตลอดมา และยังมี ศฤงคารรส เป็นรสเสริมด้วย คือ การรับรู้ถึงความรักที่มั่นคงของ “ฉัน”

จากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 69 ที่รู้สึกเศร้า ร้อยละ 75 รู้สึกเหงา ร้อยละ 37 รู้สึกอ้างว้าง และร้อยละ 58 รู้สึกคิดถึง ความรู้สึกเหล่านี้เป็นความรู้สึกที่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ซึ่งอาจมีที่มาจากการรับรู้ถึงความรู้สึกของตัวละคร “ฉัน” จึงเป็นการได้รับ กรณารส นั้นเอง ซึ่ง กรณารส ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับจากการฟังเพลง**จำเธอขึ้นใจ** นั้น ก็มี ความสอดคล้องกับรสเด่นที่วิเคราะห์โดยทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤตดังที่กล่าวข้างต้น

3. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “เธอรู้หรือเปล่า”

เพลงนี้กล่าวถึงเรื่องราวความรักที่ผิดหวังในอดีต และยังคงเศร้าเสียใจกับความผิดหวังครั้งนั้นตลอดมา

ผู้ตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับเมื่อฟังเพลงเธอรู้หรือเปล่า รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 74 รู้สึกเจ็บปวด / ทรมานใจ ร้อยละ 21 รู้สึกอ้างว้าง / เดียวดาย ร้อยละ 20 และรู้สึกซาบซึ้ง ร้อยละ 65

เพลงเธอรู้หรือเปล่า มีตัวละครคือ “ฉัน” กับ “เธอ” ภาวะรักที่ปรากฏในเพลง มีความสอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤตดังนี้

รักจากไกล (ปรวาส) คือ ความรักที่ไม่อาจหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พากจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ หรือการสาปแช่ง (ปราณี ฟาฟานิซ, 2536, หน้า 50)

สำหรับเพลงเธอรู้หรือเปล่า “ฉัน” กับ “เธอ” เคยคบหาเป็นคนรักกัน และมีเหตุให้ต้องเลิกรากันไป แม้เวลาจะผ่านมานาน อีกทั้งภายนอกดูเหมือน “เธอ” ทำใจได้แล้ว แต่ในใจนั้นยังคงรัก คิดถึง และรอคอยการกลับมาของ “เธอ” อยู่เสมอ แม้จะรู้ว่าไม่มีทางเป็นไปได้ก็ตาม รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะของ “ฉัน” จึงเป็น **ศตยคารรส** คือ ความซาบซึ้งในความรักที่ “ฉัน” มีต่อ “เธอ”

ในปัจจุบัน หลังจากที่ “เธอ” แยกทางไปแล้ว “ฉัน” ก็อยู่คนเดียวอย่างอ้างว้าง ยังทุกข์ทรมานใจและคิดถึงเรื่องราวที่ผ่านมาเสมอ ไม่เคยลืม “เธอ” และยังคงคอยด้วยความหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่า “เธอ” จะกลับมา เมื่อได้รับรู้ภาวะของ “ฉัน” ผู้ฟังได้รับ **กรณารส** เนื่องจากรู้สึกเศร้า สงสาร “ฉัน” ที่ผิดหวังจากความรัก และต้องใช้ชีวิตอยู่คนเดียวด้วยความโศกเศร้า ทรมานใจ จากความผิดหวังและคิดถึง “เธอ” รวมทั้งเห็นใจในการรอคอยคนรัก ทั้งที่รู้ว่าเขาจะไม่กลับมา

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงเธอรู้หรือเปล่า โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงเธอรู้หรือเปล่า ให้ **กรณารส** เป็นรสเด่น เนื่องจากการรับรู้ภาวะทุกข์โศกของ “ฉัน” ที่ยังรักและรอคอยคนรักที่เลิกรากไปแล้วอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมี **ศตยคารรส** เป็นรสเสริมอีกด้วย คือ การรับรู้ความรักมั่นคงของ “ฉัน” ที่มีต่อ “เธอ”

มีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 74 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 21 รู้สึกเจ็บปวด / ทรมานใจ ร้อยละ 20 รู้สึกอ้างว้าง / เดียวดาย ความรู้สึกเหล่านี้ เป็นความรู้สึกในลักษณะเดียวกัน ซึ่งอาจเกิดได้จากการรับรู้ในความทุกข์ของตัวละคร “ฉัน” และการมีความรู้สึกร่วมไปด้วย เป็นการได้รับ **กรณารส** นั้นเอง นอกจากนี้ยังมีผู้ฟังร้อยละ 65 ที่รู้สึกซาบซึ้ง ที่สามารถเกิดได้จากการรับรู้ความรักที่จริงใจและมั่นคงของ “ฉัน” ซึ่งเป็นการได้รับ **ศตยคารรส** ดังนั้นความรู้สึกที่ผู้ฟังได้รับ

จากการฟังเพลงเธอรู้หรือเปล่า จากแบบสอบถาม จึงมีความสอดคล้องกับรสนิยมและรสนิยม
จากการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสนิยมของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต

4. ภาวะรักไม่สมหวังและรสนิยมในวรรณกรรมเพลง “บ่งบอก”

เพลงบ่งบอก เป็นการรำพึงรำพันความทุกข์ที่ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากการผิดหวังในความรัก มีความขัดแย้งในใจ และเสียใจ จนอยากจะร้องให้อยู่ตลอดเวลา แต่ก็
ไม่ต้องการให้ใครเห็นตนเองร้องไห้

จากแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงบ่งบอก ผู้ฟังร้อยละ 54 รู้สึกเศร้า /
สงสาร ร้อยละ 15 รู้สึกเสียใจ / ทรมานใจ และร้อยละ 65 รู้สึกอ้างว้าง / เดียวดาย

ในเพลงบ่งบอก ผู้แต่งสมมติให้ตนเองเป็นตัวละคร “ฉัน” ที่กำลังเศร้าโศกเสียใจ ภาวะ
รักในเพลงนี้ เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสนิยมของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ตามเนื้อหาของ
เพลงดังต่อไปนี้

รักจากไกล (ปรวาส) คือ ความรักที่ไม่อาจหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พراق
จากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ
หรือการลาบแพ่ง (ปรวณิ พัพพานิช, 2536, หน้า 50)

เพลงบ่งบอก “ฉัน” ผิดหวังในเรื่องความรัก และยังตัดใจไม่ได้ ครุ่นคิดเรื่องนี้อยู่ตลอด
เวลา เมื่อไม่มีคนรักจึงรู้สึกเหมือนตนเองไม่มีใคร ไม่มีคนที่เข้าใจ และไม่ต้องการพบเจอใคร เพราะ
โศกเศร้า เสียใจมาก ร้องให้อยู่เสมอจนทำให้สังเกตความผิดปกติได้จากดวงตา จึงอยากให้มีแต่
เวลากลางคืน เพื่อจะได้อยู่คนเดียว และร้องไห้โดยที่ไม่มีใครเห็น รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะดัง
กล่าวของ “ฉัน” จึงได้แก่ กรณารส เนื่องจากผู้ฟังสงสาร เห็นใจ “ฉัน” ที่ผิดหวังและเสียใจมากจน
อยากร้องให้อยู่ตลอดเวลา

การศึกษารักไม่สมหวังและรสนิยมในวรรณกรรมเพลงบ่งบอก โดยใช้ทฤษฎีรสนิยม
ของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงบ่งบอก ให้ กรณารส เป็นรสนิยมจากการรับรู้ภาวะ
เศร้าโศกอย่างมากของตัวละคร “ฉัน” ที่มีสาเหตุมาจากความไม่สมหวังในรัก

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 54 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 15 รู้สึกเสียใจ /
ทรมานใจ ร้อยละ 65 รู้สึกอ้างว้าง / เดียวดาย ความรู้สึกเหล่านี้เป็นความรู้สึกในตนเองเดียวกัน
ซึ่งเป็นไปได้ว่า เกิดจากการที่ผู้ฟังได้รับความทุกข์โศกของตัวละคร จึงมีความเห็นใจและรู้สึกตาม
ไปด้วย ซึ่งเป็นการได้รับ กรณารส ดังนั้นรสที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับจากการฟังเพลงบ่งบอก
จึงสอดคล้องกับรสนิยมที่วิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสนิยมของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤตดังที่กล่าวมา

5. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “บอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย”

เพลงนี้กล่าวถึงการตัดพ้อคนรักที่ทำให้ผิดหวัง เพราะเข้ามาทำให้เชื่อและไว้วางใจ แล้วก็ทอดทิ้งไปในที่สุด

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงบอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย มีผู้ฟังร้อยละ 49 รู้สึกสงสาร / เห็นใจ ร้อยละ 68 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ และร้อยละ 16 รู้สึกโกรธเคือง

เรื่องราวในเพลงบอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย มีตัวละคร คือ “ฉัน” กับ “เธอ” ซึ่งมีภาวะรักสอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

รักจากไกล (ปรวาส) คือ ความรักที่ไม่จางหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พراกจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ หรือการสาปแช่ง (ปราณี ฟาพานิช, 2536, หน้า 50)

ในเพลงบอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย “ฉัน” รักและเชื่อใจ “เธอ” มาก แต่ต้องผิดหวังเมื่อ “เธอ” ทอดทิ้งแล้วจากไป “ฉัน” ทำใจไม่ได้ จึงรำพันถึงการที่ “เธอ” เข้ามาทำดีด้วยจนทำให้รัก รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะของตัวละคร “ฉัน” ที่หลงรัก “เธอ” ได้แก่ **ศฤงคารรส** คือ ความซาบซึ้งในความรักที่เกิดขึ้น

เมื่อ “เธอ” ทอดทิ้งไป ทำให้ “ฉัน” เสียใจ จึงกล่าวตัดพ้อที่ “เธอ” มาทำเป็นรัก และให้ความหวังต่าง ๆ นานา แต่แล้วกลับมากังวาล ซึ่งเป็นการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรง เป็นสาเหตุให้ “ฉัน” โกรธเคืองที่ “เธอ” มาหลอกลวง รสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะโกรธของ “ฉัน” จึงเป็น **เราทรรส** เพราะขุนเคืองที่ “เธอ” หลอกลวง “ฉัน”

จากเรื่องราวในเพลง ที่ “ฉัน” กล่าวคร่ำครวญตัดพ้อ “เธอ” ที่ทอดทิ้งไป ทำให้ผิดหวังและเสียใจมาก ทั้งที่ “ฉัน” รักและเชื่อใจ “เธอ” เสมอ เมื่อได้รับรู้ภาวะของ “ฉัน” แล้ว จึงเกิด **กรณารส** เนื่องจากเห็นใจที่ “ฉัน” ผิดหวัง และทุกข์เศร้าเพราะความรัก

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงบอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงนี้มี **กรณารส** เป็นรสเด่น จากการรับรู้ภาวะความเป็นทุกข์ของ “ฉัน” โดยมีรสที่เสริมให้ **กรณารส** เด่นขึ้น ได้แก่ **ศฤงคารรส** คือ การรับรู้ความรักที่จริงใจของ “ฉัน” และ **เราทรรส** คือ ความโกรธเคือง “เธอ” ที่หลอกลวงให้ “ฉัน” ต้องผิดหวัง

จากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ร้อยละ 49 รู้สึกสงสาร / เห็นใจ และร้อยละ 68 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ ความรู้สึกทั้งสองประการนี้อาจสืบเนื่องมาจากการได้รับความผิดหวัง และ

ความทุกข์ใจของตัวละคร “ฉัน” ซึ่งเป็นการได้รับ กรณารส ส่วนผู้ฟังอีกร้อยละ 16 ที่ตอบว่ารู้สึกโกรธเคืองนั้น สามารถเกิดขึ้นได้เมื่อรับรู้ภาวะโกรธหรือน้อยใจ ที่ตัวละคร “ฉัน” มีต่อ “เธอ” จึงเป็นการได้รับ เราทรรส ดังนั้น รสที่ผู้ฟังได้รับจากการฟังเพลงบอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย จึงเป็นรสที่สอดคล้องกับรสเด่นและรสเสริม ตามที่วิเคราะห์โดยทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต คือ กรณารส และ เราทรรส สำหรับ ศฤงคารรส ซึ่งเป็นรสเสริมอีกประการหนึ่งนั้น แม้จะไม่มีผู้ตอบ แต่ก็ยังเป็นรสเสริมที่เป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดเรื่องราวในเพลงนี้ขึ้น

6. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “เปล้าหอรกนะ”

เปล้าหอรกนะ เป็นเรื่องของความผิดหวังในความรัก เนื่องจากคนรักแยกทางจากไป แม้ภายในใจจะยังทำใจไม่ได้ แต่ก็ไม่ยอมรับว่าเสียใจ

ผลการตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงเปล้าหอรกนะ มีผู้ฟังร้อยละ 63 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 71 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ และร้อยละ 24 รู้สึกโกรธเคือง

ในเพลงเปล้าหอรกนะ มีตัวละคร คือ “ฉัน” และ “เธอ” โดยมี “ฉัน” เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราว ภาวะรักในเพลงนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังที่ปรากฏในเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

รักจากไกล (ปราวาส) คือ ความรักที่ไม่อาจหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พรากจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ หรือการสวปแข่ง (ปราวณี พัพพานิช, 2536, หน้า 50)

“ฉัน” เคยคบหากับ “เธอ” ในฐานะคนรัก จนกระทั่ง “เธอ” มาขอแยกทางจากไป ทำให้ “ฉัน” ร้องไห้คร่ำครวญด้วยความเสียใจเรื่อยมา แต่ก็ปฏิเสธว่าที่ตนเองมีอาการดังกล่าว ไม่ได้มีสาเหตุมาจากการที่ “เธอ” ทิ้งไปอย่างไม่ไยดี เพราะต้องการแสดงให้เห็นว่าในเมื่อ “เธอ” ทำร้ายจิตใจกันได้ “เธอ” ก็ไม่มีความสำคัญอีกต่อไป ผู้ฟังเกิด เราทรรส เนื่องจากขุนเคื่องที่ “เธอ” ทอดทิ้ง “ฉัน” ไป จนทำให้เสียใจมาก

หลังจากที่ “เธอ” จากไปแล้ว “ฉัน” ก็ยังคงเสียใจ มีอาการเหม่อลอย และร้องไห้คร่ำครวญอยู่เสมอ ทำให้ผู้ฟังเกิด กรณารส เนื่องจากได้รับรู้ภาวะทุกข์โศกของ “ฉัน”

ในการศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงเปล้าหอรกนะ โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงเปล้าหอรกนะ ให้ กรณารส เป็นรสเด่นจากการรับรู้ภาวะทุกข์และความโศกเศร้าของ “ฉัน” ซึ่งมี “เธอ” เป็นต้นเหตุ โดยมีรสที่เสริมให้ กรณารส เด่นขึ้น ได้แก่ เราทรรส คือ ความขุนเคื่องที่ได้รับรู้ความโกรธ ที่มาจากจากการกระทำของ “เธอ”

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงเปล่าหรือขณะ มีผู้ฟังร้อยละ 63 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 71 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เมื่อรับรู้ถึงความผิดหวัง ความทุกข์ ความโศกเศร้าของ “ฉัน” ก็คือการได้รับ กรณารส และ ร้อยละ 24 ที่รู้สึกโกรธเคือง ก็อาจเกิดจากการรับรู้ความโกรธ คือ เราทรยศ ซึ่งมีสาเหตุจากการที่ “เธอ” ทอดทิ้งจนทำให้ “ฉัน” มีชีวิตอยู่อย่างเศร้าโศก ดังนั้นรสที่ผู้ฟังได้รับ จึงมีความสอดคล้องกับ รสเด่นและรสเสริม ที่วิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต

7. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “ฝังไว้ในผืนดิน”

เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการผิดหวังจากความรักและคนรัก รำพันตัดพ้อคนรักที่ทำให้ ผิดหวัง เสียใจ และยังตรอมใจจนถึงทุกวันนี้

คำตอบจากแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงฝังไว้ในผืนดิน ร้อยละ 64 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ ร้อยละ 45 รู้สึกเศร้า / สงสาร / เห็นใจ ร้อยละ 30 รู้สึกซาบซึ้งใจ และร้อยละ 14 รู้สึกโกรธ / เจ็บใจ

เรื่องราวของเพลงฝังไว้ในผืนดิน ผู้แต่งสมมติให้ตนเองเป็นตัวละครที่รักและรักดี ต่อ “เธอ” ซึ่งภาวะรักในเพลงนี้เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

รักจากไกล (ปรวาส) คือ ความรักที่ไม่อาจหายไปจากใจ มีแต่เพิ่มขึ้นในคนรักที่พรากจากกันเพราะฝ่ายหนึ่งต้องจากไปไกลเป็นเวลานาน เนื่องจากธุรกิจการค้า หน้าที่การงาน อุบัติเหตุ หรือการลาบแง่ (ปราณี ฟาพานิช, 2536, หน้า 50)

ในเพลงฝังไว้ในผืนดิน ผู้แต่งรัก “เธอ” มาก ห่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้อย่างจริงจัง วาดความหวังในอนาคตไว้อย่างสวยงาม ทำสิ่งต่าง ๆ ที่ดีให้กับ “เธอ” มากมาย โดยไม่เคยคิดเผื่อใจว่าจะผิดหวัง รสที่รับรู้จากการรับรู้ภาวะของตัวละครที่แสดงความรักต่อ “เธอ” นี้ ได้แก่ ศฤงคารรส คือ ความซาบซึ้งในความรักของตัวละคร

แต่ในที่สุด “เธอ” ก็ทำร้ายจิตใจ ทั้ง ๆ ที่ผู้แต่งรักและดีต่อ “เธอ” มาตลอด ทำให้ผิดหวังอย่างรุนแรง จึงรู้สึกเจ็บใจ โกรธ “เธอ” ที่ทำให้ผิดหวัง และโกรธตนเองที่รักและไว้วางใจมากเกินไป ด้วย ทำให้ผู้ฟังเกิด เราทรยศ คือ ความโกรธเคือง “เธอ” ที่สามารถทำร้ายจิตใจคนที่จริงใจและรัก “เธอ” มากได้

การที่ตัวละครมีความรักให้ “เธอ” มาก ห่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้มาก เมื่อต้องผิดหวังจึงยิ่งเสียใจมากตามไปด้วย เพราะความหวังที่วาดไว้อย่างสวยงาม กลับพังทลายลงอย่างไม่คาดคิด มีความเจ็บปวด ซ้ำใจ และตรอมใจมาแทน จนแทบจะแบกรับไว้ไม่ไหว การรับรู้ภาวะทุกข์โศกของ

ตัวละครในตอนนี้นำให้เกิด **กรณารส** คือ ความสงสัยและเห็นใจในการเผชิญความผิดหวังอย่างรุนแรง

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงฝังไว้ในผืนดิน โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสามารถสรุปได้ว่า **กรณารส** เป็นรสเด่นของเพลงนี้ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ภาวะทุกข์สาหัสของผู้แต่งที่ต้องผิดหวังอย่างรุนแรง และยังมี **ศตงคารรส** คือ การรับรู้ในการทรมานความรัก ให้ “เธอ” และ **เราทรรส** คือ ความรู้สึกโกรธเคืองที่ “เธอ” ทำร้ายจิตใจคนที่รักจริง เป็นรสเสริมให้กรณารสเด่นขึ้นอีกด้วย

จากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงฝังไว้ในผืนดิน ร้อยละ 64 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ ร้อยละ 45 รู้สึกเศร้า / สงสาร / เห็นใจ ความรู้สึกเหล่านี้อาจเกิดเนื่องมาจากการได้รับความทุกข์โศก ตระทมใจของตัวละครที่ผิดหวัง ซึ่งเป็นการได้รับ **กรณารส** ผู้ฟังร้อยละ 30 ที่รู้สึกซาบซึ้งใจนั้น เกิดได้จากการรับรู้ความรัก ความจริงใจ ที่ตัวละครทรมานให้ “เธอ” คือการได้รับ **ศตงคารรส** ส่วนผู้ฟังร้อยละ 14 ที่รู้สึกโกรธ / เจ็บใจ ก็อาจเกิดได้จากการรับรู้ความเจ็บใจของผู้ผิดหวัง ที่มีสาเหตุมาจากการถูก “เธอ” ทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นการได้รับ **เราทรรส** นั้นเอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารสที่ผู้ฟังเพลงฝังไว้ในผืนดิน ได้รับ เป็นรสที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์โดยทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังกล่าวข้างต้น

8. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “ไม่อยากจะเธอรู้”

ไม่อยากจะเธอรู้ เป็นเพลงเกี่ยวกับความรักที่แอบเก็บไว้ในใจ เพราะเกรงว่าหากพูดออกไปแล้ว ความสัมพันธ์อันดีที่คบกันมาจะเปลี่ยนไป จึงต้องการเพียงได้พบและคบหากันเหมือนเดิมก็เพียงพอแล้ว

คำตอบจากแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงไม่อยากจะเธอรู้ ผู้ฟังร้อยละ 79 รู้สึกเศร้า / เห็นใจ และร้อยละ 88 รู้สึกซาบซึ้งใจ

เรื่องราวในเพลงไม่อยากจะเธอรู้ มีตัวละคร คือ “ฉัน” กับ “เธอ” และคนรักของ “เธอ” ซึ่งผู้แต่งเรียกว่า “คนที่เธอจูมมือ” ภาวะรักในเพลงนี้ เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ตามที่ปรากฏในเรื่องราวต่อไปนี้

รักแรกพบ (ปฐวราศ) คือ ความรักหนักยิ่งซึ่งเกิดแก่คนทั้งสองผู้ไม่เคยอยู่ร่วมกันมา แต่ได้พบเห็นกันในความฝัน จากตัวจริง หรือจากรูปภาพหรือได้ฟังข่าวลือของกันและกันจากเพื่อน และจากคนขับลำ (ปราณี พำพานิช, 2536, หน้า 49)

ในเพลงไม่อยากจะเธอรู้ “ฉัน” แอบรัก “เธอ” อยู่ ขณะที่คบหากันในฐานะเพื่อน ถึงแม้ว่าภายในใจของ “ฉัน” จะรัก “เธอ” มากเพียงใด ก็ไม่คิดจะบอกให้ “เธอ” ได้รู้ความรู้สึกที่แท้จริง

ของตน ต้องการเพียงได้พบกับคนที่ตนรักก็รู้สึกเป็นสุขใจแล้ว รสที่ได้รับเมื่อรับรู้ภาวะของ “ฉัน” ที่แอบรัก “เธอ” ได้แก่ **ศฤงคารรส** คือ ความซาบซึ้งในความรักของ “ฉัน”

การที่ “ฉัน” แอบหลงรัก “เธอ” ซึ่งมีคนรักอยู่แล้ว ทำให้ “ฉัน” ไม่สมหวังในความรักครั้งนี้ จึงได้แต่เก็บความรักและความทุกข์ไว้ในใจ แม้จะมีท่าทีร่าเริงแจ่มใสในเวลาที่พบกับ “เธอ” แต่เมื่ออยู่คนเดียวก็ต้องร้องไห้ด้วยความขมขื่น มีสภาพหน้าขึ้นอกตรม เมื่อรับรู้ภาวะของ “ฉัน” ผู้ฟังจะเกิด **กรณารส** เนื่องจากรู้สึกเห็นใจในความทุกข์โศกของ “ฉัน”

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงไม่ยากให้เรารู้ โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า ไม่ยากให้เรารู้ ให้ **กรณารส** เป็นรสเด่นจากการรับรู้ภาวะความเศร้าโศกของ “ฉัน” ที่หมั่นมาใจจากการแอบรัก นอกจากนี้ยังมีรสที่เสริมให้ **กรณารส** เป็นรสเด่น ได้แก่ **ศฤงคารรส** คือ การรับรู้ความรักอย่างบริสุทธิ์ใจของ “ฉัน” ที่มีต่อ “เธอ” เพราะแม้ “ฉัน” จะรัก “เธอ” มากเพียงใดก็เก็บไว้ในใจ และไม่คิดจะแย่งชิง “เธอ” ให้มาเป็นคนรักของตนเอง

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 79 ที่รู้สึกเศร้า / เห็นใจ อาจเกิดความรู้สึกนี้จากการที่ผู้ฟังได้รับรู้ภาวะความเป็นทุกข์ของ “ฉัน” ที่ไม่สามารถสมหวังในรักได้ ซึ่งเป็นความรู้สึกเมื่อได้รับ **กรณารส** สำหรับผู้ฟังร้อยละ 88 ที่รู้สึกซาบซึ้งใจนั้น สามารถเกิดเมื่อได้รับรู้ความรักที่บริสุทธิ์ใจของ “ฉัน” ซึ่งเป็นความรู้สึกเมื่อเกิด **ศฤงคารรส** จึงเห็นได้ว่ารสที่ผู้ฟังได้รับจากการฟังเพลงไม่ยากให้เรารู้ เป็นรสที่ปรากฏสอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห์โดยทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ทั้งรสเด่น คือ **กรณารส** และ รสเสริม คือ **ศฤงคารรส**

9. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “ลืมได้เลย”

เพลงนี้กล่าวถึงความผิดหวังเรื่องความรัก เนื่องจากเคยถูกคนรักทำร้ายจิตใจ จึงไม่ต้องการที่จะคบหา หรือพบปะกันอีก

ผลการตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลงลืมได้เลย มีผู้ฟังร้อยละ 68 รู้สึกเห็นใจ ร้อยละ 32 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ และร้อยละ 57 รู้สึกโกรธเคือง

เพลงลืมได้เลย มีตัวละคร คือ “ฉัน” กับ “เธอ” ซึ่งภาวะรักในเพลงนี้สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังที่ปรากฏในเรื่องราวต่อไปนี้

รักข่องใจ (มาน) คือ ความรักระคนความหึงหวง เนื่องจากฝ่ายหญิงรู้ว่าฝ่ายชายมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่น หรือฝ่ายหญิงมีจิตมารยาเนื่องจากมีความรักใคร่ในฝ่ายชายมาก คนรักทั้งสองไม่ได้มีความอธิษฐานยืนยันทัวร์กันทั้ง ๆ ที่อยู่ในสถานที่เดียวกัน (ปราณี ฟาพานิช, 2536, หน้า 49)

ในเพลงลิมได้เลย “ฉัน” กับ “เธอ” เคยคบหาเป็นคนรักกัน แล้ว “เธอ” ก็ทำร้ายจิตใจ “ฉัน” จนต้องเลิกกันไป เมื่อเวลาผ่านไป “เธอ” กลับมาขอคืนดี แต่ “ฉัน” ไม่ต้องการกลับไปคบหาอีก เพราะ “เธอ” เคยทำให้เจ็บช้ำ ผิดหวังมาแล้ว ซึ่งการกระทำครั้งนั้นแสดงให้เห็นว่า “เธอ” ไม่ได้รัก “ฉัน” จึงได้ทำร้ายจิตใจให้ต้องเสียน้ำตา และเจ็บปวด การรับรู้ภาวะทุกข์ใจที่ “ฉัน” ได้รับ ทำให้เกิด **กรณารส** คือ ความสงสาร เห็นใจในเวลาที่ต้องเผชิญความผิดหวัง ขณะเดียวกันก็เกิด **เรাত্রรส** คือ โกรธเคืองในการที่ “เธอ” ทำร้ายจิตใจให้ “ฉัน” ต้องเสียใจและเสียน้ำตา

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลงลิมได้เลย โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงนี้ให้ **กรณารส** เป็นรสเด่น เนื่องมาจากการรับรู้ภาวะผิดหวัง ทุกข์ใจ ของตัวละคร “ฉัน” และยังมีรสเสริม ได้แก่ **เรাত্রรส** ซึ่งเนื่องมาจากความโกรธเคือง “เธอ” ที่ทำให้ “ฉัน” ผิดหวัง

จากคำตอบของผู้ฟังที่ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 68 รู้สึกเห็นใจ ร้อยละ 32 รู้สึกผิดหวัง / เสียใจ ความรู้สึกดังกล่าวนี้สามารถเกิดได้จากการที่ผู้ฟังได้รับรู้ถึงความทุกข์ใจ เสียใจ ของตัวละคร เป็นการได้รับ **กรณารส** และสำหรับผู้ฟังร้อยละ 57 ที่รู้สึกโกรธเคืองนั้น อาจเนื่องมาจากการรับรู้ความโกรธเคืองที่ “เธอ” เคยทำร้ายจิตใจ “ฉัน” ซึ่งก็เป็นการเกิด **เรাত্রรส** จึงสามารถเห็นความสอดคล้องของรสที่ผู้ฟังได้รับ กับรสที่วิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ทั้ง **กรณารส** ที่เป็นรสเด่น และ **เรাত্রรส** ซึ่งเป็นรสเสริม

10. ภาวะรักไม่สมหวังและรสในวรรณกรรมเพลง “อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)”

อยู่เพื่อใคร เป็นเพลงที่กล่าวถึงความรัก ความผูกพัน และความอาลัยอาวรณ์ที่มีต่อคนรักซึ่งกำลังจะตายจากไป

คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเพลง**อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)** มีผู้ฟังร้อยละ 59 รู้สึกเศร้า / สงสาร ร้อยละ 65 รู้สึกซาบซึ้งใจ และร้อยละ 14 รู้สึกทรมานใจ

เรื่องราวในเพลง**อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)** มีตัวละครที่ปรากฏอยู่ ได้แก่ “ฉัน” และ “เธอ” โดยภาวะรักในเพลงนี้ เป็นภาวะรักที่สอดคล้องกับทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต ดังเรื่องราวต่อไปนี้

รักสิ้นใจ (กรณ) คือความรักที่ยังคงอยู่ในหัวใจของคนรักที่มีชีวิตอยู่ ซึ่งเศร้าโศกเสียใจ เพราะคนรักอีกฝ่ายหนึ่งใกล้จะตายหรือตายจากไปแล้ว (ปราณี ฟาพานิช, 2536, หน้า 50)

ในเพลง**อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)** “ฉัน” พร่ำพรรณนาถึงความรัก ความผูกพัน ที่มีต่อ “เธอ” ผู้เป็นคนรัก ซึ่งเคยอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุข เป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด รสที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับรู้

ภาวะรักของตัวละครทั้งสองได้แก่ **ศตงคารรช** คือ ความซาบซึ้งในความรักระหว่าง “ฉัน” กับ “เธอ” แต่ขณะนี้ “เธอ” กำลังจะตายจากไป ไม่มีรอยยิ้มบนใบหน้าเหมือนที่เคยเป็น และเมื่อ “เธอ” จากไปแล้ว ก็จะไม่มีคนรักคอยอยู่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขอีกแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความเจ็บช้ำ ทรมานใจให้ “ฉัน” มาก จนไม่เห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ต่อไป รหัสที่ได้รับจากการรับรู้ภาวะของ “ฉัน” จึงได้แก่ **กรณารช** เนื่องจากผู้ฟังรู้สึกเศร้า และสงสาร “ฉัน” ที่กำลังจะสูญเสีย “เธอ” ไป

ในการศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรชในวรรณกรรมเพลงอยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2) โดยใช้ทฤษฎีรชของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต อาจสรุปได้ว่า เพลงนี้ให้ **กรณารช** เป็นรชเด่น จากการรับรู้ภาวะทุกข์โศก ทรมานใจ ของ “ฉัน” ที่กำลังจะสูญเสียคนรัก นอกจากนี้ยังมีรชเสริมให้ **กรณารช** เด่นขึ้น ซึ่งได้แก่ **ศตงคารรช** จากการรับรู้ความรักความผูกพันระหว่างตัวละครทั้งสอง เนื่องจากตัวละครรักและผูกพันกันมาก ก็ยิ่งทำให้รู้สึกเห็นใจมากขึ้นตามไปด้วย

จากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 59 รู้สึกเศร้า / สงสาร และ ร้อยละ 14 ที่รู้สึกทรมานใจ ความเศร้า และ ทรมานใจนี้ อาจเกิดมากจากการได้รับความทุกข์โศกของตัวละครที่เป็นฝ่ายสูญเสียคนรัก ซึ่งเป็นการได้รับ **กรณารช** ที่เป็นรชเด่นนั่นเอง ส่วนผู้ฟังร้อยละ 65 ที่รู้สึกซาบซึ้งใจ ก็สามารถเกิดได้จากการที่รับรู้ความรัก ความผูกพัน ความอาลัยอาวรณ์ ที่ “ฉัน” มีต่อ “เธอ” ซึ่งเป็นการที่ผู้ฟังได้รับ **ศตงคารรช** ที่เป็นรชเสริม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รหัสที่ผู้ฟังได้รับเมื่อฟังเพลงอยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2) มีความสอดคล้องกับรหัสวิเคราะห์โดยทฤษฎีรชของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต

การศึกษาภาวะรักไม่สมหวังและรชในวรรณกรรมเพลงของสี่ฟ้าจากเพลงตัวอย่างข้างต้น พบว่าภาวะรักไม่สมหวังที่ผู้แต่งแสดงไว้มากที่สุด ได้แก่ รักจากไกล (ปฐวราช) มีจำนวน 6 เพลง รองลงมา คือ รักแรกพบ (ปฐวราช) มี 2 เพลง และ รักชองใจ (มาน) กับ รักสิ้นใจ (กรณ) มีอย่างละ 1 เพลง และอาจสรุปได้ว่า วรรณกรรมเพลงของสี่ฟ้าให้ **กรณารช** เป็นรชเด่น เนื่องจากการวิเคราะห์เพลงตัวอย่างทั้งสิบเพลงแล้วพบว่ามี **กรณารช** เป็นรชเด่นทั้งสิ้น ซึ่งเป็นกรณารชที่เกิดมาจากการรับรู้ภาวะทุกข์โศกของตัวละครในแต่ละเพลง ที่เป็นทุกข์ด้วยสาเหตุต่อไปนี้

1. ถูกคนรักทำร้ายจิตใจและทอดทิ้ง
2. แอบรักข้างเดียว
3. คนรักกำลังจะตายจากไป

นอกจากนี้ยังมีรชสำคัญที่เสริมให้ **กรณารช** เด่นขึ้น ได้แก่ **ศตงคารรช** คือ การรับรู้และซาบซึ้งในความรักที่เกิดขึ้นในใจของตัวละครในเพลง และ **เราทรรช** คือ ความขุ่นเคืองที่เกิดจาก

การรับรู้ความโกรธของตัวละครที่ถูกทำร้ายจิตใจ และการรับรู้การกระทำที่เป็นการทำร้ายจิตใจ
ตัวละคร

เมื่อพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามของผู้ฟังที่เกิดความรู้สึกต่าง ๆ เมื่อได้ฟังเพลง
ของสีฟ้าแล้วก็อาจสรุปได้ดังนี้

ความรู้สึก เศร้า สงสาร เห็นใจ เหม่า อ้างว้าง เดียวดาย คิดถึง ผิดหวัง เสียใจ
เจ็บปวด และ ทรมานใจ เหล่านี้อาจเกิดได้จากการรับรู้ความทุกข์โศกของตัวละครตามเรื่องราว
ในเพลง ซึ่งเป็นการที่ผู้ฟังเกิด ทัศนคติ คือ ความสงสาร เห็นใจ และรู้สึกร่วมไปกับตัวละครที่
กำลังเป็นทุกข์

ความรู้สึก ขาบซึ่ง ตื่นตันใจ อาจเกิดได้จากการรับรู้ความรัก ความผูกพัน ของ
ตัวละครในเพลง ซึ่งเป็นการที่ผู้ฟังได้รับ ศฤงคารรส คือ ความซาบซึ้งใจในความรักของตัวละคร

ความรู้สึก โกรธเคือง เจ็บใจ ของผู้ฟัง อาจเกิดได้จากการรับรู้ความโกรธของตัวละคร
ที่ถูกทำร้ายจิตใจ หรือการรับรู้พฤติกรรมของตัวละครที่เป็นฝ่ายทำร้ายจิตใจ ซึ่งเป็นการได้รับ
เราทราบรส คือ โกรธตัวละครที่เป็นฝ่ายสร้างความเจ็บช้ำให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องเสียใจ

ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าความรู้สึกหรือรสที่ผู้ฟังได้รับจากการฟังเพลงของสีฟ้า เป็นรสที่
สอดคล้องกับการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีรสของทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต

วิเคราะห์โน้ตเพลง

เสียงโน้ต คือเสียงที่แสดงถึงระดับ ความสั้น – ยาว และความสูง – ต่ำ ของเสียงดนตรี
(สมนึก อุ่นแก้ว, 2537, หน้าบทนำ) การวิเคราะห์โน้ตเป็นเรื่องของเสียง ซึ่งจะพิจารณาจากการฟัง
คำร้อง เสียงโน้ต และเสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง โดยพิจารณาตามโครงสร้าง และรูปแบบของ
เพลง ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 4

ในการกำหนดระดับเสียงของเพลงแต่ละเพลง ผู้ประพันธ์เพลงจะต้องคำนึงถึงลักษณะ
ความเหมาะสมของเสียงผู้ขับร้องด้วย เนื่องจากช่วงเสียงของคนจะแคบกว่าช่วงเสียงของเครื่อง
ดนตรี (ยมโดย เพ็ญพงศา, 2542, หน้า 22) เพลงที่เป็นเพลงขับร้อง ไม่สามารถจะใช้นับโน้ตเสียง
เดียวกันได้ทุกเพลง เพราะเสียงของผู้ขับร้องแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ในการฝึก
ปฏิบัติเครื่องดนตรี หรือฝึกหัดอ่านโน้ตขับร้องมักใช้นับโน้ตเสียง ซี เมเจอร์ (C) ในการฝึกหัด เพราะ
โน้ตทุกตัวในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) จะไม่มีการแปลงเสียง ถือเป็นบันไดเสียงที่ง่ายที่สุด ได้แก่
โน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะขอปรับมาใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C)
เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ และเพื่อให้ผู้อ่านทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

สำหรับการวิเคราะห์โน้ตในครั้งนี้ จะวิเคราะห์ตัวแทนเพลงจำนวนสิบเพลง ซึ่งนำมาจากเพลงที่มีผู้รู้จักมากที่สุดสิบอันดับแรกจากเพลงที่รวบรวมได้ทั้งหมด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิเคราะห์โน้ตเพลง “ขอเป็นคนหนึ่ง”

คำร้อง	สีฟ้า
ทำนอง/เรียบเรียง	สมชาย ฤๅษณะเศรษฐี
ผู้ขับร้อง	นันทิดา แก้วบัวสาย

อยากดูแล	เมื่อยามเธอหมองเศร้า
อยากเป็นเงา	เมื่อเธอเหงาใจ
อยากเดินเคียง	เมื่อเธอต้องการผู้ใด ข้างกายสักคน
หากว่าเธอท้อแท้วันใด	ถูกสิ่งใดทำให้ร้อนรน
หากต้องการมีใครสักคน	ที่พร้อมให้ความอุ่นใจ
ขอเป็นคนหนึ่ง	ซึ่งคอยห่วงใยแต่เธอเรื่อยไป
แม้จะเป็นคนสุดท้าย	ที่เธอจะมอง

เพลงนี้นันทิดา แก้วบัวสาย เป็นผู้ขับร้อง รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองสามท่อนคือ A B และฮุก (hook) ทำนองเพลงนั้นผู้ประพันธ์ใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C)

คำร้องท่อน A มีจำนวนวรรครวม 7 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “อยาก / ดูแล” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก / สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต ซอล / โด โด คำที่หนึ่งของวรรคคือ อยาก เป็นเสียงวรรณยุกต์ เอก ประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ต ซอล แล้วลดระดับทอดเสียงลงมาเสมอกันในคำที่สองและสามของวรรค คือ ดู และ แล สองคำนี้มีเสียงวรรณยุกต์สามัญที่ประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ตคือ โด ดีความในลักษณะความรู้สึกที่นุ่มนวล อบอวน

วรรคที่สอง “เมื่อยาม / เธอหมอง / เศร้า” แบ่งจังหวะแบบ 2 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ / สามัญ จัตวา / โท มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล โด / เร มี / โด คำแรกของวรรคคือ คำว่า เมื่อ มีเสียงวรรณยุกต์ เอก ประสานกับเสียงโน้ต ซอล และคำสุดท้ายของวรรคคือ เศร้า มีเสียงวรรณยุกต์ โท ประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ต โด ซึ่งเป็นลักษณะการขึ้นต้น

และลงท้ายวรรคเช่นเดียวกับวรรคที่หนึ่ง คำ หมอง เป็นคำเด่นของวรรค มีเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ตรงกับเสียงโน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดในวรรคเช่นกัน

วรรคที่สาม “อยาก / เป็นเงา” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก / สามัญ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล / โด โด จะเห็นได้ว่าวรรคนี้มีจำนวนคำ การแบ่งจังหวะคำ กลุ่มเสียงวรรณยุกต์และกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกันกับวรรคที่หนึ่ง

วรรคที่สี่ คือ “เมื่อเธอ / เหงาใจ” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร / มี เร วรรคนี้มีการไล่เสียงโน้ตจากต่ำขึ้นไป และลดลงมาเป็นเสียง เร ในคำจบท้ายของวรรค คือคำว่า ใจ เสียงสูงสุดของโน้ตคือ มี ในคำว่า เหงา ตรงกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรค คือ จัตวา

วรรคที่ห้า “อยาก / เดินเคียง” วรรคนี้มีลักษณะสอดคล้องกับวรรคแรกและวรรคที่สาม คือ “อยากดูแล” และ “อยากเป็นเงา” โดยแบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก / สามัญ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล / โด โด

วรรคที่หก “เมื่อเธอ / ต้องการ / ผู้ใด” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / โท สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล โด / เร มี / ซอล มี คำว่า ผู้ เป็นคำที่มีเสียงเด่นชัดที่สุด มีเสียงวรรณยุกต์ โท เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่สูงที่สุดในวรรคนี้ ประกอบกับเสียงโน้ตคือ ซอล ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรคนี้เช่นกัน แล้วลดลงมาเป็นเสียง มี ทอดเสียงส่งให้วรรคต่อไป

วรรคที่เจ็ด “ข้างกาย / สักคน” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / ตริ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ฟา มี / ฟา เร วรรคนี้ใช้เสียงโน้ต ฟา เป็นเสียงเริ่มต้น จังหวะ โดยใช้เสียง มี และ เสียง เร ที่ไล่ลงต่ำ เป็นเสียงคั่น ลดจาก ฟา มา เร เป็นการทอดเสียง จบก่อน เสียง ฟา ในคำว่า ข้าง และ สัก นี้ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียงคือ เสียง โท และ ตริ และเมื่อพิจารณาจากคำแรกของแต่ละวรรคในท่อน A แล้ว จะเห็นได้ว่า คำที่ขึ้นต้นวรรค เป็นเสียง เอก ใช้เสียงโน้ต ซอล เป็นส่วนใหญ่ เสียงโน้ตที่พบอีกเสียงหนึ่งคือ โด ซึ่งประสาน สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ในคำว่า เมื่อ จากวรรค “เมื่อเธอเหงาใจ” ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์เอกในคำร้องท่อนนี้ สามารถประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้ทั้งเสียง ซอล และ โด

คำร้องท่อน B มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่า มีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “หากว่าเธอ / ท้อแท้ / วันใด” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก โท สามัญ / ตริ ตริ / สามัญ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ลา ลา / ซอล ซอล วรรคนี้มีเสียงโน้ตที่ค่อย ๆ ไล่เสียงขึ้น คือ โด เร มี แล้วมีการซ้ำเสียงโน้ต ลา ในคำ ท้อแท้ และเสียง ซอล ในคำ วันใด คำที่มีเสียงเน้นเด่นชัดคือคำว่า ท้อแท้ เป็นคำที่ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต ลา ลา ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค และทั้งสองพยางค์มีเสียงวรรณยุกต์ ตริ ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในวรรคด้วย การใช้เสียงในวรรคนี้ตีความในลักษณะการย้ำความอบอุ่นใจและความห่วงใยที่มีให้เสมอ

วรรคที่สอง “ถูกสิ่งใด / ทำใจ / ร้อนรน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก เอก สามัญ / สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ลา ที โด / มี มี / ฟา เร ในวรรคนี้มีเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ถึงสี่คำ มีการประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ตสามเสียง คือ คำว่า โด ตรงกับเสียง โด คำว่า ทำ ตรงกับเสียง มี คำว่า ใจ ตรงกับเสียง มี และ รน ตรงกับเสียง เร ทำให้เห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ สามัญ ซึ่งเป็นเสียงต่ำสุด สามารถประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้ถึงสามเสียง ไม่จำกัดเพียงเสียง โด ที่เป็นเสียงโน้ตต่ำสุดด้วยกันเท่านั้น

วรรคที่สาม “หากต้องการ / มีใคร / สักคน” แบ่งจังหวะแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก โท สามัญ / สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ลา ลา / ที ซอล สิ่งที่น่าสนใจ คือ เป็นกลุ่มที่มีการเรียงจากต่ำไปสูง คือ โด เร มี แล้วไป ลา ที ก่อนลดลงมาเป็นเสียง ซอล ที่ประสานสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เป็นการเกริ่นนำ

วรรคที่สี่ “ที่พร้อม / ให้ความ / อบอุ่น” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก ตริ / โท สามัญ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ลา ฟา / มี โด / ลา โด วรรคนี้เสียงโน้ตมีลักษณะไล่จากสูงลงมาต่ำในช่วงสองจังหวะแรก โดยข้ามเสียง ซอล และ เร ไป เหมือนเป็นการค่อยปรับระดับเสียงและอารมณ์ลงจนถึงช่วงที่สาม เพื่อทอดเสียงจบตอนลงด้วย คำว่า ใจ ซึ่งมีเสียงต่ำสุด คือ เสียง สามัญ และเสียงโน้ต โด

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ขอ / เป็นคนหนึ่ง” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา / สามัญ สามัญ เอก มีกลุ่มเสียงโน้ต มี / เร โด ลา วรรคนี้เสียงที่ทอดชัดเจนเด่นที่สุด คือคำว่า ขอ เป็นเสียง จัตวา ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุด แล้วคำถัดมาลดลงเป็นเสียง สามัญ ซึ่งต่ำกว่าในคำว่า เป็น เสียงโน้ตของกลุ่มนี้ จะค่อย ๆ ลดลงจนถึงเสียง ลา เช่นเดียวกับการลดระดับของ

เสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้

วรรคที่สอง “ซึ่งคอยห่วงใย / แต่เธอเรื่อยไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 4 / 4 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ เอก สามัญ / เอก สามัญ โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา โด เร มี / เร มี ลา ซอล วรรคนี้มีเสียงสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์สลับกันไปโดยตลอด คือ เสียง เอก - สามัญ ยกเว้นเพียงคำสุดท้าย เรื่อยไป เป็นเสียง โท - สามัญ คำที่มีเสียง เอก ในวรรคนี้ ได้แก่ คำว่า ซึ่ง ห่วง และ แต่ จะสัมพันธ์กับโน้ต ทั้งเสียง ลา และ เร เสียง เอก ที่ตรงกับโน้ต ลา คือคำ ซึ่ง ส่วนคำที่มีเสียง สามัญ นั้น จะสัมพันธ์กับเสียงโน้ตถึงสามเสียง คือ โด มี และ ซอล คำเสียง สามัญ ที่ตรงกับโน้ต โด คือ คอย ตรงกับโน้ต มี คือคำ ใย และ เธอ และตรงกับโน้ต ซอล ใน คำว่า ไป เสียงโน้ตมีการลดลง ซ้ำที่ เร มี แล้วทอดลงเพื่อนำวรรคต่อไปด้วยวรรณยุกต์สามัญที่ตรงกับเสียง ซอล ซึ่งอาจตีความวรรคนี้ได้ในลักษณะของการแสดงความรักอย่างจริงใจ

วรรคที่สาม “แม่ / จะเป็นคน / สุดท้าย” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ ตริ / เอก สามัญ สามัญ / เอก ตริ มีกลุ่มเสียงโน้ต มี / เร มี ซอล / มี ซอล วรรคนี้ใช้เสียง มี เป็นตัวหลัก แล้วสลับด้วย เร กับ ซอล เป็นการประสานในอีกรูปแบบหนึ่ง และจะเห็นได้ว่าเสียง สามัญ เอก และ ตริ ใช้เสียงโน้ตเดียวกัน คือเสียง มี

วรรคสุดท้าย “ที่เธอ / จะมอง” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท ตริ / สามัญ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ฟา มี / เร โด เสียงวรรณยุกต์ไล่จาก โท ขึ้นไป ตริ ในช่วงจังหวะคำแรก และทอดเสียงลงเสมอกันเป็นเสียง สามัญ สามัญ ในช่วงจบ เสียง สามัญ ในวรรคนี้จึงสัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เร และ โด วรรคสุดท้ายนี้มีการไล่เสียงโน้ตจากสูงมาต่ำเหมือนเป็นการบอกถึงการจบท่อน คือ ฟา มี เร โด

ขอเป็นคนหนึ่ง เป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์ทำนองได้รับแรงบันดาลใจจากเพลงซูบารุ ของญี่ปุ่น ลักษณะของทำนองเพลงนุ่มนวล ประกอบกับเสียงของผู้ขับร้องที่นุ่มนวล แต่มีพลัง ทำให้เพลงนี้เป็นเพลงที่แผ่ด้วยพลังที่ให้ความอบอุ่น

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง ขอเป็นคนหนึ่ง พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่น เสียงโน้ต โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ และ โท ตรงคำว่ายาม และ เศร้า ในท่อนที่มีคำร้อง “เมื่อยาม / เธอหมอง / เศร้า” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล โด /

เร มี / โด และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / สามัญ จัตวา / โท

3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นในวรรคที่มีคำร้องว่า “ขอ / เป็นคนหนึ่ง” มีกลุ่มเสียงโน้ต มี / เร โด ลา กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา / สามัญ สามัญ เอก จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ สามัญ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เร และ โด

วิเคราะห์โน้ตเพลง “จำเธอขึ้นใจ”

คำร้อง สีฟ้า

ทำนอง สุวัชัย สุทธิรัตน์

เรียบเรียง ปรัชญ์ วิจิตรเวชการ

ผู้ขับร้อง ธงไชย แมคอินไตย์

เมื่อลมพัดมา เมื่อดาวบนฟ้ามากมาย
เรื่องราวของเรา ภาพเก่าเหล่านั้นก็เข้ามา

และทุกครั้งหัวใจก็เรียกหา
จะรู้ไหมว่าฉันไม่เคยลืม

ตั้งแต่ที่เราจากกัน ไม่พบไม่ได้เจอ
ยิ่งวันที่รู้สึกเหงา อ้างว้างไม่มีใคร

เธอจะรู้ไหมฉันคิดถึงเพียงใด
อยากให้รู้ฉันคิดถึงเธอจับใจ

จากไปแสนนาน ตั้งแต่วันนั้นที่เลิกรา
แต่ตัวฉันเอง กลับจำเธอนั้นได้ขึ้นใจ

ไม่รู้ว่ายังจำกันได้ไหม
ก็เพราะทั้งหัวใจฉันมีแต่เธอ คนเดียว

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองเป็น A1 ซุก (hook) และ A2 ผู้ประพันธ์ทำนองใช้บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) ผู้ขับร้องคือ ธงไชย แมคอินไตย์

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “เมื่อลม / พัดมา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี ซอล / ลา ซอล เป็นวรรคเกริ่นนำที่ทั้งสองช่วงจังหวะลงท้ายด้วยเสียง ซอล และตรงกับเสียงวรรณยุกต์สามัญ

วรรคที่สอง “เมื่อดาว / บนฟ้า / มากมาย” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ / สามัญ ตริ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ได้แก่ มี ซอล / ลา ที / โด ซอล วรรคนี้มีเสียง สามัญ ที่สัมพันธ์กับเสียงโน้ต ซอล และ ลา คือ เสียง สามัญ ของคำว่า ดาว

และ มาย สัมพันธ์กับเสียงโน้ต ซอล ส่วนคำว่า บน สัมพันธ์กับเสียง ลา เสียงโน้ตนั้นไล่สูงขึ้น จนถึง โด แล้วลดลงทำยวรรคเช่นเดียวกับวรรคแรก คือ เสียง ซอล กับ เสียงวรรณยุกต์ สามัญ วรรคที่สาม “และทุกครั้ง / หัวใจ / ก็เรียกหา” แบ่งจังหวะเป็น 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก ตริ ตริ / จัตวา สามัญ / โท โท จัตวา กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี ลา ลา / ซอล ฟา / มี เร มี เสียงวรรณยุกต์ เอก โท และ จัตวา ใช้กับโน้ตเสียงเดียวกันได้ คือ เสียง มี สามวรรคที่ผ่านมานี้ ให้ความรู้สึกในลักษณะความรู้สึกเจ็บเหงาคล้ายตามกันทั้งสามวรรค

วรรคที่สี่ “เรื่องราว / ของเรา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล / ลา ซอล วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคแรก คือ ลงท้ายช่วงด้วยเสียง ซอล แต่ต่างกันว่าเสียงวรรณยุกต์ในคำต้นของช่วงที่สอง คือ คำว่า ของ ซึ่งตรงกับโน้ต ลา สำหรับวรรคนี้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดเช่นเดียวกับเสียงโน้ต ลา

วรรคที่ห้า “ภาพเก่า / เหล่านั้น / ก็เข้ามา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท เอก / เอก ตริ / โท โท สามัญ และมีกลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล / ลา ที / โดทีซอล เสียงโน้ตสองช่วงจังหวะแรกในวรรคนี้ เหมือนกับวรรคที่สอง แต่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน กลุ่มเสียงโน้ตจังหวะที่หนึ่งในวรรคที่สองและวรรคนี้ คือ มี ซอล วรรคสองเป็นเสียง เอก สามัญ แต่วรรคนี้เป็นเสียง โท เอก ช่วงจังหวะคำช่วงที่สองตรงกับโน้ต ลา ที เสียง ลา ในวรรคที่สอง ตรงกับเสียง สามัญ ส่วนวรรคนี้ตรงกับเสียง เอก เสียง ที นั้นยังตรงกับเสียง ตริ เหมือนในวรรคที่สอง ในช่วงที่สามมีการเพิ่มเสียง ที ระหว่าง โด กับ ซอล เนื่องจากมีคำว่า เข้า เพิ่มมาอีก หนึ่งคำ ช่วงจังหวะคำนี้จึงต้องร้องรวบเข้าด้วยกัน แต่เสียงที่เพิ่มเข้ามาก็ทำได้อย่างกลมกลืน เพราะเสียง ที ไล่ลดลงมาจากเสียง โด และสูงกว่าเสียง ซอล ในคำสุดท้าย

วรรคที่หก “จะรู้ไหม / ว่าฉัน / ไม่เคยลืม” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก ตริ จัตวา / โท จัตวา / โท สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี ลา ลา / ซอล ลา / มี มี เร วรรคนี้กลุ่มโน้ตมีลักษณะไล่สูงขึ้นแล้วลดต่ำลง โดยข้ามเสียง ฟา ไป ทำให้เป็นวรรคจบตอนที่น่าสนใจ

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ตั้งแต่ / ที่เรา / จากกัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ โท เอก / โท สามัญ / เอก สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา / ที โด / ที โด วรรคนี้เป็น

กลุ่มเสียงที่เริ่มจาก ซอล ขึ้นไปถึง โด แล้วซ้ำสองเสียงสุดท้าย คือ ที โด / ที โด ในช่วงที่สองและสาม เสียง ที ของวรรคนี้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ โท ในคำว่า ที และ ตรงกับเสียง เอก ในคำว่า จาก เมื่อเป็นการลดลงมาซ้ำตอนท้ายวรรค จึงลดจากเสียง โท ลงมาเป็น เอก แต่ให้น้ำเสียงเดียวกัน การซ้ำเสียงโน้ตในช่วงสองค่านี้น่าจะเป็นการนำให้วรรคถัดไป

วรรคที่สอง “ไม่พบ / ไม่ได้เจอ” มีคำร้องห้าคำ แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก ตริ / โท โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล เร / โด ที โด เสียง เร กับตรงคำว่า พบ ในวรรคนี้เป็นเสียงสูงสุด สอดคล้องกับเสียงสูงสุดคือวรรณยุกต์ ตริ

วรรคที่สามมีคำร้องคือ “เธอจะ / รู้ไหม / จันคิดถึง / เพียงใด” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / ตริ ตริ / ตริ ตริ / ตริ สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา ที / โด โด / โด โด / ที ลา ซอล กลุ่มนี้มีเสียงโน้ตเรียงจาก ลา ที ถึง โด และซ้ำ โด ถึง สี่เสียง จากนั้นจึงไล่เรียงต่ำลงมาเป็น ที ลา ซอล เหมือนเป็นการไต่ระดับอารมณ์ให้สูงขึ้น เน้นย้ำ แล้วค่อยผ่อนคลายลง โดยที่เสียง โด ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดของวรรคเช่นกัน

วรรคที่สี่ “ยั้งวัน / ที่รู้ / สักเหงา” มีคำร้องหกพยางค์ แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / โท ตริ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ซอล ลา / ที โด / ที โด วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตในลักษณะเดียวกับวรรคแรกของท่อนนี้ แต่แตกต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์ของคำแรกในแต่ละช่วงจังหวะเป็นเสียงวรรณยุกต์เดียวกับในวรรคแรก แต่เสียงวรรณยุกต์ของคำที่สองในแต่ละช่วงจังหวะจะต่างไปจากเดิม คำเด่นของวรรคนี้คือ เหงา ซึ่งมีเสียงโน้ต โด เป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคเช่นกัน

วรรคที่ห้า “อ้ำว้าง / ไม่มีใคร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท ตริ / โท สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต ซอล เร / มี เร โด กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เริ่มจากเสียงต่ำคือ ซอล แล้วข้ามไปเสียง เร และ มี แล้วไล่เสียงกลับลงมาในช่วงจังหวะที่สองเป็น มี เร โด ช่วงจังหวะแรกมีคำร้องว่า อ้ำว้าง ตรงกับเสียงโน้ต ซอล เด่ ซึ่งมีการข้ามเสียง ทำให้เกิดความชัดเจนของเสียงมากขึ้น โดยเน้นไปที่เสียงท้ายของช่วงจังหวะ จาก ซอล เป็น เด่ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ที่เรียงจากเสียงต่ำไปสูงคือ โท แล้ว ตริ อาจตีความในลักษณะการเน้นความรู้สึก อ้ำว้าง แล้วย้ำถึงความอ้ำว้างอย่างแท้จริงโดยในช่วงจังหวะที่สองมีกลุ่มเสียงโน้ตที่ไล่เรียงจากเสียงสูงลงมาเป็น มี เร โด ตรงกับคำร้องว่า ไม่มีใคร ตีความในลักษณะของความรู้สึกที่ค่อย ๆ แผ่วลง แสดงถึงความรู้สึกว่าไม่มีใครเลยจริง ๆ

วรรคสุดท้ายของท่อนฮุค (hook) “อยากให้รู้ / จันคิดถึง / เธอจับใจ” แบ่งจังหวะ คำแบบ 3 / 3 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก โท ตรี / ตรี ตรี จัตวา / สามัญ เอก สามัญ และ กลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / มี มี มี / เร โด โด ในวรรคนี้มีโน้ตเพียงสามเสียง คือ โด เต และ มี เสียงโน้ตที่มากที่สุด คือ มี เสียงวรรณยุกต์ที่มีมากที่สุดในวรรคนี้คือเสียง ตรี ผู้แต่งใช้โน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดในวรรค กับคำที่มีเสียง ตรี และ จัตวา ที่เป็นเสียงสูงเหมือนกัน และมีการเรียงที่ สอดคล้องกันของเสียงโน้ตกับเสียงวรรณยุกต์ คือ การเรียงไล่เสียงจากต่ำไปหาสูง การใช้โน้ตเพียง สามเสียง และเป็นเสียงสูงทั้งหมดในวรรคนี้ อาจตีความได้ในลักษณะการเน้นความรู้สึกเหงาให้ เพิ่มมากขึ้น

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “จากไป / แสนนาน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี ซอล / ลา ซอล วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับ วรรคแรกในท่อน A1 ขึ้นต้นด้วยเสียง มี ลงท้ายด้วย ซอล ที่ตรงกับเสียง สามัญ เป็นวรรคนำของ ท่อน A2

วรรคที่สอง “ตั้งแต่ / วันนั้น / ที่เลิกรา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 3 กลุ่มเสียง วรรณยุกต์คือ เอก เอก / สามัญ ตรี / โท โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ได้แก่ มี ซอล / ลา ที / โด ที ซอล วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเช่นเดียวกับวรรคที่ห้าในท่อน A1 มีการเรียงของโน้ต ซอล ลา ที โด แล้วจึงลดลงมาเป็น ที ซอล ในคำแรกของช่วงที่สองมีความแตกต่างจากวรรคที่ห้า ในท่อน A1 คือ ลา ในวรรคที่ห้าตรงกับเสียง เอก ส่วนในวรรคนี้เป็นเสียง สามัญ ซึ่งต่างกันหนึ่งเสียง เพราะ คำ เหล่า ที่เป็นเสียง เอก ในวรรคที่ห้า ท่อน A1 เป็นคำที่ลงเสียงหนักแน่นกว่า วัน ที่มีเสียง สามัญ ในวรรคนี้

วรรคที่สาม “ไม่รู้ว่ / ยังจำ / กันได้ไหม” แบ่งจังหวะเป็น 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียง วรรณยุกต์ เอก ตรี โท / สามัญ สามัญ / สามัญ โท จัตวา กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี ลา ซอล / ซอล ฟา / มี เร มี วรรคนี้ขึ้นต้นและลงท้ายด้วยเสียง มี และเสียง มี ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียง วรรณยุกต์ถึงสามเสียง ได้แก่ คำที่หนึ่ง ไม่ ตรงกับเสียง เอก คำที่หก กัน เสียงสามัญ และคำที่ แปด ไหม ตรงกับเสียง จัตวา สังเกตได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันมาก คือ เอก และ จัตวา สามารถประสานกับโน้ตเสียงเดียวกันได้

วรรคที่สี่ “แต่ตัว / ฉันเอง” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก
 สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล / ลา ซอล ยังเป็นลักษณะของการเกริ่นนำ เสียง
 วรรณยุกต์สูงสุดสัมพันธ์กับเสียงโน้ตสูงสุดในคำว่า ฉัน ตรงกับเสียงโน้ต ลา เสียงวรรณยุกต์
 จัตวา เช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคสัมพันธ์กับเสียงโน้ตต่ำสุดในคำว่า แต่ เสียงโน้ต
 มี ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่ห้า “กลับจำ / เธอฉัน / ได้ขึ้นใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์ เอก สามัญ / สามัญ ตรี / โท โท สามัญ และมีกลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล / ลา ที / โด ที
 ซอล เป็นกลุ่มโน้ตเสียงเดียวกับวรรคที่สอง ต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์คำที่สองในวรรคนี้เป็น สามัญ
 ส่วนวรรคที่สองเป็นเสียง เอก ซึ่งตรงกันกับโน้ต ซอล เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกัน แต่สามารถ
 กลมกลืนกับกลุ่มเสียงนี้ได้

วรรคที่หก “ก็เพราะทั้งหัวใจ / ฉันมีแต่เธอ / คนเดียว” แบ่งจังหวะคำแบบ 5 / 4 / 2
 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท ตรี ตรี จัตวา สามัญ / ตรี สามัญ เอก สามัญ / สามัญ สามัญ กลุ่ม
 เสียงโน้ตคือ มี ลา ลา ซอล ฟา / มี เร โด เร / โด โด ในกลุ่มนี้มีการเรียงตัวของโน้ตไล่จากสูง
 มาต่ำ ได้แก่ ลา ซอล ฟา มี เร โด จากนั้นขึ้นไปเสียง เร ซึ่งตรงกับเสียง สามัญ แล้วเชื่อมกับช่วง
 สองคำสุดท้าย โดยทอดเสียงลงมาเป็นเสียงต่ำคือ โด โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นเสียงต่ำ
 เช่นเดียวกันคือเสียง สามัญ ในคำว่า คนเดียว วรรคสุดท้ายนี้อาจตีความในลักษณะความรู้สึก
 อ้างว้างที่ยังคงอยู่

จำเธอขึ้นใจ มีท่วงทำนองเรียบง่ายที่แผ่อารมณ์เหงา เมื่อประกอบกับเสียงของ
 ผู้ขับร้อง ที่นุ่มนวลระรื่นหู ทำให้เป็นเพลงที่ถ่ายทอดความเหงาและอ้างว้างได้เป็นอย่างดี

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง จำเธอขึ้นใจ พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับ
 เสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียง
 วรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรค
 เดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน เช่น เสียงโน้ต ที สัมพันธ์
 กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง เอก และ โท ตรงคำว่า จาก และ ที ในท่อนที่มีคำร้อง “ตั้งแต่ / ที่
 เรา / จากกัน” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา / ที โด / ที โด และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท
 เอก / โท สามัญ / เอก สามัญ
3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียว
 กัน เช่นจากตัวอย่างคำร้องในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ เอก สัมพันธ์กับเสียงโน้ต

สองเสียง คือ เสียง ลา และ ที ตรงคำว่า แต่ และ จาก

4. การจบวรรคหรือจบท่อนมักจะจบด้วยเสียงวรรณยุกต์ สามัญ แต่ในเพลงนี้พบว่ามีวรรคที่ลงท้ายด้วยเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ซึ่งเป็นเสียงสูง คือ วรรคที่มีคำร้องว่า “ยิ่งวันที่รู้สึกเหงา” เป็นลักษณะที่แตกต่าง แต่มีความสอดคล้องกับเสียงโน้ต โด้ ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูง ที่ตรงกันในคำ เหงา และยังสอดคล้องกับการเน้นเสียงสูงให้เข้ากับอารมณ์เหงาอีกด้วย

วิเคราะห์โน้ตเพลง “เธอรู้หรือเปล่า”

คำร้อง สีฟ้า

ทำนอง/เรียบเรียง อนุวัฒน์ สืบสุวรรณ

ผู้ขับร้อง ใหม่ เจริญปุระ

อาจจะดูว่ามันนาน

ผ่านมานานลวงเลยไป

อาจจะดูว่าหัวใจ

ของฉันมันชินและชา

ดูไม่เป็นทุกข์

เหมือนไม่เสียใจ

เหมือนคนไม่มีน้ำตา

อาจจะดูว่าดีกว่าจากวันนั้น

อาจจะดูเหมือนแข็งแรง

แกร่งกว่าวันที่เธอไป

อาจจะดูเหมือนลืมง่าย

คล้ายคล้ายไม่มีอะไร

มันไม่ใช่เลย

มันไม่ใช่เลย

ยังไม่เคยลืมเตือนเธอไป

ไม่ว่านานเท่าไร

เธอรู้หรือเปล่า ว่ามันเจ็บปวดร้าวและทรมาน เมื่อรู้ว่าไม่มีใคร

เธอรู้หรือเปล่า ความเหงากับความว่างเปล่าปวดร้าวเพียงใด

เมื่อต้องคอยแต่คนที่ไม่มีวันกลับมา

เธอรู้หรือเปล่า มีโครงสร้างทำนองแบบ A1 B A2 และ ฮุก (hook) บันไดเสียงเดิมที่ผู้ประพันธ์ทำนองใช้คือ บี แฟล็ต เมเจอร์ (B^b) ผู้ขับร้องเพลงนี้คือ ใหม่ เจริญปุระ

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลงพบว่าการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “อาจจะดู / ว่ามัน / นาน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท สามัญ / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มี / ฟา มี / เร

วรรคนี้มีเสียงโน้ตที่เรียงไล่ขึ้นสูง คือ โด เร มี ฟา แล้วลดเสียงไล่ลงมาเป็น มี เร คำแรกคือ อาจ มีเสียงวรรณยุกต์ เอก เป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค สอดคล้องกับเสียงโน้ต โด ซึ่งเป็นเสียงโน้ตต่ำสุดในวรรคเช่นกัน ลักษณะเสียงในวรรคนี้เป็นการเกริ่นนำที่อาจตีความในทำนองความรู้สึกเหงาที่มีมานาน

วรรคที่สอง “ผ่านมานาน / ล่วงเลย / ไป” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 1 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท สามัญ / สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ที โด เร / มี เร / โด ในวรรคนี้มีการเรียงของโน้ตไล่จาก ที ไปจนถึง มี แล้วจึงลดลงมาจบด้วยเสียง โด ในคำสุดท้ายของวรรค จะสังเกตได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้มีลักษณะเหมือนกับวรรคแรก แต่มีเสียงโน้ตที่ต่างกัน จึงทำให้เห็นการประสานสัมพันธ์ของเสียงโน้ตกับเสียงวรรณยุกต์ที่หลากหลายอย่างลงตัว ช่วงจังหวะที่สองและสามของวรรคนี้ เสียงของโน้ตเรียงจากสูงมาต่ำ คือ มี เร โด ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ก็ลดจากเสียง โท มาเป็น สามัญ เช่นเดียวกับเสียงโน้ตที่ต่ำลง

วรรคที่สาม “อาจจะดู / ว่าหวั / ใจ” แบ่งจังหวะของคำเป็น 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท จัตวา / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร มี / ฟา มี / เร วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่หนึ่ง คำที่ห้า หวั เป็นเสียง จัตวา ต่างจากในวรรคที่หนึ่งซึ่งตรงกับคำ มัน เป็นเสียง สามัญ คำทั้งสองอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน ตรงกับเสียงโน้ต มี จะเห็นว่าเสียง มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้ง สามัญ และ จัตวา

วรรคที่สี่ “ของฉัน / มันขึ้น / และซา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี ตรี / สามัญ สามัญ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ซอล / ฟา มี / เร มี เสียงโน้ตสูงสุดในวรรคคือ ซอล ตรงกับคำว่า ของ และ ฉัน ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคนี้เช่นกัน วรรคนี้อาจตีความได้ในลักษณะการตกย้ำความรู้สึกที่แสดงออกมาในช่วงแรก

คำร้องท่อน B มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ดูไม่เป็น / ทุกข์” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ได้แก่ สามัญ โท สามัญ / ตรี กลุ่มเสียงโน้ตคือ ลา ซอล ลา / โด วรรคนี้ใช้โน้ตสามเสียงที่ค่อนข้างสูง คำทำนองเป็นคำที่มีเสียงเด่นคือ ทุกข์ ตรงกับเสียง โด เป็นเสียงวรรณยุกต์ ตรี เป็นคำตาย เสียงสั้น และสูง ตีความในลักษณะเน้นอารมณ์ให้หนัก

วรรคที่สอง “เหมือน / ไม่เสียใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ของวรรคนี้คือ จัตวา / สามัญ จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที / ลา ที ซอล วรรคนี้เน้นคำว่า เหมือน

กับ เสียง ตรงกับเสียงโน้ต ที เป็นเสียง จัตวา ซึ่งเป็นเสียงสูงทั้งคู่

วรรคที่สาม “เหมือนคน / ไม่มี / น้ำตา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา สามัญ / โท สามัญ / ตรี สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา ซอล / ฟา มี / เร โด วรรคนี้มีลักษณะที่น่าสนใจ คือ การเรียงของเสียงโน้ตที่ไล่จากสูงมาต่ำ เสียงโน้ตสูงสุดใน คำแรกคือ เหมือน ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในวรรค

วรรคที่สี่ “อาจจะดู / ว่าดีกว่า / จากวันนั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 3 / 3 มีกลุ่ม วรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท สามัญ เอก / เอก สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร มี / ฟา มี เร / มี ซอล ลา กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เรียงจาก โด ไปถึง ฟา แล้วเรียงกลับลงมาเป็น มี เร ในช่วงจังหวะที่สาม มีการข้ามเสียงโน้ต ฟา ทำให้ช่วงนี้มีเสียงที่เด่นชัดขึ้น ติความในลักษณะการ เพิ่มระดับของอารมณ์ และเสียงวรรณยุกต์สูงสุดกับเสียงโน้ตสูงสุดก็สัมพันธ์กันตรงคำท้าย คือ คำว่า นั้น มีเสียง ลา และเป็นเสียงวรรณยุกต์ ตรี

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “อาจจะดู / เหมือนแข็ง / แรง” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียง วรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / ตรี จัตวา / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มี / ฟา มี / เร วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเช่นเดียวกับวรรคแรกท่อน A1 จังหวะที่สองมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน จึงเห็น ได้ว่า เสียง มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียง คือ เสียง สามัญ กับเสียง จัตวา

วรรคที่สอง “แกร่งกว่าวัน / ที่เธอ / ไป” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 1 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก เอก สามัญ / โท สามัญ / สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ที โด เร / มี เร / โด วรรคนี้มีเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดตรงกัน ในคำว่า แกร่ง ซึ่งมีเสียงโน้ต ที ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่สาม “อาจจะดู / เหมือนลืม / ง่าย” แบ่งจังหวะของคำเป็น 3 / 2 / 1 มีกลุ่ม เสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ / โท กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร มี / ฟา มี / เร วรรคนี้ใช้กลุ่มเสียงโน้ตเช่นเดียวกับวรรคแรก และมีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงโน้ตสูงสุดกับ เสียงวรรณยุกต์สูงสุดเช่นกันในคำเด่นของวรรคคือ เหมือน เสียง ฟา ซึ่งตรงกับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา

วรรคที่สี่ “คล้ายคล้าย / ไม่มี / อะไร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี ตรี / โท สามัญ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ซอล / ฟา มี / เร

มี เป็นกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่สี่ ท่อน A1 ต่างกันตรงเสียงวรรณยุกต์คำว่า มัน เป็นเสียงสามัญ แต่ในวรรคนี้ตรงกับคำว่า ไม่ เสียง โท เสียงโน้ต ฟา จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง ได้แก่ เสียง โท และ ตริ

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 10 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “มัน / ไม่ใช่เลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ / โท โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี / ฟา มี เร

วรรคที่สอง “มัน / ไม่ใช่เลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ / โท โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต โด่ / โด่ ที ลา ลักษณะที่น่าสนใจคือ วรรคที่หนึ่งกับวรรคที่สองมีคำร้องเหมือนกัน เสียงวรรณยุกต์เหมือนกันคือ “มันไม่ใช่เลย” แต่มีกลุ่มเสียงโน้ตแตกต่างกัน ทุกเสียง ในวรรคที่สองใช้กลุ่มเสียงโน้ตที่สูงกว่าวรรคแรก แสดงให้เห็นการประสานสัมพันธ์อย่างกลมกลืน ติความในลักษณะการเพิ่มหรือตอกย้ำความรู้สึก

วรรคที่สาม “ยังไม่เคย / ลืมเลือน / เธอไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท ตริ / สามัญ สามัญ / สามัญ สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต ลา ที^๑ ลา / ซอล ซอล / ฟา ฟา เสียงโน้ต ลา ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ สามัญ ในคำ ยัง และ เสียง ตริ ในคำ เคย วรรคนี้มีเสียงโน้ตที่แปลกออกไปคือ ที^๑ เป็นเสียงที่ต่ำกว่า ที แต่สูงกว่าเสียง ลา เสียงโน้ต ที^๑ ตรงกับคำ ไม่ ซึ่งเป็นคำที่เด่นของวรรคนี้ ใช้ในช่วงจังหวะแรกที่ตรงกับคำร้องว่า ยังไม่เคย ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต ลา ที^๑ ลา เป็นการเพิ่มและลดเสียงลงเพียงครึ่งเสียง ในช่วงจังหวะที่สองและสามใช้เสียง ซอล และ ฟา กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เป็นการทอดเสียงเรียบ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำร้องและความรู้สึกของการ ลืมเลือน

คำร้องวรรคที่สี่ “ไม่ว่านาน / เท่าไหร่” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก โท สามัญ / โท เอก กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ เร มี ฟา / ซอล เร เสียงโน้ตมีการเรียงไล่เรียงเสียงจาก เร ขึ้นสูงถึง ซอล แล้วลดลงมาเป็น เร ทอดเสียงในพยางค์สุดท้ายคือ ไหร่ เชื่อมต่อกับวรรคถัดไป

วรรคที่ห้า “เธอรู้ / หรือเปล่า” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ / ตริ เอก กลุ่มเสียงโน้ตคือ ที โด่ / โด่ ซอล วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตค่อนข้างสูง คำที่เด่น คือ รู้ และ หรือ ตรงกับเสียงโน้ตสูงสุดของวรรค คือ โด่ และตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดเหมือนกันด้วย

วรรคที่หก “วามัน / เจ็บปวด / รวดเร็ว / และท- / -รمان” มีการแบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์โท สามัญ / เอก เอก / โท ตรี / เอก สามัญ / ตรี สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ได้แก่ มี ฟา / มี ฟา / ซอล ลา / ซอล ลา / ที ซอล วรรคนี้มีการเรียงไล่เสียงให้สูงขึ้นอยู่สองกลุ่ม คือ มี ฟา ซอล ลา และ ซอล ลา ที แล้วลดลงมาเป็นเสียง ซอล ในคำสุดท้ายเพื่อทอดเสียง เสียงตรีในพยางค์ ระ เป็นเสียงเด่น สอดคล้องกับเสียงโน้ตสูงสุด คือ เสียง ที

วรรคที่เจ็ด “เมื่อรู้ / ว่าไม่มี / ใคร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ สามัญ ตรี / โท โท สามัญ / สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต ได้แก่ ซอล ลา / ซอล ฟา มี / เร วรรคนี้เชื่อมต่อกับวรรคที่แล้ว การเรียงของเสียงโน้ตไล่จากสูงลงต่ำในจังหวะที่สองและสาม เช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ คำที่มีเสียงเด่นของวรรค ได้แก่ รู้ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคคือเสียง ตรี วรรคนี้ตีความในลักษณะความรู้สึกอ้างว้าง

วรรคที่แปด “เธอรู้ / หรือเปล่า” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตรี / ตรี เอก กลุ่มเสียงโน้ต ที โด่ / โด่ ซอล วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนในวรรคที่ห้า

วรรคที่เก้า “ความเหงา / กับความ / ว่างเปล่า / ปวดเร็ว / เพียงใด” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ จัตวา / เอก สามัญ / โท เอก / เอก ตรี / สามัญ สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต มี ฟา / มี ฟา / ซอล มี / มี โด่ / ที ลา วรรคนี้มีการใช้เสียงโน้ตซ้ำกันในจังหวะที่หนึ่งและสอง คือเสียง มี ฟา แต่มีเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน เสียงโน้ต ฟา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ และเสียง จัตวา เสียงโน้ต มี ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ และเสียง เอก วรรคนี้มีคำเด่น คือ รวด ตรงกับเสียงโน้ต โด่ เป็นเสียง ตรี การใช้เสียงโน้ต มี แล้วข้ามมาเป็นเสียง โด่ เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้คำนี้ชัดเจน จากนั้นจึงมีการไล่เสียงโน้ตจาก โด่ ลงมาเป็น ที ลา ในตอนท้ายวรรค

วรรคสุดท้ายรับช่วงส่งต่อมาจากวรรคที่แล้ว “เมื่อต้องคอย / แต่คน / ที่ไม่มีวัน / กลับมา” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 4 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์โท โท สามัญ / เอก สามัญ / โท โท สามัญ สามัญ / เอก สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต เร มี ฟา / ฟา ฟา / ซอล มี เร โด่ / ที โด่ จังหวะที่หนึ่ง กลุ่มเสียงโน้ตเรียงจากต่ำไปสูง เร มี ฟา จังหวะที่สองเรียงจากสูงไปต่ำ คือ ซอล มี เร โด่ วรรคสุดท้ายลงท้ายด้วยเสียง ที และ โด่ เป็นการส่งท้ายจบเพลงด้วยเสียงต่ำ ตีความในลักษณะความรู้สึกเศร้า เหงา และหมดหวัง

เธอรู้หรือเปล่า มีลักษณะทำนองนุ่มนวลที่แผ่อารมณ์เศร้า นอกจากนี้น้ำเสียงและลีลาของผู้ขับร้องยังช่วยเพิ่มอารมณ์เจ็บปวด และอ้างว้าง เดียวดายให้กับเพลงอีกด้วย

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง เธอรู้หรือเปล่า พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน เช่น “เมื่อรู้ / ว่าไม่มี / ใคร” มีกลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ซอล ลา / ซอล ฟา มี / เร และกลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ ตรี / โท โท สามัญ / สามัญ จะเห็นว่า เสียงโน้ต ซอล สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้งเสียง สามัญ และ โท
3. เสียงวรรณยุกต์ในคำจบวรรค “ดูไม่เป็น / ทุกข์” เป็นเสียง ตรี และตรงกับเสียงโน้ต โด่ ตรงคำว่า ทุกข์ เป็นการลงท้ายวรรคด้วยเสียงสูง รวมถึงการแบ่งจังหวะในช่วงที่สองมีคำร้องว่า ทุกข์ เพียงคำเดียว จึงทำให้สอดคล้องกับอารมณ์และความหมายของคำร้องว่า ทุกข์ ที่เหมือนเป็นการเน้นให้ความรู้สึกทุกข์ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และในวรรค “อาจจะดู / ว่าดีกว่า / จากวันนั้น” มีเสียงวรรณยุกต์ ตรี ลงท้ายวรรค และเป็นวรรคที่จบท่อนด้วยเสียงสูงเช่นกัน เมื่อพิจารณาคำร้องประกอบ พบว่ามีความสอดคล้องของอารมณ์เพลงกับเสียงวรรณยุกต์คือ เป็นทั้งการเน้นคำว่า นั้น ให้ชัดเจน อาจหมายความว่าวันนั้น ซึ่งเป็นช่วงเวลาในอดีตที่ดูเหมือนเป็นทุกข์หนักกว่าปัจจุบัน และยังมีอารมณ์ในลักษณะเสียงสะบัด คล้ายเป็นการประชดประชันในตัว

วิเคราะห์โน้ตเพลง “บ่งบอก”

คำร้อง	สีฟ้า
ทำนอง/เรียบเรียง	สมชาย ฤกษ์ชนะเศรณี
ผู้ขับร้อง	นันทิดา แก้วบัวสาย
คอยทุกวัน	กว่าตะวันจะไกลลับตา
คอยเรื่อยมา	อยากให้ฟ้ากลายเป็นสีดำไป
เพราะความรู้สึก	อยากให้เป็นกลางคืนเรื่อยไป
ในหัวใจ	ไม่อยากพบใครใครอีกเลย
ไม่อยากให้คนอื่น	รู้ความจริงข้างใน
ว่ายังเสียใจ	เพราะนัยน์ตาที่ร้าวระบม บ่งบอก
ใจนั้นอยาก	ให้โลกนี้กลายเป็นสีดำ
คงได้ทำ	สิ่งที่ในใจมันกลั่นมานาน

เพราะความที่อยาก
มันยิ่งนาน

ให้เวลามันเวียนหมุนผ่าน
กว่าอาทิตย์จะลาจากไป

หากโลกนี้มีเพียงแค่กลางคืน
ไม่ให้ใครเห็นดวงตาที่ปวดร้าว

ฉันจะยื่นแอบแสงดวงดาว
เห็นน้ำตาที่มันไม่หยุดไหล

เพลงนี้มีโครงสร้างทำนองแบบ A1 ฮุก (hook) A2 และ B ผู้ประพันธ์ทำนองใช้นับได
เสียง ซี เมเจอร์ (C) นันทิดา แก้วบัวสาย เป็นผู้ขับร้อง

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 8 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง
พบว่าการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ
เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “คอย / ทุกวัน” มีคำร้องสามคำ แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 ประกอบด้วย
กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร / มี โด วรรคแรกเริ่มต้นเรียบ ๆ ใน
ลักษณะความรู้สึกเยียบเหงา ด้วยเสียงสามเสียงที่ขึ้นด้วยเสียงต่ำ ส่งไปสูง แล้วกลับลงมาต่ำ
ลากเสียงเล็กน้อย คำเด่นของวรรคนี้ตรงกับเสียงโน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงที่สุด สัมพันธ์กับเสียง
วรรณยุกต์ ตริ ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในวรรค ตรงกับคำว่า ทุก

วรรคที่สอง “กว่าตะวัน / จะไกล / ลับตา” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียง
วรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ซอล ลา เร /
เร เร / มี โด วรรคนี้มีเสียง สามัญ มากถึงห้าเสียง ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงโน้ต โด เร และ ลา อย่าง
กลมกลืน

วรรคที่สาม “คอย / เรื่อยมา” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ /
โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี / ฟา เร วรรคนี้กลุ่มเสียงโน้ตมีลักษณะในทำนองเดียวกันกับ
วรรคแรก แต่เริ่มที่โน้ตเสียงสูงกว่า คือ มี ฟา แล้วลดลงมาเป็น เร ในขณะที่วรรคแรก คือ เร มี
แล้วลดลงมาเป็น โด การเพิ่มระดับเสียงในลักษณะเดิมนี้อาจตีความในด้านการค่อย ๆ เพิ่มระดับ
อารมณ์ และเน้นความรู้สึกที่ลึกซึ้งขึ้น เสียงโน้ตสูงที่สุดในวรรคคือ ฟา ตรงกับเสียงวรรณยุกต์
สูงที่สุดในวรรคคือ เสียงวรรณยุกต์ โท ตรงกับกับคำว่า เรื่อย

วรรคที่สี่ “อยากให้ฟ้า / กลายเป็น / สีดำไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียง
วรรณยุกต์คือ เอก โท ตริ / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด มี / มี
มี / ฟา มี เร ช่วงจังหวะที่สามของวรรคนี้มีการเรียงโน้ตจากสูงมาต่ำ คือ มี ฟา เร เสียงโน้ต ฟา
ตรงกับคำว่า สี เป็นเสียงสูงในจังหวะนี้ คือ เสียง จัตวา แล้วลดลงมาเป็นเสียง สามัญ เช่นเดียว

กับเสียงโน้ต

วรรคที่ห้า “เพราะความ / รู้สึก” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **ตรี สามัญ / ตรี เอก** และมีกลุ่มเสียงโน้ต **มี เร / มี โด** ทั้งสองช่วงจังหวะเริ่มต้นด้วยเสียงโน้ต **มี** ในช่วงแรกลดลงมาเป็นเสียงโน้ต **เร** ตรงกับเสียง **สามัญ** ในคำว่า **ความ** ช่วงหลังเป็นเสียงโน้ต **โด** ตรงกับเสียง **เอก** ในพยางค์ **สึก** ซึ่งเน้นหนักและมีเสียงสั้นกว่า

วรรคที่หก “อยากให้ / กลางคืน / เรื่อยไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก โท สามัญ / สามัญ สามัญ / โท สามัญ** และกลุ่มเสียงโน้ต **ซอล ลา เร / เร เร / มี โด** เริ่มด้วยเสียง **ซอล** และ **ลา** แล้วข้ามมาเสียง **เร** ลงท้ายด้วยคำว่า **ไป** ซึ่งมีเสียง **สามัญ** และเสียงโน้ต **โด** คำที่มีเสียงสูงสุดในกลุ่มเสียงนี้ คือ **เรื่อย** ตรงกับเสียงโน้ต **มี** เสียงวรรณยุกต์ **โท** ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดทั้งเสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ต

วรรคที่เจ็ด “ใน / หัวใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ / จัตวา สามัญ** มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ **มี / ฟา** เร การเรียงของโน้ตไล่จากสูงมาต่ำ เสียงวรรณยุกต์สูงสุดกับเสียงโน้ตสูงสุด คือ โน้ต **ฟา** กับ เสียง **จัตวา** ตรงกันในคำว่า **หัวใจ** ซึ่งเป็นคำที่มีเสียงเด่นของวรรค

วรรคที่แปด “ไม่อยากพบ / ใครใคร / อิกเลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก เอก ตรี / สามัญ สามัญ / เอก สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด มี / เร เร / โด เร** วรรคนี้เสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด สัมพันธ์กันในคำว่า **พบ** ตรงกับเสียงโน้ต **มี** เสียงวรรณยุกต์ **ตรี** เสียงวรรณยุกต์ **เอก** ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ **ที** กับ **โด** คำว่า **ไม่** กับ **อยาก** มีเสียง **เอก** เหมือนกัน แต่ **ไม่** ออกเสียงต่ำกว่า **อยาก** จึงเป็นเสียงที

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

ในวรรคแรก “ไม่อยากให้ / คนอื่น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก เอก โท / สามัญ เอก** กลุ่มเสียงโน้ต **มี ฟา ซอล / มี โด** ช่วงจังหวะแรกเสียงโน้ตเรียงจากต่ำไปสูง คือ **มี ฟา ซอล** เสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด ตรงกันในคำว่า **ให้** ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต **ซอล** เสียงวรรณยุกต์ **โท**

วรรคที่สอง “รู้ความจริง / ข้างใน” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **ตรี สามัญ สามัญ / โท สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **มี เร เร / มี เร** วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตสองเสียง คือ **มี** กับ **เร** เสียงโน้ตสูงสุดคือ **มี** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **โท** และ **ตรี** ในคำ **รู้** และ **ข้าง**

วรรคที่สาม “ว้ายังเสีย / ใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ได้แก่ โท สามัญ จัตวา / เอก กลุ่มเสียงโน้ต คือ มี ฟา ซอล / โด จังหวะแรกมีกลุ่มเสียงโน้ตเรียงเหมือน วรรคที่หนึ่งของท่อนนี้ เสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์สูงสุด คือ ซอล กับ จัตวา สัมพันธ์กันในคำว่า เสีย จังหวะที่สองต่างกัน เพราะวรรคที่หนึ่งต้องร้องรวบสองคำ ในวรรคนี้มีคำว่า ใจ เพียงคำเดียว แต่ลงท้ายด้วยเสียงโน้ต โด และเสียงวรรณยุกต์ เอก เหมือนกัน

วรรคสุดท้ายของท่อนฮุค (hook) “เพราะนัยน์ตา / ที่ร้าย / ระบม / บ่งบอก” มีการ แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ สามัญ สามัญ / โท ตริ / สามัญ สามัญ / เอก เอก กลุ่มเสียงโน้ตคือ มี เร เร / มี ฟา / มี เร / โด โด ใช้เสียงโน้ตสี่เสียง ได้แก่ โด เร มี ฟา ให้เสียง มี เริ่มต้นในช่วงสามจังหวะแรก แล้วทอดเสียงจบท่อนในช่วงที่สี่ ด้วยการซ้ำเสียง โด สองเสียง กลุ่มเสียงนี้มีเสียงโน้ต ฟา สูงสุด ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ สูงสุด คือ เสียง ตริ ในคำ ร้าว

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 8 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ใจ *P* นั้นอยาก” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ / ตริ เอก กลุ่มเสียงโน้ต เร / มี โด วรรคนี้กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนวรรคแรกท่อน A1 ต่างกัน ที่เสียงวรรณยุกต์ สามัญ และ เอก

วรรคที่สอง “ให้โลกนี้ / กลายเป็น / สีดำ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียง วรรณยุกต์ โท โท ตริ / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ลา ซอล เร / เร เร / มี โด วรรคนี้ในช่วงจังหวะที่สองและสาม ใช้กลุ่มเสียงเหมือนวรรคที่สองในท่อน A1 แต่จังหวะแรก ต่างกันที่เสียงโน้ตตำแหน่งที่หนึ่งและสอง ในท่อน A1 เป็น ซอล ลา วรรคนี้ใช้ ลา แล้วตามด้วย ซอล เนื่องจากคำว่า ให้ ในวรรคนี้มีเสียงสูงกว่าคำ กว่า ในท่อน A1 จึงเป็นเสียง ลา และพยงค์ ตะ ในท่อน A1 ออกเสียงเบาแต่สูง ตรงคำว่า โลก จึงเป็น ซอล

วรรคที่สาม “คง / ได้ทำ” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี / ฟา เร มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีเสียงวรรณยุกต์เหมือนในวรรคที่สามท่อน A1

วรรคที่สี่ “สิ่งที่ใน / ใจมัน / กล้นมานาน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียง วรรณยุกต์คือ เอก โท สามัญ / สามัญ สามัญ / โท สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ซอล มี / มี มี / ฟา มี เร วรรคนี้ต่างจากท่อน A1 ตรงสองเสียงแรกของวรรคนี้เป็นเสียงโน้ต ซอล ส่วน

ท่อน A1 เป็น ทู กับ โด คำแรกมีเสียงวรรณยุกต์ เอก เหมือนกัน คือ อยาก และ สิ่ง แต่คำ อยาก ออกเสียงสูงกว่า ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้โน้ต ที ในวรรคนี้ คำที่สอง คือ ให้ ในท่อน A1 วรรคนี้คือคำ ที ออกเสียงต่ำกว่า จึงตรงกับที่ใช้ ซอล

วรรคที่ห้า “เพราะความ / ทือยาก” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ ตริ สามัญ / โท เอก และมีกลุ่มเสียงโน้ต มี เร / มี โด กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เหมือนวรรคที่ห้า ท่อน A1 แต่เสียงโน้ต มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียง คือ โท และ ตริ

วรรคที่หก “ให้เวลา / มั่นเวียน / หมุนผ่าน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ สามัญ / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา เร / เร เร / มี โด วรรคนี้แบ่งจังหวะคำ และมีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่หก ท่อน A1 เสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคนี้คือ จัตวา ตรงกับเสียงโน้ตสูงสุดคือ มี ในคำว่า หมุน และเสียงวรรณยุกต์ สามัญ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียงคือ ลา และ เร

วรรคที่เจ็ด “มัน / ยิ่งนาน” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ / โท สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ตคือ มี / ฟา เร กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนวรรคที่เจ็ด ท่อน A1 ต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์คำที่สองเป็นเสียง โท เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่ต่ำกว่าเสียง จัตวา ในตำแหน่งเดียวกันของท่อน A1 ในวรรคนี้ตรงกับคำ ยิ่ง

วรรคที่แปด “กว่าอาทิตย์ / จะลา / จากไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ ตริ / สามัญ สามัญ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด มี / เร เร / โด เร กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคสุดท้ายของท่อน A1 แตกต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์พยางค์ที่สองคือ อา เป็นเสียง สามัญ เสียงวรรณยุกต์ ตริ และเสียงโน้ต มี เป็นเสียงสูงสุดที่ตรงกันในวรรคนี้

คำร้องท่อน B มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “หากโลกนี้ / มีเพียง / แคกลางคืน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก โท ตริ / สามัญ สามัญ / โท สามัญ ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ฟา ซอล ลา / ซอล ฟา / โด มี ซอล สิ่งที่น่าสนใจ คือ มีเสียงโน้ตเรียงกัน ฟา ซอล ลา ขณะเดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของคำทั้งสามก็เรียงไล่ขึ้นสูงเช่นกัน คือ เอก โท ตริ และต่อจากเสียงโน้ตดังกล่าว มีการใช้เสียงโน้ตไล่กลับลงมาเป็น ซอล ฟา และเสียงวรรณยุกต์ของคำในตำแหน่งที่ตรงกันก็ลดลงมาเป็นเสียง สามัญ ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องประสานกัน

วรรคที่สอง “ฉันจะยืน / แอบแสง / ดวงดาว” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบ ด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา สามัญ สามัญ / เอก จัตวา / สามัญ เอก กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ฟา มี เร / โด มี / โด ซอล จะเห็นได้ว่าการเรียงของเสียงโน้ตจาก ฟา มาถึง โด เสียงวรรณยุกต์สูงสุด ได้แก่ เสียง จัตวา ในคำ ฉัน ตรงกับเสียงโน้ตสูงสุดของวรรค คือ เสียง ฟา

วรรคที่สาม “ไม่ให้ / ใครเห็น / ดวงตา / ที่ปวธร้าง” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท โท / สามัญ จัตวา / สามัญ สามัญ / โท เอก ตรี กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ฟา / ซอล ลา / ซอล ฟา / โด มี ซอล วรรคนี้ใช้เสียงโน้ต ซอล เป็นเสียงหลัก อยู่ในช่วงจังหวะต้นสามช่วงและปิดท้าย เป็นการประสานสัมพันธ์อีกรูปแบบหนึ่ง คำว่า เห็น เป็นเสียงจัตวา มีเสียงเด่นที่สุดในวรรค ตรงกับเสียงโน้ต ลา ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดในวรรคด้วย

วรรคที่สี่ “เห็นน้ำตา / ที่มันไม่ / หยุดไหล” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 3 / 2 ประกอบ ด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ตรี สามัญ / โท สามัญ โท / เอก จัตวา และกลุ่มเสียงโน้ตคือ ฟา มี เร / มี ฟา มี / ฟา ซอล เสียงเด่นของวรรคนี้ อยู่ตรงคำ ไหล มีเสียงวรรณยุกต์ จัตวา และใช้เสียงโน้ตซอล ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดของวรรคเช่นกัน

บ่งบอก เป็นเพลงที่มีลักษณะท่วงทำนองเศร้า อ้างว้าง ผู้ขับร้องก็สามารถตีความและถ่ายทอดคำร้องได้อย่างสอดคล้องกับอารมณ์เพลง

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง บ่งบอก พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน เช่น เสียงโน้ต มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ ตรงคำว่า กลาย เป็น และ ดำ และสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ ตรี ตรงคำว่า ฟา ในท่อนที่มีคำร้อง “อยากให้ฟา / กลายเป็น / สีดำไป” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต ที โด มี / มี มี / ฟา มี เร และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก โท ตรี / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ สามัญ
3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นจากตัวอย่างคำร้องในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ สามัญ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตทั้งเสียง เร และ มี คือ ตรงกับเสียง เร ในคำว่า ไป และตรงกับเสียง มี ในคำ กลาย เป็น และ ดำ
4. การจบวรรคหรือจบท่อนมักจะจบด้วยเสียงวรรณยุกต์ที่ต่ำหรือเสียง สามัญ แต่ในเพลงนี้พบว่า มีวรรคที่ลงท้ายด้วยเสียงวรรณยุกต์ ตรี ตรงคำว่า ร้าง และเสียง จัตวา ตรงคำว่า

ไหล ซึ่งเป็นเสียงสูง คือในวรรคที่มีคำร้องว่า “ไม่ให้ / ใครเห็น / ดวงตา / ที่ปวดร้าว” และ “เห็น น้ำตา / ที่มันไม่ / หยุดไหล” เป็นลักษณะเสียงของการจบวรรคและจบท่อนที่สอดคล้องกับ คำร้อง ซึ่งเป็นการตอกย้ำความรู้สึกปวดร้าว และเน้นให้เห็นอาการของน้ำตาที่ยังคงไหลอยู่ตลอดเวลา

วิเคราะห์โน้ตเพลง “บอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย”

คำร้อง	สีฟ้า	
ทำนอง/เรียบเรียง	จาตุรนต์ เอมขันบุตร	
ผู้ขับร้อง	หนูโว (จอห์น รัตนเวโรจน์)	
ฉันมันคนอ่อนไหว	ใครมาแบบไหน	ก็ไปแบบนั้น
เห็นเธอดีกับฉัน	เธอดีอย่างนั้น	ก็ดันเสียใจ
หลงในคำพราหมณ์	ที่เธอหลอกฉัน	ที่เธอบอกไว้
แล้วเมื่อเธอจากไป	ก็ยังห่วงใย	ไม่เคยเผลอใจว่าเธอจะมาทั้งกัน
บอกกับฉันอย่างนี้	บอกกับฉันอย่างนั้น	
ว่าจะอยู่ดูแลกัน	ว่าจะเข้าใจกัน	
ทำกับฉันอย่างนี้	ทำกับฉันอย่างนั้น	
มาขอความช่วยเหลือจากฉัน	แล้วก็ทิ้งกันไปไกล	
บอกกับฉันอย่างนี้	บอกกับฉันอย่างนั้น	
ว่าจะอยู่ดูแลกัน	มาบอกทำไมกัน	
โกหกฉันอย่างนี้	โกหกฉันอย่างนั้น	
คนที่รักคือฉัน	เพราะว่าฉันมันจริงใจกับเธอ	

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองเป็น A1 A2 ฮุก (Hook) 1 และ ฮุก (hook) 2 บันไดเสียง เดิมที่ผู้ประพันธ์ทำนองใช้คือ บันไดเสียง เอ เมเจอร์ (A) ผู้ขับร้องเพลงนี้คือ หนูโว (จอห์น รัตนเวโรจน์)

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “จัน / มั่นคน / อ่อนไหว” แบ่งจังหวะของคำแบบ 1 / 2 / 2 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา / สามัญ สามัญ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต ซอล / ฟา มี / โด ลา เสียงโน้ตในวรรคนี้มีการเรียงไล่ลงเป็น ซอล ฟา มี ขึ้นต้นด้วยเสียง ซอล ตรงกับวรรณยุกต์ จัตวา ลงท้ายด้วยเสียงสูงกว่า คือ ลา วรรณยุกต์ จัตวา เช่นกัน ส่งเชื่อมไปยังวรรคที่สอง เป็นการขึ้นต้น เพลงในลักษณะของความรู้สึกที่เรียบเฉย วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงวรรณยุกต์สูงสุดกับเสียง โน้ตสูงสุด คือ เสียงโน้ต ลา ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ในคำว่า ไหว เสียงวรรณยุกต์จัตวา สัมพันธ์กับเสียงโน้ตทั้ง ซอล และ ลา เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคคือ โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดคือเสียง เอก ตรงคำว่า อ่อน

วรรคที่สอง “ไครมา / แบบไหน” แบ่งจังหวะของคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ สามัญ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา / โด ซอล เสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดและสูงสุดมีความสัมพันธ์กัน เสียงโน้ต ซอล ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ในคำว่า ไหน เสียงโน้ต โด เป็นเสียงต่ำที่สุดในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดคือเสียง เอก ในคำว่า แบบ

วรรคที่สาม “ก็ไป / แบบนั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / เอก ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ฟา มี / โด ลา สำหรับวรรคนี้ก็มีความสัมพันธ์ของเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดและสูงสุดอีกเช่นกัน ได้แก่ เสียงโน้ตสูงสุดคือเสียง ลา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดคือเสียง ตริ ในคำว่า นั้น

วรรคที่สี่ “เหิน / เธอติ / กับจัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา / สามัญ สามัญ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต ซอล / ฟา มี / โด ลา วรรคนี้มีจำนวนคำ การแบ่งจังหวะของคำ ตลอดจนเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับวรรคแรก เสียงโน้ตสูงสุดของวรรคคือเสียง ลา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดคือ จัตวา ในคำ จัน ส่วนเสียงโน้ตต่ำสุดคือเสียง โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดคือเสียง เอก ในคำว่า กับ

วรรคที่ห้า “เธอติ / อย่างนั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ สามัญ / เอก ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา / เร ที วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด ได้แก่ เสียงโน้ต ที สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ตรงคำว่า นั้น

วรรคสุดท้าย “กิดัน / เชื้อใจ” วรรคนี้แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา ซอล / มี เร เป็นวรรคที่ขึ้นต้นด้วยเสียง ลา วรรณยุกต์ โท จบด้วยเสียง เร ซึ่งต่ำกว่า ลา ตรงกับวรรณยุกต์ สามัญ เหมือนเป็นการบอกว่าจบท่อน เสียงวรรณยุกต์ โท ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้สองเสียง ได้แก่ เสียง ลา ตรงคำว่า ก็ และเสียง มี

ตรงคำว่า **เชื้อ**

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก **“หลง / ในคำ / พร้าเพ้อ”** แบ่งจังหวะของคำแบบ 1 / 2 / 2 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา / สามัญ สามัญ / โท ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล / ฟา มี / โด ลา ใน วรรคนี้มีเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคแรก ท่อน A1 ต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์ในช่วง จังหวะที่สาม ในท่อน A1 เป็นเสียง เอก และ จัตวา ส่วนวรรคนี้เป็นเสียง โท และ ตริ แต่มี ลักษณะที่สอดคล้องคือ ในช่วงจังหวะนี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะของเสียงต่ำก่อน แล้วจึง ตามด้วยเสียงที่สูงกว่า เช่นเดียวกับเสียงโน้ตในช่วงจังหวะนี้ที่เริ่มด้วยเสียงต่ำคือ โด แล้วตามด้วย เสียงที่สูงกว่า คือเสียง ลา นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ ต่ำสุดคือ เสียงโน้ต โด กับเสียงวรรณยุกต์ โท ในคำว่า **พร้า**

วรรคที่สอง **“ที่เธอ / หลอกฉัน”** แบ่งจังหวะของคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา / โด ซอล กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้มีลักษณะเช่น เดียวกับวรรคที่สอง ท่อน A1 ส่วนกลุ่มเสียงวรรณยุกต์จะต่างกันตรงคำแรก คือ คำแรกของวรรคนี้ **ที่** เป็นเสียงวรรณยุกต์ โท ในท่อน A1 จะตรงกับคำ **ใคร** เสียงวรรณยุกต์ สามัญ และเสียงโน้ต ต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคนี้สัมพันธ์กันในคำว่า **หลอก** ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต โด เสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่สาม **“ที่เธอ / บอกไว้”** แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / เอก ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ฟา มี / โด ลา กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้มี ลักษณะเช่นเดียวกับในวรรคที่สามของท่อน A1

วรรคที่สี่ **“แม่ / เมื่อเธอ / จากไป”** แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่ม เสียงวรรณยุกต์ ตริ / โท สามัญ / เอก ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล / ฟา มี / โด ลา กลุ่มเสียงโน้ต ในวรรคนี้เหมือนกับวรรคที่สี่ท่อน A1 และมีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดเช่นกัน คือ ในท่อน A1 เสียงโน้ต ลา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา สำหรับวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียง ตริ ซึ่งเป็นเสียง ที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน

วรรคที่ห้า **“ก็ยัง / ห่วงใย”** แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / เอก ตริ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา / เร ที วรรคนี้ก็เหมือนกับวรรคที่ห้า ในท่อน A1 แตกต่างกันตรง เสียงวรรณยุกต์ในคำแรกในท่อน A1 เป็นเสียง สามัญ แต่วรรคนี้เป็นเสียง โท

วรรคที่หก “ไม่เคย / เอาใจ / ว่าเธอ / จะมา / ทั้งกัน” วรรคนี้มีแบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ / เอก สามัญ / โท สามัญ / เอก สามัญ / ตรี สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ ลา ซอล / มี โด / ที โด / ที โด / มี เร่วรรคนี้กลุ่มเสียงโน้ตมีการข้ามเสียงที่ชัดเจนมากในช่วงจังหวะที่สอง เสียงที่ติดกัน มี - โด เป็นเสียงที่มีระดับต่างกันอย่างมาก การร้องวรรคนี้ค่อนข้างเร็ว เป็นวรรคจบตอนที่ลักษณะเหมือนเป็นการปลดปล่อยความรู้สึกที่สะสมมาจากวรรคก่อนหน้านี้ สังเกตได้ว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด ตรงคำว่า ทั้ง เสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ ตรี และเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดสัมพันธ์กันตรงคำว่า เอา ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ เอก

คำร้องท่อนฮุค (hook) 1 มีจำนวนวรรครวม 8 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “บอกกับฉัน / อย่างจี้” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มวรรณยุกต์ เอก เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ต โด เร่ มี / เร่ มี กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้มีการเรียงไล่เสียงคือ โด เร่ มี แล้วซ้ำเสียง เร่ มี ในช่วงจังหวะที่สอง เหมือนเป็นการเน้นย้ำ คำเด่นของวรรคนี้ ได้แก่ ฉัน และ จี้ ตรงกับเสียงโน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค และเสียงโน้ต มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคได้สองเสียง ได้แก่ เสียง ตรี ในคำ จี้ และเสียง จัตวา ในคำ ฉัน เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด คือ เสียงโน้ต โด และเสียงวรรณยุกต์ เอก ในคำว่า บอก เป็นการใช้เสียงอย่างสอดคล้อง

วรรคที่สอง “บอกกับฉัน / อย่างจั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร่ มี / เร่ มี กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้มีลักษณะเหมือนกับวรรคแรก แตกต่างกันเพียงคำร้องคำสุดท้าย คือคำว่า จั้น เท่านั้น

วรรคที่สาม “ว่าจะอยู่ / ดูแล / กัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ เอก / สามัญ สามัญ / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต โด โด ที / โด เร่ / เร่ วรรคนี้มีการซ้ำเสียงโน้ต โด ตอนต้นวรรค และซ้ำเสียง เร่ ท้ายวรรค จะเห็นว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด คือ เสียงโน้ต ที ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก ในคำ อยู่

วรรคที่สี่ “ว่าจะ / เข้าใจ / กัน” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท เอก / โท สามัญ / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที ลา / ที โด / โด กลุ่มเสียงในวรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด คือ เสียงโน้ต ลา กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ตรงคำ จะ

วรรคที่ห้า “ทำกับฉัน / อย่างจี้” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์

สามัญ เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ มี / เร่ มี วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงที่สุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด ในคำว่า จัน ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ จัตวา เสียงโน้ต มี ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง นอกจากเสียง จัตวา แล้วยังสัมพันธ์กับเสียง ตรี ในคำว่า จั

วรรคที่หก “ทำกับจัน / อย่างจัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์สามัญ เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ มี / เร่ มี กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ของวรรคนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับวรรคที่ห้า แตกต่างเพียงคำร้องคำสุดท้ายที่วรรคนี้เป็นคำว่า จัน

วรรคที่เจ็ด “มาจกฉวย / ความรัก / จากจัน” มีการแบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก จัตวา / สามัญ ตรี / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ ฟ่า / มี ฟ่า / มี ฟ่า วรรคนี้พบว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ ทั้งเสียงสูงสุดและต่ำสุดของวรรค คือ เสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์สูงสุดตรงกันในคำ ฉวย และ จัน ที่ตรงกับเสียงโน้ต ฟ่า เสียงวรรณยุกต์ จัตวา เสียงโน้ตต่ำสุดและเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคนี้ก็สอดคล้องกันในคำ จก ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต โด่ เสียงวรรณยุกต์ เอก เสียงโน้ตในวรรคนี้มีการซ้ำเสียง มี ฟ่า ในช่วงจังหวะที่สองและสาม ซึ่งอาจตีความในลักษณะความรู้สึกที่ต้องการเน้น หรือเพิ่มระดับของอารมณ์เพลง

วรรคที่แปด “แล้วก็ทิ้ง / กันไป / ไกล” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี โท ตรี / สามัญ สามัญ / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี เร่ มี / เร่ เร่ / เร่ กลุ่มเสียงในวรรคนี้ใช้เสียงโน้ตเพียงสองเสียง คือ เสียง เร่ และ มี เสียงโน้ตสูงที่สุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดสัมพันธ์กันในคำ แล้ว และ ทิ้ง ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ ตรี กลุ่มเสียงโน้ตในท่อนนี้ใช้โน้ตเสียงสูงเป็นส่วนมาก มีท่วงทำนองที่อาจตีความในลักษณะการเน้นอารมณ์เจ็บปวด

คำร้องท่อนฮุค (hook) 2 มีจำนวนวรรครวม 8 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “บอกกับจัน / อย่างจัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มวรรณยุกต์ เอก เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ต โด่ เร่ มี / เร่ มี

วรรคที่สอง “บอกกับจัน/อย่างจัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก เอก จัตวา / สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด่ เร่ มี / เร่ มี วรรคแรกและวรรคที่สองของท่อนนี้มีคำร้อง ตลอดจนกลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับวรรคแรกของท่อนฮุค (hook)

วรรคที่สาม “ว่าจะอยู่ / ดูแล / กัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ เอก / สามัญ สามัญ / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ ที / โด่ เร่ / เร่ กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้ก็เหมือนกับวรรคที่สาม ในท่อนฮุค (hook) 1 อีกเช่นกัน

วรรคที่สี่คือ “มาบอก / ทำไมกัน” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ เอก / สามัญ สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต โด่ ลา / ที โด่ โด่ วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด คือ เสียงโน้ต ลา เสียงวรรณยุกต์ เอก ตรงกันในคำ บอก

วรรคที่ห้า “โกหกกัน / อย่างงี้” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก จัตวา / สามัญ ตริ กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ มี / เร่ มี

วรรคที่หก “โกหกกัน / อย่างงั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก จัตวา / สามัญ ตริ กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ มี / เร่ มี กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ของวรรคที่ห้าและหกนี้ มีลักษณะเหมือนกับวรรคที่ห้าและหกในท่อนฮุค (hook) 1

วรรคที่เจ็ด “คนที่ข้า / คือฉัน / เท่านั้น” มีการแบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท ตริ / สามัญ จัตวา / โท ตริ กลุ่มเสียงโน้ต เร่ โด่ ฟา / มี ฟา / มี ฟา สำหรับวรรคนี้จะสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในคำว่า ฉัน ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต ฟา เสียงวรรณยุกต์ จัตวา เสียงโน้ต ฟา ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง ตริ และ จัตวา ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่สูงเช่นเดียวกัน และเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคยัง สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคในคำว่า ที่ ตรงกับเสียงโน้ต โด่ เสียงวรรณยุกต์ โท ด้วย

วรรคสุดท้าย “เพราะว่าฉัน / มันจริงใจ / กับเธอ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ โท จัตวา / สามัญ สามัญ สามัญ /เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี เร่ มี / เร่ เร่ เร่ / ที โด่ กลุ่มเสียงในวรรคสุดท้ายมีเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค คือ เสียงโน้ต ที ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก ในคำ กับ เสียงโน้ตสูงสุดก็สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดเช่นกัน ในคำว่า ฉัน เสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ จัตวา เสียงโน้ต มี ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียงที่มีลักษณะเป็นเสียงสูงเหมือนกัน คือ เสียง ตริ และ จัตวา วรรคจบของท่อนนี้ขึ้นต้นด้วยเสียงโน้ต มี ที่ตรงกับวรรณยุกต์ ตริ จบด้วยเสียงโน้ตต่ำกว่า คือ เสียง โด่ วรรณยุกต์ สามัญ เป็นการจบท่อนและจบเพลง

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง บอกอย่างงั้นอย่างงี้เลย พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียง

วรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย

2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน เช่น ในวรรค “บอกกับฉัน / อย่างนี้” มีกลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / เร มี กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก เอก จัตวา / สามัญ ตริ เสียงโน้ต มี ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้ง จัตวา และ ตริ ตรงคำว่า ฉัน และ นี้

3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นจากตัวอย่างคำร้องในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ เอก สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เสียง โด และ เร ตรงคำว่า บอก และ กับ

4. การจบวรรคมักจบด้วยเสียงวรรณยุกต์ที่ต่ำหรือจบด้วยเสียง สามัญ แต่ในเพลงนี้พบว่า มีการลงท้ายวรรคด้วยเสียงวรรณยุกต์สูงเป็นจำนวนมาก เช่นในท่อน A1 และ A2 ซึ่งมีจำนวนวรรคท่อนละ 6 วรรค มีเพียงวรรคสุดท้ายของทั้งสองท่อนนี้ ที่จบด้วยเสียง สามัญ นอกจากนั้นเป็นการจบวรรคด้วยเสียง ตริ และ จัตวา เมื่อพิจารณาคำร้องและท่วงทำนองประกอบจึงเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน เนื่องจากเพลงนี้มีน้ำเสียงในเชิงคล้ายตัดพ้อประชดประชัน การลงท้ายในแต่ละวรรคด้วยเสียงสูงที่ระเบิดขึ้นอย่างฉับ ๆ จึงเหมาะสมกับอารมณ์เพลงดังกล่าว

5. นอกจากการลงท้ายวรรคด้วยเสียงวรรณยุกต์สูงแล้ว ในท่อนฮุค (hook) 1 และ 2 ยังใช้เสียงโน้ตที่เป็นเสียงสูงเกือบทั้งหมด (โด - ฟา) ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับคำร้องและอารมณ์เพลง เนื่องจากคำร้องในท่อนฮุค (hook) 1 และ 2 เป็นการตัดพ้อต่อว่าอย่างชัดเจน การใช้เสียงสูงจึงเหมือนเป็นการเน้นย้ำและเพิ่มระดับอารมณ์จากการเกริ่นนำในท่อนที่ผ่านมา

วิเคราะห์โน้ตเพลง “เปล้าหรอกนะ”

คำร้อง

สีฟ้า

ทำนอง/เรียบเรียง

อนุวัฒน์ สืบสุวรรณ

ผู้ชี้บ่ง

คริสติน่า อาร์กิลาร์

หากบังเอิญถ้าเธอได้เจอ

ฉันหม่อมลออยและมีน้ำตา

ก็คงเป็นแค่เพียงเพราะว่า

ฉันทองฟ้าแล้วใจมันหาย

หากบังเอิญถ้าเธอได้ขึ้น

เสียงคร่ำครวญเหมือนดังเสียง

ก็คงเป็นแค่เพียงเสียดาย

ที่ใบไม้หล่นลงบนพื้นดิน

แค่อ่อนไหวให้เธอจงเข้าใจ

ร้องให้ไปเพราะใจมันห่างผีน

เห็นสิ่งใดที่ใจมันตันตัน

แค่เพียงฝันแค่หัวน้ไหว

เปลี่ยนกระจกหน้าต่างรถยนต์

ไต่ถามจับตัวเพราะเธอไป

เปล้าหรือกระน้ำตาที่รินไหล

ให้กับฟ้ากับใบไม้ แต่ไม่ใช่เธอ

แค่มองฟ้าที่มันมืดมัว

รู้สึกกลัวถึงมีน้ำตา

แค่มองใบไม้ที่ร่วงมา

รู้สึกวุ่นใจมันเสียตาย

เรื่องที่เธอเดินจากกันไปคราวนั้น

ไม่มีวันที่ฉันจะเจ็บใจ

ไม่มีวันเพราะเธอไม่มีความหมาย

ไม่มีวันร้องไห้ให้กับเธอ

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองคือ A1 A2 B ฮุก (hook) A3 และ C ผู้ประพันธ์ทำนอง
ให้บันไดเสียง จี ไมเนอร์ (Gm) ผู้ขับร้องคือ คริสติน่า อารีกีล่า

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรณกรรม “หากบังเอิญ / ถ้าเธอ / ได้เจอ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วย
 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มี /
 ฟา มี / ฟา มี เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคคือเสียง โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคคือ
 เสียง เอก ในคำว่า หาก

วรรคที่สอง “ฉันทะมโหฬาร / และมิ / น้ำตา” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ จัตวา เอก สามัญ / ตริ สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มิ โด เร / มิ เร / มิ เร จะสังเกตได้ว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในคำว่า ฉันทะ ตรงกับเสียงโน้ต มิ เสียงวรรณยุกต์ จัตวา วรรคนี้ใช้เสียงโน้ต มิ เป็นหลักในคำแรกของทุกขง จังหวะ เสียงโน้ต มิ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง ได้แก่ เสียง จัตวา และ ตริ ซึ่งเป็นเสียงสูงเหมือนกัน สองวรรคแรกนี้มีการซ้ำเสียงโน้ตลักษณะเดียวกันในช่วงจังหวะที่หนึ่งและสอง วรรคที่หนึ่งใช้เสียงโน้ต ฟา มิ ส่วนวรรคที่สองใช้เสียงโน้ตต่ำลง คือ มิ เร ในตอนท้ายวรรค มีความในลักษณะความรู้สึกเศร้าที่ต่อเนื่องกัน เหมือนเป็นการตอกย้ำ

วรรคที่สาม “ก็คง / เป็นแค่เพียง / เพราะเรา” แบ่งจังหวะของคำแบบ 2 / 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / สามัญ โท สามัญ / ตริ โท กลุ่มเสียงโน้ต เร โด / โด เร โด / เร โด กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้ใช้เพียงเสียง โด และ เร เสียงโน้ต โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ สามัญ และ โท ส่วนเสียง เร นั้น สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียงเช่นกัน คือ เสียง โท และ เสียง ตริ จะเห็นได้ว่ากลุ่มเสียงโน้ตสามวรรคที่ผ่านมา มีการซ้ำเสียงโน้ตสองเสียงที่ลดต่ำลง ในช่วงท้ายวรรค วรรคแรก คือ ฟา มิ วรรคที่สอง มิ เร และวรรคที่สามซ้ำ เร โด การซ้ำเสียงโน้ตนี้อาจให้ความรู้สึกในทำนองการเน้นย้ำความรู้สึกเหงา

วรรคที่สี่ “ฉันทะมโหฬาร / แล้วใจ / มันทาย” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา สามัญ ตริ / ตริ เอก / สามัญ จัตวา กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด ลา ที / โด ที / โด เร จะเห็นความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในคำว่า มันทาย ที่ตรงกับเสียงโน้ต มิ และเสียงวรรณยุกต์ จัตวา เสียงโน้ต ที ในวรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง ได้แก่ เสียง ตริ ในคำว่า ฟา และ เสียง เอก ในคำว่า ใจ จะเห็นได้ว่าเสียงวรรณยุกต์ทั้งสองเสียงที่มีธรรมชาติของเสียงต่ำลงอย่างเสียง เอก และเสียงขึ้นสูงอย่างเสียง ตริ สามารถสัมพันธ์กับเสียงโน้ต ที ได้

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “หากบังเอิญ / ถ้าเธอ / ได้ยิน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / โท สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มิ / ฟา มิ / ฟา มิ กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับวรรคแรกในท่อน

วรรคที่สอง “เสียงคร่ำครวญ / เหมือนดัง / เสียใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2

กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ จัตวา โท สามัญ / จัตวา สามัญ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี โด เร / มี เร / มี เร กลุ่มเสียงโน้ตของวรรคนี้นี้เหมือนกับวรรคที่สองในท่อน A1 เสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดและสูงสุดสัมพันธ์กัน คือ เสียงโน้ต มี เป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ในคำ เสียง เหมือน และ เสีย ซึ่งเป็นคำที่เด่นของวรรค และเป็นคำแรกของแต่ละช่วงจังหวะ

วรรคที่สาม “ก็คง / เป็นแค่เพียง / เสียตาย” แบ่งจังหวะของคำแบบ 2 / 3 / 2

ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / สามัญ โท สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร โด / โด เร โด / เร โด วรรคนี้นี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่สามในท่อน A1 แตกต่างกันตรงคำร้องในช่วงจังหวะสุดท้าย ที่ในท่อน A1 มีคำร้องว่า เพราะว่า ในท่อนนี้คำร้องคือ เสียตาย เสียงวรรณยุกต์ในคำสุดท้ายของวรรคแตกต่างกัน แต่ตรงกับเสียงโน้ต โด เหมือนกัน ท่อน A1 ตรงกับคำว่า ว่าเป็นเสียง โท วรรคนี้นี้ตรงกับคำว่า ตาย เป็นเสียง สามัญ เสียงโน้ต โด จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้ง โท และ สามัญ

วรรคที่สี่ “ที่โบ้ไม้ / หล่นลง / บนพื้นดิน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท เอก ตริ / เอก สามัญ / สามัญ ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด ลา ที / โด เร / เร มี เร กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้นี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในคำว่า พื้น ที่ตรงกับเสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ ตริ เสียงวรรณยุกต์ ตริ ในวรรคนี้นี้สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เสียง ที และ มี เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคก็สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดเช่นกัน ในคำว่า โบ้ ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต ลา เสียงวรรณยุกต์ เอก

คำร้องท่อน B มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ตดังนี้

วรรคแรก “แค่อ่อนไหว / ให้เธอ / จงเข้าใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 ประกอบด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท เอก จัตวา / โท สามัญ / สามัญ โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล มี ฟา / มี ฟา / ฟา ซอล ฟา เสียงโน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ที่เป็นเสียงต่ำสุดเช่นกัน ในคำ อ่อน นอกจากนี้เสียง มี ยังสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ โท ตรงคำ ให้อีกด้วย แต่เสียงวรรณยุกต์ โท ก็เป็นเสียงลักษณะปลายตกเช่นเดียวกับเสียง เอก

วรรคที่สอง “ร้องให้ไป / เพราะใจ / มันช่างฝัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ของวรรคนี้คือ **ตรี โท สามัญ / ตรี สามัญ / สามัญ โท จัตวา** กลุ่มเสียงโน้ต **ฟา เร มี / ฟา มี / เร โด เร** วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคคือ เสียงโน้ต **โด** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **โท** ตรงคำ **ช่าง**

วรรคที่สาม “เห็นสิ่งใด / ที่ใจ / มันตื่นตื่น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **จัตวา เอก สามัญ / โท สามัญ / สามัญ โท สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ซอล มี ฟา / ซอล ฟา / ฟา มี ฟา** เสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุด สัมพันธ์กันในคำว่า **เห็น** เสียงโน้ต **ซอล** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** นอกจากนี้เสียงโน้ต **ซอล** ยังสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **โท** ในคำว่า **ที่** อีกด้วย และเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคนี้ก็ยังสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรคคือเสียงโน้ต **มี** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **เอก** ในคำว่า **สิ่ง**

วรรคที่สี่ “แค่เพียงฝัน / แค่ / หวันไหว” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ของวรรคนี้คือ **โท สามัญ จัตวา / โท เอก จัตวา** กลุ่มเสียงโน้ต **มี ฟา ซอล / มี / ซอล ซอล*** คำที่มีเสียงเด่นของวรรคนี้ คือ **ไหว** ตรงกับเสียงโน้ต **ซอล*** ซึ่งเป็นเสียงโน้ตที่สูงกว่า **ซอล** แต่ต่ำกว่าเสียง **ลา** เสียง **ซอล*** ซึ่งเป็นเสียงสูงที่สุดในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดเช่นกัน วรรคนี้ขึ้นต้นด้วยเสียงโน้ต **มี** เป็นเสียงโน้ตต่ำสุดในวรรค แล้วลงท้ายด้วยเสียง **ซอล*** ซึ่งสูงที่สุด อาจตีความได้ในลักษณะความรู้สึกเจ็บปวดที่พยายามปิดบังไว้ แล้วส่งอารมณ์ให้ต่อเนื่องไปยังท่อนฮุค (hook) เสียงโน้ต **ซอล** ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะต่างกันสองเสียง ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** ซึ่งเป็นเสียงสูง และเสียงวรรณยุกต์ **เอก** ที่เป็นเสียงลักษณะปลายเสียงตก

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 5 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “เปล่า / หอกนะ / น้ำตา / ที่รินไหล” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 / 3 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก / สามัญ ตรี / ตรี สามัญ / เอก สามัญ จัตวา** กลุ่มเสียงโน้ต **ลา / ที โด / ที ลา / ลา ที โด** วรรคนี้มีการเรียงของเสียงโน้ต **ลา ที โด** ทั้งต้นวรรคและท้ายวรรค คำที่มีเสียงเด่นคือ **นะ** กับ **ไหล** ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต **โด** เสียงวรรณยุกต์ **ตรี** และ **จัตวา** ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์ลักษณะสูงเหมือนกัน เสียงโน้ตสูงสุดของวรรคสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรค ตรงคำว่า **ไหล** เสียงโน้ต **โด** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** และเสียงโน้ตต่ำสุดยังสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรคด้วย ตรงคำว่า **เปล่า** และ **ที่** เสียงโน้ต **ลา** เสียงวรรณยุกต์ **เอก**

วรรคที่สอง “ไซ้ / ว่าฉัน / เจ็บซ้ำ / เพราะเธอไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 / 3
 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท / โท จัตวา / เอก ตรี / ตรี สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา / ที
 โด้ / ที โด้ / ที ลา ซอล เสียงโน้ตในวรรคนี้ขึ้นต้นวรรคมีการไล่เรียงของเสียงโน้ต ลา ที โด้ และ
 มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงที่สุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรค คือ เสียงโน้ต โด้ กับ
 เสียงวรรณยุกต์ จัตวา ในคำว่า ฉัน เสียงโน้ต ที สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ถึงสามเสียง ได้แก่
 เสียง เอก ตรงคำ เจ็บ เสียง โท คำว่า ว่า และเสียง ตรี ในคำว่า เพราะ

วรรคที่สาม “เปล่า / หรอกนะ / น้ำตา / ที่รินไหล” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 / 3
 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก / สามัญ ตรี / ตรี สามัญ / เอก สามัญ จัตวา กลุ่มเสียง
 โน้ต ลา / ที โด้ / ที ลา / ลา ที โด้ วรรคนี้มีคำร้อง ตลอดจนกลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์
 เหมือนกับวรรคแรกของท่อนนี้

วรรคที่สี่ “ให้ / กับฟ้า / กับใบไม้” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 3 ประกอบด้วยกลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์ โท / สามัญ ตรี / เอก สามัญ ตรี กลุ่มเสียงโน้ต ลา / ที โด้ / ที โด้ เร่ วรรคนี้
 ขึ้นต้นด้วยเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค คือ ลา แล้วจบด้วยเสียงโน้ตสูงสุด คือ เร่ ซึ่งตรงกับเสียง
 วรรณยุกต์ ตรี เป็นเสียงที่สูงขึ้นสูง เชื่อมต่อยังวรรคถัดไป เสียงโน้ต เร่ เป็นเสียงโน้ตสูงสุด สัมพันธ์
 กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดคือ เสียง ตรี ตรงคำว่า ไม้ เสียงโน้ต ที สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ
 และ เอก ซึ่งตรงกับคำว่า กับ เหมือนกัน แต่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน เนื่องจาก กับ คำที่สอง
 ออกเสียงหนักแน่นกว่าคำแรก จึงมีเสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคสุดท้ายของท่อนฮุค (hook) “แต่ / ไม่ใช่เธอ” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 3 ประกอบด้วย
 ด้วย กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก / ตรี โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี / โด้ ที ลา เสียงโน้ตแรกของ
 วรรค คือ มี เป็นเสียงโน้ตที่รับต่อจากเสียงท้ายวรรคที่แล้ว มีระดับของเสียงต่างกันมาก จาก เร่
 มาเป็นเสียง มี ทำให้เห็นความต่างของเสียงที่เด่นชัด คำที่เด่นในวรรคนี้คือ คำว่า ไม่ใช่ ตรงกับเสียง
 โน้ตสูงสุดของวรรค คือ โด้ และตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตรี ที่เป็นเสียงสูงสุดเช่นกัน นอกจากนี้
 เสียงโน้ต มี ซึ่งเป็นเสียงต่ำสุด ยังสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรคด้วย ตรงคำว่า แต่

คำร้องท่อน A3 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง
 พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ
 เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “แถมองฟ้า / ที่มัน / มืดมัว” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วย
 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ ตรี / โท สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มี / ฟา มี
 / ฟา มี เสียงโน้ตต่ำสุดในวรรคคือเสียง โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค คือ โท

วรรคที่สอง “รู้สึกกลัว / ถึงมี / น้ำตา” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์คือ ตริ เอก สามัญ / ตริ สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี โด เร / มี เร /
 มี เร วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรค ตรงคำ สึก เสียง
 โน้ต โด เสียงวรรณยุกต์ เอก เสียงโน้ต มี เป็นเสียงโน้ตสูงสุดของวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์
 สูงสุดของวรรค คือ เสียง ตริ ตรงคำ รู้ ถึง และ น้ำ

วรรคที่สาม “แค้นมอง / ใบไม้ / ที่ร่วงมา” แบ่งจังหวะของคำแบบ 2 / 2 / 3 ประกอบ
 ด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / สามัญ ตริ / สามัญ โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร โด / โด
 เร / โด เร โด วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตเพียงสองเสียง คือ เสียง โด และ เร เสียง เร สัมพันธ์กับเสียง
 วรรณยุกต์ทั้ง โท และ ตริ

วรรคที่สี่ “รู้สึกว่า / ในใจ / มันเสียตาย” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์ ตริ เอก โท / สามัญ สามัญ / สามัญ จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด ลา ที /
 โด เร / เร มี เร เสียงโน้ต มี เป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ซึ่งเป็น
 เสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรค ในคำว่า เสีย เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค คือ ลา สัมพันธ์กับเสียง
 วรรณยุกต์ เอก ในคำว่า สึก

คำร้องท่อน C มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่า
 มีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต
 ดังนี้

วรรคแรก “เรื่องที่เธอ / เดินจาก / กันไป / คราวนั้น” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 /
 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท โท สามัญ / สามัญ เอก / สามัญ สามัญ / สามัญ ตริ
 กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ฟา มี / มี เร / ฟา มี / ฟา ซอล เสียงโน้ตตอนต้นวรรคเรียงไล่ลงมาเป็น
 ซอล ฟา มี ตอนท้ายไล่เสียงขึ้น จบด้วย มี ฟา ซอล และจะเห็นว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ต
 ต่ำสุดของวรรคกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค ในคำว่า จาก เสียงโน้ต เร ตรงกับเสียง
 วรรณยุกต์ เอก และเสียงโน้ต ซอล ซึ่งสูงสุด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ เสียง ตริ
 และ โท ตรงคำว่า นั้น กับ เรื่อง ตามลำดับ

วรรคที่สอง “ไม่มีวัน / ที่ฉัน / จะเจ็บใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 มีกลุ่มเสียง
 วรรณยุกต์ โท สามัญ สามัญ / โท จัตวา / สามัญ เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา มี / มี
 เร / โด ที โด เสียงโน้ต ที เป็นเสียงต่ำที่สุดของวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ซึ่งเป็นเสียง
 ต่ำสุดเหมือนกัน

วรรคที่สาม “ไม่มีวัน / เพราะเธอ / ไม่มี / ความหมาย” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 /
 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ / โท สามัญ / สามัญ

จัดว่า กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ฟา มี / มี เร / ฟา มี / ฟา ซอล กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคที่สามนี้มีลักษณะเหมือนกับวรรคแรกของท่อนนี้ เสียงโน้ตสูงสุดคือ ซอล สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดคือ จัดวา ตรงคำว่า หมายถึง ที่เป็นคำที่มีเสียงเด่นของวรรคอีกด้วย

วรรคสุดท้าย “ไม่มีวัน / ร้องให้ / ให้กับเธอ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ สามัญ / ตริ โท / โท เอก ตริ และกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา มี / มี เร / มี ซอล ลา วรรคจบนี้ขึ้นต้นด้วยเสียงโน้ต ซอล จบลงด้วยเสียง ลา ที่สูงกว่า เป็นวรรคจบที่รวบกระชับ และคำท้ายสุดคือ เธอ ออกเสียงในลักษณะกระแทกกระทั้น อาจตีความในลักษณะของความรู้สึกไม่แยแส หรือการไม่ให้ความสำคัญ

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง เปลา่หรือกระ พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็จะมักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่น เสียงโน้ต ที สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ ตรงคำว่า หรือก กับ ริน และสัมพันธ์กับเสียง ตริ ตรงคำว่า น้ำ ในท่อนที่มีคำร้อง “เปลา่ / หรือกระ / น้ำตา / ที่รินไหล” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต ลา / ที โด่ / ที ลา / ลา ที โด่ และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก / สามัญ ตริ / ตริ สามัญ / เอก สามัญ จัดวา
3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นจากตัวอย่างคำร้องในข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ ตริ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เสียง ที และ โด่ ตรงคำว่า น้ำ และ นะ
4. เพลงนี้มีการใช้เสียงโน้ตที่ต่างจากเดิมคือ ซอล^๕ เป็นเสียงโน้ตที่สูงกว่า ซอล ครึ่งเสียง และคำว่า ลา ครึ่งเสียง ตรงคำว่า ไหว ในวรรค “แค่เพียงฝัน / แค่ / หวันไหว” ซึ่งสอดคล้องกับเสียงวรรณยุกต์ จัดวา ที่ตรงกัน ทำให้คำนี้เป็นคำเด่นของวรรค และเป็นการจบท่อน B ด้วยเสียงสูงเพื่อส่งต่อไปเชื่อมกับท่อนสุก (hook)
5. การจบวรรคที่หนึ่ง สาม และสี่ในท่อน C ใช้วรรณยุกต์เสียงสูง คือ ตริ และ จัดวา เป็นการเน้นเสียงท้ายวรรคซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์เพลงที่แสดงความเป็นไปไม่ได้ และในคำท้ายของวรรคสุดท้ายซึ่งเป็นวรรคที่รวบกระชับ คือคำว่า เธอ ออกเสียงในลักษณะกระแทกกระทั้น ที่อาจตีความในลักษณะของความรู้สึกไม่แยแส หรือการไม่ให้ความสำคัญ

วิเคราะห์โน้ตเพลง “ฝังไว้ในผืนดิน”

คำร้อง สีฟ้า / นิติพงษ์
ทำนอง/เรียบเรียง สมชัย ชำเลิศกุล
ผู้ขับร้อง บิลลี่ โอแกน

วันและคืนที่เวียนหมุนผ่าน ผ่านชีวิตที่ทนมานานเหลือ เกินมันเกินจะทนแล้วใจ
ทำอะไรให้เธอทุกอย่าง วาดความหวังด้วยความจริงจังยิ่งใหญ่ ไม่เหลืออะไรให้เห็นกันเลย

มีสิ่งเดียวก็คือหัวใจ แยกเอาไว้มากมายเกินไปเหลือทน ไม่รู้จะโยนให้ใคร
บนแผ่นดินที่มันกว้างใหญ่ หากจะพอฝังความตรอมใจที่มี ชีวิตคงดีกว่าที่เป็นมา

เจ็บใจนักเพราะรักมากไป ไม่เตรียมใจเสียบ้าง ไม่ระวังก็เพราะมัวแต่ไว้ใจ
เก็บความหวังจริงจังที่ให้ไป ฝังลงในพื้นดิน แล้วจะลืมให้ลืมนไปจากใจเสียคงดี

เพลงนี้มีโครงสร้างทำนองแบบ A1 A2 และฮุก (hook) ผู้ประพันธ์ทำนองให้บันไดเสียง
อี เมเจอร์ (E) ในการประพันธ์ บิลลี่ โอแกน เป็นผู้ขับร้อง

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง
พบว่าการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ
เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “วันและคืน / ที่เวียน / หมุนผ่าน” แบ่งจังหวะคำเป็นแบบ 3 / 2 / 2

ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก สามัญ / เอก สามัญ / จัตวา เอก กลุ่มเสียงโน้ต
ซอล มี ซอล / มี ซอล / ลา มี การเรียงของเสียงโน้ตในวรรคนี้ใช้เสียง ซอล และ มี เรียงสลับกัน
โดยข้ามเสียง ฟา ไป ทำให้มีเสียงชัดเจนและหนักแน่นขึ้นในคำที่ตรงกับเสียงโน้ต มี และมีเสียง
วรรณยุกต์เป็นเสียง เอก ได้แก่ และ ที่ และ ผ่าน เสียงโน้ต ซอล ที่ประสานกับเสียงวรรณยุกต์
สามัญ ทำให้เป็นวรรคที่เกร็งด้วยท่วงทำนองในลักษณะที่หนักแน่น วรรคนี้มีความสอดคล้องของ
เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ต ที่ต่ำสุดและสูงสุด คือ เสียงโน้ต มี เป็นเสียงต่ำสุดของวรรค สัมพันธ์
กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ในคำว่า และ ที่ และ ผ่าน เสียงโน้ต ลา สูงสุดในวรรคนี้สัมพันธ์กับ
เสียงวรรณยุกต์ จัตวา ตรงคำ หมุน

วรรคที่สอง “ผ่านชีวิต / ที่ทน / มานาน / เหลือเกิน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2

ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ ตริ / โท สามัญ / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ
กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร มี / ฟา มี / เร โด / เร ลา คำที่หนึ่งของวรรคนี้ คือ ผ่าน เป็นคำเดียว

กับคำสุดท้ายของวรรคที่ผ่านมา แต่เสียงโน้ตลดจาก **มิ** มาเป็น **โด** และมีเสียงวรรณยุกต์ **เอก** เหมือนกัน เป็นการรับช่วงอารมณ์เพลงต่อจากวรรคที่แล้ว และมีการไล่เรียงเสียงโน้ตให้สูงขึ้นและลดต่ำลงคือ **โด เร มิ ฟา มิ เร โด** ซึ่งอาจตีความในลักษณะอารมณ์ของการเล่าเรื่องในทำนองรำพึงรำพัน

วรรคที่สาม **“มันเกิน / จะทน / แล้วใจ”** แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ สามัญ / สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด / ที ลา / ที ซอล** วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตค่อนข้างต่ำ มีการใช้เสียง **ที** ขึ้นต้นในทุกช่วงจังหวะ ส่วนเสียงโน้ตที่นำมาเรียงสลับนั้นมีระดับไม่ต่างกันมากนัก ไล่จากสูงลงมา คือ **โด ลา** และจบด้วย **ซอล** ส่วนเสียงวรรณยุกต์ เป็นเสียง **สามัญ** ถึงห้าเสียง การประสานกันในวรรคนี้จึงมีลักษณะอารมณ์ราบเรียบที่ค่อย ๆ แผ่วลงในตอนท้าย

วรรคที่สี่ **“ทำอะไร / ให้เธอ / ทุกอย่าง”** แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ เอก สามัญ / โท สามัญ / ตริ เอก** มีกลุ่มเสียงโน้ต **ซอล มิ ซอล / มิ ซอล / ลา มิ** กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เหมือนกับกลุ่มเสียงโน้ตในวรรคแรก สำหรับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์นั้นต่างกันเพียงเสียงวรรณยุกต์คำแรกของช่วงจังหวะสุดท้าย ที่ในวรรคนี้เป็นเสียง **ตริ** ต่างจากวรรคแรกที่เป็นเสียง **จัตวา** แต่ก็เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่สูงเหมือนกัน เสียงวรรณยุกต์ **เอก** เป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค สัมพันธ์กับเสียงโน้ตที่ต่ำสุดคือ **มิ** ในขณะที่เสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคก็สัมพันธ์กัน ตรงคำ **ทุก** เสียงโน้ต **ลา** เสียงวรรณยุกต์ **ตริ**

วรรคที่ห้า **“วาดความหวัง / ด้วยความ / จริงจัง / ยิ่งใหญ่”** แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **โท สามัญ จัตวา / โท สามัญ / สามัญ สามัญ / โท เอก** และกลุ่มเสียงโน้ต **โด เร มิ / ฟา มิ / เร โด / เร ลา** เสียงโน้ตที่ต่ำสุดในวรรค คือ **ลา** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรคคือ เสียง **เอก** ตรงคำว่า **ใหญ่** วรรคนี้มีเสียงโน้ตที่ไล่เรียงกันในลักษณะเดียวกับวรรคที่สอง ขึ้นต้นวรรคด้วยเสียง **โด** ลงท้ายวรรคด้วยเสียง **ลา** ซึ่งต่ำกว่าเป็นลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกที่ค่อย ๆ แผ่วลง

วรรคที่หก **“ไม่เหลือ / อะไร / ให้เห็น / กันเลย”** แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **โท จัตวา / สามัญ สามัญ / โท จัตวา / สามัญ สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด / ที ลา / ที เร / โด โด** เสียงโน้ตสูงที่สุดสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรค ตรงคำ **เห็น** เสียงโน้ต **เร** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** วรรคนี้ใช้เสียง **ที** ขึ้นต้นในสามช่วงจังหวะแรก ช่วงจังหวะสุดท้ายจบลงด้วย **โด โด** ที่ลดระดับเสียงลงมาจาก **เร** เป็นการทอดเสียงในตอนจบของท่อน

คำร้องท่อน A2 มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับท่อน A1 แตกต่างกันที่คำร้อง คำร้องท่อน A2 นี้ มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสาน

สัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “มีสิ่งเดียว / ก็คือ / ข้าใจ” แบ่งจังหวะคำเป็นแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วย
กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ เอก สามัญ / เอก สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล มี
ซอล / มี ซอล / ลา มี กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เหมือนกับวรรคแรกของท่อน A1 มีความสัมพันธ์
ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในคำ ข้า ที่ตรงกับเสียงโน้ต ลา เสียงวรรณยุกต์ ตริ

วรรคที่สอง “แบกเอาไว / มากมาย / เกินไป / เหลือทน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 /
2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ ตริ / โท สามัญ / สามัญ สามัญ / จัตวา
สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ โด เร มี / ฟา มี / เร โด / เร ลา กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์
ในวรรคนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับวรรคที่สองในท่อน A1 ทุกประการ

วรรคที่สาม “ไม่รู้ / จะโยน / ให้ใคร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียง
วรรณยุกต์ โท ตริ / สามัญ สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด / ที ลา / ที ซอล
กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เป็นเสียงค่อนข้างต่ำ มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดในวรรคกับ
เสียงวรรณยุกต์สูงสุด คือ เสียงโน้ต โด เสียงวรรณยุกต์ ตริ ตรงคำ รู้

วรรคที่สี่ “บนแผ่นดิน / ที่มัน / กว้างใหญ่” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียง
วรรณยุกต์คือ สามัญ เอก สามัญ / โท สามัญ / โท เอก มีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล มี ซอล / มี
ซอล / ลา มี วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดในวรรคกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรค
คือ เสียงโน้ต มี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ เอก ตรงคำว่า แผ่น ที่ และ ใหญ่

วรรคที่ห้า “หากจะพอ / ฝั่งความ / ดรอมนใจ / ที่มี” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2
ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก เอก สามัญ / จัตวา สามัญ / สามัญ สามัญ / โท
สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ฟา มี / เร โด / เร ลา เสียงโน้ต ฟา ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดใน
ในวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ซึ่งเป็นเสียงสูงสุดในวรรคเช่นกัน ตรงกับคำว่า ฝั่ง

วรรคที่หก “ชีวิต / คงดี / กว่าที่ / เป็นมา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 มีกลุ่ม
เสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ / สามัญ สามัญ / เอก โท / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด /
ที ลา / ที เร / โด โด ในตอนท้ายของวรรคนี้ทอดเสียงจบเรียบ ๆ โดยลดเสียงจาก เร ลงมาเป็น
โด โด ตรงคำร้องว่า เป็นมา ใช้เสียงโน้ต โด กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ในการจบท่อน

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและ
โน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง
และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “เจ็บใจนัก / เพราะรัก / มากไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ ตริ / ตริ ตริ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล ลา / ลา ลา / ลา ซอล เสียงโน้ตตอนต้นวรรค มี ซอล ลา มีการเรียงข้ามเสียง ฟา ทำให้เสียงในตอนนี้ชัดเจน แล้วเน้นในช่วงกลางของวรรค ใช้เสียงโน้ต ลา ซ้ำกันถึงสี่เสียง ตรงคำว่า นัก เพราะ รัก และ มาก และเสียงโน้ต ลา เป็นเสียงโน้ตสูงสุดในวรรค ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในวรรคเช่นกัน ยกเว้นเสียง ลา สุดท้าย ตรงคำ มาก เป็นเสียงวรรณยุกต์ โท เสียง ลา จึงสัมพันธ์ได้กลมกลืนกับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ ตริ และ โท

วรรคที่สอง “ไม่เตรียม / ใจ / เสียบ้าง” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 1 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / สามัญ / ตริ โท กลุ่มเสียงโน้ต ลา ซอล / ซอล / ลา โด วรรคนี้ขึ้นต้นด้วยเสียงโน้ต ลา รับช่วงมาจากเสียง ซอล ในวรรคก่อนหน้า เสียงโน้ต ลา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ โท กับ ตริ

วรรคที่สาม “ไม่ระวัง / ก็เพราะ / มัวแต่ / ไว้ใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ สามัญ / โท ตริ / สามัญ เอก / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ฟา มี เร / โด เร / โด ที / ลา ซอล มีการเรียงของโน้ต ฟา มี เร โด ตอนต้นวรรค คำที่มีเสียงเด่นของวรรคนี้ คือ ไว้ ตรงกับเสียงโน้ต ลา เสียงวรรณยุกต์ ตริ เป็นเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์สูงสุดที่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรคที่สัมพันธ์กันด้วย ตรงคำว่า แต่ เสียงโน้ต ที ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่สี่ “เก็บความหวัง / จริงจัง / ที่ให้ไป” มีการแบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ จัตวา / สามัญ สามัญ / โท โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี ซอล ลา / ลา ลา / โด ลา ซอล เสียงโน้ตต่ำสุดในวรรคกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรค สัมพันธ์กันในคำว่า เก็บ ตรงกับเสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ เอก ความชัดเจนของเสียงโน้ตในวรรคนี้ สืบเนื่องจากการใช้โน้ตเรียงข้ามเสียง ดังในตอนต้นวรรคที่ใช้ มี ซอล ลา ข้ามเสียง ฟา

วรรคที่ห้า “ฝังลงใน / พื้นดิน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา สามัญ สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ลา ซอล ซอล / เร โด เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคนี้ คือ ซอล ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดในวรรค คือ สามัญ ในคำว่า ลง และ ใน วรรคนี้จบด้วยเสียงสูงสองเสียง คือ เร โด ลดทอดลงส่งให้วรรคสุดท้าย

วรรคที่หก “แล้วลิ้มมัน / ให้สิ้น / ไปจาก / ใจเสีย / คงดี” มีการแบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ สามัญ สามัญ / โท โท / สามัญ เอก / สามัญ จัตวา / สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต โด ที ลา / ที โด / ที ลา / ที เร / โด โด

คำที่เด่นของวรรคนี้คือ **เสียง** ซึ่งมีเสียงโน้ตสูงสุดที่สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคนี้ คือ เสียงโน้ต **เร่** ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** เสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค คือ **ลา** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ **เอก** ซึ่งเป็นเสียงต่ำสุดเช่นกันในคำว่า **จาก** กลุ่มเสียงโน้ตของวรรคนี้ขึ้นต้นด้วยเสียง **โด** และจบลงด้วยเสียงเดียวกัน โดยลดระดับจากเสียง **เร่** ลงมาทอดจบด้วย **โด โด** เป็นการจบท่อนและจบเพลงด้วยอารมณ์ราบเรียบ

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง **ฝังไว้ในผืนดิน** พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่น เสียงโน้ต **ลา** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง **โท** และ **ตรี** ตรงคำว่า **มาก** เป็นเสียง **โท** ส่วนคำว่า **นัก เพราะ และ รัก** เป็นเสียง **ตรี** ในท่อนที่มีคำร้อง **“เจ็บใจนัก / เพราะรัก / มากไป”** ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต **มี ซอล ลา / ลา ลา / ลา ซอล** และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก สามัญ ตรี / ตรี ตรี / โท สามัญ**
3. ในบางวรรคมีการใช้เสียงโน้ตค่อนข้างต่ำ เช่น **“ไม่รู้ / จะโยน / ให้ใคร”** ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต **ที โด / ที ลา / ที ซอล** เมื่อพิจารณาคำร้องประกอบจึงเห็นว่าสอดคล้องกัน เนื่องจากอารมณ์เพลงในตอนนี้เป็นลักษณะของความหดหู่ หรือความทุกข์ที่ดูเหมือนยังไม่มีทางออก

วิเคราะห์โน้ตเพลง **“ไม่อยากให้เธอรู้”**

คำร้อง

สี่ฟ้า

ทำนอง/เรียบเรียง

อภิไชย เย็นพูนสุข

ผู้ขับร้อง

ใหม่ เจริญปุระ

อาจจะเป็นทุกข์ อาจจะมีหวัง

แต่ยังมีรอยยิ้มให้เธอเรื่อยไป

ข้างในจะร้อนจะรน หมองหม่นทนทุกข์เพียงใด

ยังอยากจะยิ้มให้เธออย่างนี้

ก็ไม่เคยคิด อยากให้เธอรู้ ข้างในที่แหม่นเป็นอย่างไร

เพราะความรักเหลือเกิน ไม่อยากถูกหมองเมินไป แค่ว่าเห็นก็ชื่นใจเกินพอ

แม้ตอนพบกัน

ฉันทำร้าย

แต่รู้ไหมคิดอะไรอยู่

กลับมาล้มตัวลงนอน

กอดหมอนน้ำตาพร่างพรู

อยากเป็นเหมือนคนที่เธอจูมมือ

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองแบบ A1 A2 และ ฮุก (hook) ผู้ประพันธ์ทำนองใช้
บันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C) ผู้ขับร้องคือ ใหม่ เจริญปุระ

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง
พบว่าการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ
เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “อาจจะ เป็น / ทุกข์” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก
สามัญ สามัญ / ตริ กลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ซอล ไล่เสียงจาก โด ขึ้นไป ข้ามเสียง ฟา ไปลง
ท้ายด้วย ซอล เสียงวรรณยุกต์ ตริ ในคำ ทุกข์ เป็นเสียงเด่น ตรงกับเสียงโน้ต ซอล ซึ่งสูงสุดใน
วรรค

วรรคที่สอง “ อาจจะ / ผิดหวัง” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก
สามัญ / สามัญ จัตวา กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร / มี ซอล ใช้กลุ่มเสียงโน้ตเดียวกับวรรคแรก
คำท้ายวรรคแรก ทุกข์ เป็นคำตาย เสียงวรรณยุกต์ ตริ เสียงสั้นกว่าคำ หวัง ในวรรคสอง ซึ่งเป็น
เสียง จัตวา เสียงโน้ต ซอล จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ ตริ และ จัตวา และ
เสียงสูงสุดในคำท้ายวรรค สัมพันธ์กันทั้งเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ เช่นเดียวกับวรรคที่หนึ่ง

วรรคที่สาม “แต่ยังมี / รอยยิ้ม / ให้เธอ / เรื่อยไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 / 2
ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ สามัญ / สามัญ ตริ / โท สามัญ / โท สามัญ มี
กลุ่มเสียงโน้ต มี ฟา ฟา / ฟา ซอล / ฟา มี / เร มี วรรคนี้เสียงโน้ต ฟา เรียงกันสามเสียง โดยมี
เสียงวรรณยุกต์แต่ละคำเป็นเสียง สามัญ เหมือนกัน เสียงโน้ตสูงสุดสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์
สูงสุด ได้แก่ เสียงโน้ต ซอล เสียงวรรณยุกต์ ตริ และตรงกับคำว่า ยิ้ม ที่อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลาง
ของกลุ่มเสียงนี้ โดยเสียงโน้ตตัวแรกและตัวสุดท้ายของวรรค คือ เสียง มี ตรงกับคำว่า แต่ และ
คำไป นั้น เรียงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียง คือ เอก และ สามัญ

วรรคที่สี่ “ข้างใน / จะร้อน / จะรน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่ม
เสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / สามัญ ตริ / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี เร / มี ฟา / มี
เร คำแรกของแต่ละช่วงจังหวะคำ ได้แก่ ข้าง และ จะ เป็นเสียง มี คำ ข้าง เสียงวรรณยุกต์ โท คำ
จะ เสียง สามัญ เสียงโน้ต มี จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ และเสียงวรรณยุกต์ โท คำที่ดี
คือ ร้อน ใช้โน้ตเสียง ฟา เป็นเสียงสูงสุด ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ที่เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงสุด
เช่นกัน

วรรคที่ห้า “หมองหม่น / ทนทุกข์ / เพียงใด” วรรคนี้แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มี
กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ จัตวา เอก / สามัญ ตริ / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ เร โด / เร มี /

เร โด คำแรกของแต่ละช่วงจังหวะ ขึ้นต้นด้วยโน้ต เร ได้แก่ หมอง ตรงกับเสียง จัตวา คำ ทน และ เพียง เป็นเสียง สามัญ เสียง เร สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้ง สามัญ และ จัตวา วรรคที่สี่ และห้ามีลักษณะในการทำงานเดียวกัน คือ เป็นกลุ่มเสียงที่ใช้เสียงโน้ตวรรณคละสามเสียง เป็นเสียงที่เรียงกัน ต่างกันตรงในวรรคที่ใช้เสียง เร มี ฟา วรรคที่ห้าใช้ โด เร มี สองวรรคนี้มีการเรียงเสียงที่ประสานสัมพันธ์กัน คือ วรรคที่สี่ใช้เสียง ฟา ตรงกับเสียง ตริ ในคำ ร้อน ซึ่งเป็นเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ที่สูงสุดของวรรค วรรคที่ห้าตรงคำว่า ทุกข์ ซึ่งเป็นคำที่เน้นของวรรคนี้ ตรงกับเสียงโน้ต มี ที่เป็นเสียงโน้ตสูงสุดสุดในวรรค วรรคที่สี่เรียงเสียง เร มี ฟา แล้วลดลงเป็น มี เร เพื่อทอดเสียงส่งไปวรรคที่ห้า

วรรคที่หก “ยังอยาก / จะยิ้ม / ให้เธอ / อย่างนี้” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 / 2 / 2

กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ เอก / สามัญ ตริ / โท สามัญ / เอก ตริ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต มี เร / มี ฟา / มี เร / โด ซอล ช่วงสามจังหวะแรกใช้กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนวรรคที่สี่ และมีการเชื่อมต่อกับช่วงจังหวะที่สี่ ด้วยการลดจากเสียง เร มาที่ โด แล้วข้ามเสียงจบลงที่ ซอล ในคำว่า นี้ ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ ตริ เสียงค่อนข้างสูง จบท่อนด้วยเสียงสูงกว่าคำเริ่มต้นที่ใช้เสียง มี วรรณยุกต์ สามัญ ส่งเพื่อเริ่มท่อนถัดไป ท่วงทำนองในท่อนนี้อาจตีความในลักษณะให้ความรู้สึกอบอุ่นที่แฝงความเศร้า

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ก็ไม่เคย / คิด” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท โท สามัญ / ตริ กลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ซอล

วรรคที่สอง “อยากให้เธอ/รู้” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก โท สามัญ / ตริ กลุ่มเสียงโน้ตคือ โด เร มี / ซอล วรรคแรกและวรรคที่สอง ใช้กลุ่มเสียงโน้ตเดียวกับวรรคแรกและวรรคที่สองในท่อน A1 ขึ้นด้วยเสียง โด จบด้วย ซอล เสียงวรรณยุกต์ก็เริ่มด้วยเสียงต่ำ ลงท้ายด้วยเสียงสูงเช่นกัน คือ โท – ตริ และ เอก – ตริ ต่างที่เสียงวรรณยุกต์คำแรก อาจเสียงสั้นกว่า เป็นเสียง เอก คำว่า ก็ เป็นเสียง โท เสียงโน้ต โด จึงสัมพันธ์กับเสียง เอก และเสียง โท ในวรรคนี้

วรรคที่สาม “ข้างใน / ที่แท้ / มันเป็น / อย่างไร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ / โท ตริ / สามัญ สามัญ / เอก สามัญ มีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ฟา / ฟา ซอล / ฟา มี / เร มี มีกลุ่มเสียงโน้ตใกล้เคียงกับวรรคสามท่อน A1

ต่างกันตรงช่วงจังหวะคำช่วงแรกท่อน A1 ต้องร้องรวบสามคำ แต่ท่อนนี้มีคำสองคำ คำท้ายของช่วงยังเป็นเสียงโน้ต ฟา และเสียงวรรณยุกต์ สามัญ คำแรกของวรรค คือ ข้าง ตรงกับโน้ต ซอล เป็นคำที่เน้นหนักกว่าคำ แต่ ในท่อน A1 ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต มี

วรรคที่สี่ “เพราะความ / ที่รัก / เหลือเกิน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ สามัญ / โท ตริ / จัตวา สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ มี เร / มี ฟา / มี เร

วรรคที่ห้า “ไม่อยาก / ถูกหมาง / เมินไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท เอก / เอก จัตวา / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ เร โด / เร มี / เร โด วรรคที่สี่และห้า ใช้กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่สี่และห้าท่อน A1 คือ เริ่มต้นด้วยเสียงสูง ลงท้ายด้วยเสียงต่ำกว่า ได้แก่ เสียงโน้ต มี - เร และ เสียงโน้ต เร - โด

วรรคที่หก “แค่เพียงเห็น / ก็ชื่นใจ / เกินพอ” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ จัตวา / โท โท สามัญ / สามัญ สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต มี เร ฟา / มี โด เร / โด โด วรรคนี้ลงท้ายด้วยเสียง โด สองเสียง ซึ่งตรงกับเสียงวรรณยุกต์สามัญ ทั้งสอง โดยลดระดับลงมาจากเสียง เร แล้วทอดเสียงเป็นการบอกให้รู้ว่าจบท่อน

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 6 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “แม้นอนพบ / กัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ ตริ สามัญ ตริ / สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต ลา ซอล ลา / ซอล

วรรคที่สอง “ฉันทำร้า / เริง” วรรคนี้แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ได้แก่ จัตวา สามัญ โท / สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ลา ซอล ลา / ซอล วรรคที่หนึ่งและสองแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน ใช้เสียงโน้ตกลุ่มเดียวกัน คือ ลา ซอล เรียงสลับสูงต่ำ เสียงวรรณยุกต์คำที่สาม พบ ตรงกับเสียง ลา เป็นวรรณยุกต์ ตริ เป็นคำตาย และคำ ร้า ในวรรคที่สองเป็นเสียง ลา เสียงวรรณยุกต์ โท คำเป็น เสียงโน้ต ลา จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ โท และ ตริ

วรรคที่สาม “แต่รู้ไหม / คิดอะไร / อยู่” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 3 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ จัตวา / ตริ สามัญ สามัญ / เอก กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ลา ลา / ลา ซอล ซอล / มี วรรคนี้มีเสียงโน้ตสามเสียง ได้แก่ มี ซอล ลา เรียงประสานกัน โดยเสียง ลา วรรคนี้สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ ตริ และ จัตวา ในคำว่า รู้ คิด และ ไหม เสียง ลา ที่เรียงติดกันสามเสียง เสียง ลา คำที่สองตรงกับเสียง จัตวา ส่วนคำแรกและคำที่สามเป็นเสียง ตริ เหมือนกัน

วรรคที่สี่ “กลับมา / ล้มตัว / ลงนอน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / ตรี สามัญ / สามัญ สามัญ และประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต มี ฟา / ซอล ฟา / มี เร วรรคนี้เรียงโน้ตไล่ขึ้น คือ มี ฟา ซอล แล้วจึงไล่ต่ำลงมาเป็น ฟา มี เร คำที่เสียงเด่นสุดคือ ล้ม ตรงกับเสียงโน้ต ซอล และมีเสียงวรรณยุกต์สูงสุดในวรรคเหมือนกัน คือ เสียง ตรี

วรรคที่ห้า “กอดหมอน / น้ำตา / พรั่งพรู” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก จัตวา / ตรี สามัญ / โท สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ฟา มี / เร โด กลุ่มเสียงโน้ตเรียงในลักษณะเดียวกัน คือ ไล่จาก เร มี ฟา แล้วลดลงไล่เป็น มี เร โด

วรรคที่หก “อยากเป็น / เหมือนคน / ที่เธอ / จู่มือ” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / จัตวา สามัญ / โท สามัญ / สามัญ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต มี ฟา / ซอล ฟา / มี เร / โด โด กลุ่มนี้มีเสียงวรรณยุกต์ สามัญ มากที่สุดถึงห้าเสียง ได้แก่คำว่า เป็น เสียง ฟา คำว่า คน เสียง ฟา คำว่า เธอ เสียง เร คำว่า จูม และ มือ เสียง โด จะเห็นความสัมพันธ์กับโน้ตสามเสียงที่สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ คือ โด เร และ ฟา เป็นการประสานที่กลมกลืนกัน กลุ่มเสียงโน้ตวรรคนี้ไล่สูงขึ้น โดยเริ่มจาก มี ฟา และ ซอล แล้วจึงลดจากเสียง ซอล มาเป็น ฟา มี เร และ โด ทอดเสียง โด เข้าในคำสุดท้ายเป็นการจบท่อนและจบเพลง ในท่อนนี้อาจตีความในลักษณะของความรู้สึกเข้มแข็งที่กลบเกลื่อนความเศร้าและความอ่อนแอภายในใจ

ไม่ยากให้เธอรู้ เป็นเพลงที่มีลักษณะทำนองนุ่มนวล แผงอารมณ์เศร้า คำร้องของเพลงนี้มีความโดดเด่น ชัดเจน ลึกซึ้ง และผู้ขับร้องยังสามารถถ่ายทอดได้อย่างเข้าถึงอารมณ์เพลง จึงเป็นเพลงที่อบอุ่น เสงี่ยม และเศร้าในขณะเดียวกัน

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง ไม่ยากให้เธอรู้ พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย

2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นวรรคที่มีคำร้อง “แค่เพียงเห็น / ก็ชื่นใจ / เกินพอ” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต มี เร ฟา / มี โด เร / โด โด และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท สามัญ จัตวา / โท โท สามัญ / สามัญ สามัญ เสียงโน้ต โด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียงคือเสียง โท ตรงคำว่า ชื่น และเสียง สามัญ ตรงคำว่า เกิน กับ พอ

3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นในวรรค “ก็ไม่เคย / คิด” ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต โด เร มี / ซอล และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท โท สามัญ / ตรี จะเห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ โท สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เสียง โด ตรงคำว่า ก็ และเสียงโน้ต เร ตรงคำว่า ไม่

4. การจบวรรคหรือจบท่อนมักจะจบด้วยเสียงวรรณยุกต์ สามัญ แต่ในเพลงนี้พบว่ามีวรรคที่ลงท้ายด้วยวรรณยุกต์เสียงสูง คือ วรรคที่มีคำร้องว่า “อาจจะเป็น / ทุกข์” และ “ก็ไม่เคย / คิด” ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ในคำท้ายวรรคมีเสียง ตรี และสัมพันธ์กับเสียงโน้ต ซอล ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงในวรรค เป็นการเน้นเสียงของคำเด่นในวรรคคือ ทุกข์ และ คิด ที่สอดคล้องกับเนื้อความและอารมณ์เพลงที่เศร้าอย่างลึกซึ้ง

วิเคราะห์โน้ตเพลง “ลืมได้เลย”

คำร้อง	สีฟ้า
ทำนอง/เรียบเรียง	จาตุรนต์ เอมรัญตร
ผู้ขับร้อง	ฐิติมา สุตสุนทร
ลืมได้เลยว่าเคยรักกัน	ลืมว่าเคยรู้จัก
อย่าหักทลายอย่ามาพบกัน	อย่าให้ฉันต้องหวนไหว
คนรักกันไม่ทำร้ายกัน	คำนี้จริงหรือไม่
หากว่าจริงเธอคงเข้าใจ	และคงไม่ทำกับฉัน
ครั้งนั้นทำฉันเจ็บจนเสียน้ำตา	วันนี้จะมาขอ ให้เป็นคนเก่าคนเดิมหรือไร
ลืมได้เลยว่าเคยพบกัน	เคยรักกันมาก่อน
คิดว่าเป็นบทในละคร	เป็นตอนที่ไม่มีฉัน
ลืมได้เลย	ลืมว่าเคยรักกัน
ลืมไปได้เลย	ลืมว่าเคยพบกัน

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองคือ A1 A2 ฮุก (hook) A3 และ B ผู้ประพันธ์ทำนองใช้บันไดเสียง ดี เมเจอร์ (D) ในการประพันธ์ ผู้ขับร้องเพลงนี้คือ ฐิติมา สุตสุนทร

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ

เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ลิมได้เลย / ว่าเคย / รักกัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท สามัญ / เอก สามัญ / ตริ สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด เสียงวรรณยุกต์สูงสุดกับเสียงโน้ตสูงสุดของวรรคนี้มีความสัมพันธ์กันในคำเด่นของวรรคนี้คือคำว่า รัก ซึ่งใช้เสียงโน้ต เร และเป็นเสียง ตริ เสียง ลา เป็นเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง ได้แก่ เสียง เอก ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค ในคำ ว่า และ เสียง โท ซึ่งตรงกับคำว่า ได้ วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ส่วนมากซึ่งเป็นเสียง สามัญ เอก และ โท ซึ่งเสียง เอก และ โท มีลักษณะปลายเสียงตก เป็นการเริ่มต้นวรรคด้วยอารมณ์ค่อนข้างเรียบเฉย

วรรคที่สอง “ลิม / ว่าเคย / รู้จัก” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ ตริ / โท ตริ / สามัญ เอก กลุ่มเสียงโน้ต มี / ฟา มี / โด ลา คำที่เน้นของวรรคนี้คือ ลิม และ เคย ใช้เสียงโน้ต มี ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ ต่างกับคำ ลิม และ เคย ในวรรคแรกทั้งเสียงโน้ต และเสียงวรรณยุกต์ โดยวรรคที่สองใช้กลุ่มเสียงโน้ตที่สูงกว่า และมีเสียงวรรณยุกต์สูงกว่าเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในวรรคแรก ลิม ใช้เสียงโน้ต ซอล มีเสียงวรรณยุกต์ สามัญ วรรคที่สองใช้เสียงโน้ต มี เสียงวรรณยุกต์ ตริ และคำ เคย ในวรรคแรกใช้เสียงโน้ต โด เสียงวรรณยุกต์ สามัญ วรรคที่สองใช้เสียงโน้ต มี ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ ตริ วรรคที่สองมีลักษณะการเน้นคำที่ชัดเจนกว่าวรรคแรก และเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค ตรงกันในคำว่า จัก ที่ใช้เสียงโน้ต ลา และมีเสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่สาม “อย่าหักท่าย / อย่ามา / พบกัน” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ สามัญ / เอก สามัญ / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด กลุ่มเสียงโน้ตและการแบ่งจังหวะคำในวรรคนี้ เหมือนกับในวรรคแรก มีความแตกต่างเพียงเสียงวรรณยุกต์คำที่สอง มีเสียงโน้ตเหมือนกัน คือ ลา วรรคแรกตรงกับคำว่า ได้ มีเสียงวรรณยุกต์ โท ในวรรคนี้ตรงกับคำว่า ทัก มีเสียงวรรณยุกต์ ตริ จึงเห็นได้ว่าเสียงโน้ต ลา สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง โท และ ตริ

วรรคที่สี่ “อย่าให้ / จันต้อง / หวันไหว” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ได้แก่ เอก สามัญ / โท โท / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ฟา มี / โด เร เสียงโน้ตกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคนี้มีความสัมพันธ์กันในคำว่า หวัน ตรงกับเสียงโน้ต โด เป็นเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรค มีเสียงวรรณยุกต์ เอก ซึ่งเป็นเสียงต่ำสุดเช่นกัน การจบท่อนของวรรคนี้มีการขึ้นต้นและลงท้ายของวรรคโดยใช้เสียงโน้ต เร ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง คือ เสียง เอก ในคำที่หนึ่ง และ เสียง จัตวา ในคำท้าย คือคำว่า ไหว มีการทอดเสียงสูงให้สูงขึ้น แต่

ไม่ยาวนานในวรรคจบ เป็นการจบท่อนที่มีลักษณะเหมือนเป็นการส่งต่อให้ท่อนต่อไป

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “คนรักกัน / ไม่ / ทำร้ายกัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 1 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ สามัญ / เอก / สามัญ ตริ สามัญ ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา ซอล / ลา / โด เร โด วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคแรกและวรรคที่สองในท่อน A1 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับวรรคที่สองของท่อน A1 แต่แบ่งจังหวะของคำต่างกัน เนื่องจากในท่อน A1 ร้องรวบคำในจังหวะที่สอง คือ “ว่าเคย” และ “อย่ามา” ส่วนวรรคนี้มีการร้องรวบในจังหวะที่สาม คือ “ทำร้ายกัน”

วรรคที่สอง “คำนี้ / จริง / หรือไม่” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ สามัญ ตริ / สามัญ / สามัญ โท กลุ่มเสียงโน้ต มี ฟา / มี / โด ลา วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตคล้ายกับวรรคที่สองของท่อน A1 เสียงโน้ตที่ต่างกันคือเสียงสุดท้ายของวรรค สำหรับท่อน A1 คือ ในคำว่า จัก และวรรคนี้ตรงกับคำว่า ไม่ คำว่า จัก เป็นคำตาย มีเสียงวรรณยุกต์ เอก เป็นเสียงที่ต่ำกว่า สอดคล้องสัมพันธ์กับการใช้เสียงโน้ต ลา ส่วนคำ ไม่ เป็นเสียง โท แม้จะเป็นเสียงปลายตก แต่สามารถทอดเสียงต่อเนื่องได้ยาวกว่า จึงสัมพันธ์กับการใช้เสียง ลา ซึ่งเป็นเสียงที่สูงกว่าด้วย

วรรคที่สาม “หากว่าจริง / เธอคง / เข้าใจ” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท สามัญ / สามัญ สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ตคือ ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตและการแบ่งจังหวะคำ เช่นเดียวกับวรรคแรกในท่อน A1 คือร้องรวบในจังหวะที่สอง “เธอคง” และสังเกตได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ส่วนมากในวรรคนี้เป็นเสียง สามัญ ใช้ตรงกับเสียงโน้ต ซอล ลา และ โด เมื่อประสานสัมพันธ์กันแล้ว วรรคนี้มีลักษณะเหมือนเป็นการบอกกล่าวแบบเรียบ ๆ

วรรคที่สี่ “และคง / ไม่ทำ / กับฉัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ เอก สามัญ / โท สามัญ / เอก จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ฟา มี / โด เร วรรคสุดท้ายนี้กลุ่มเสียงโน้ตเหมือนวรรคสุดท้ายท่อน A1 เสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดสัมพันธ์กัน ในคำ กับ ซึ่งตรงกับเสียงโน้ต โด เสียงวรรณยุกต์ เอก

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 3 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง

และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ครั้งนั้น / ทำจัน / เจ็บจนเสีย / น้ำตา” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **ตรี ตรี / สามัญ จัตวา / เอก สามัญ จัตวา / ตรี สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต ได้แก่ **ซอล ซอล / มี ฟา / มี ฟา ซอล / มี มี** ในวรรคนี้ใช้เสียงโน้ตเพียง สามเสียง ได้แก่ **มี ฟา** และ **ซอล** เรียงประสานกันอย่างกลมกลืน ช่วงจังหวะที่สาม มีการเรียงของเสียงโน้ต คือ **มี ฟา ซอล** ในขณะที่เสียงวรรณยุกต์ในจังหวะนี้มีลักษณะเรียงจากต่ำไปหาสูงเช่นเดียวกัน คือ **เอก สามัญ จัตวา** เสียงโน้ตสูงสุดในวรรค คือ **ซอล** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียง ได้แก่ **ตรี** และ **จัตวา** ซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ลักษณะปลายเสียงขึ้นสูงทั้งคู่ เสียงโน้ต **มี** สัมพันธ์กับเสียง **สามัญ** และสัมพันธ์กับเสียง **เอก** ซึ่งเป็นเสียงต่ำเช่นกัน

วรรคที่สอง “วันนี้ / จะมา / ขอ” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 1 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ ตรี / เอก สามัญ / จัตวา** กลุ่มเสียงโน้ต **เร มี / เร มี / ฟา** ในช่วงจังหวะที่สองและสาม มีเสียงโน้ตเรียงไล่สูงขึ้น คือ **เร มี ฟา** เสียง **ฟา** ตรงกับคำ **ขอ** มีเสียง **จัตวา** เป็นคำที่เน้นในวรรค มีเสียงสูงสุดของโน้ตและวรรณยุกต์ที่สัมพันธ์กัน เป็นการลงท้ายวรรคด้วยเสียงสูงเพื่อส่งให้วรรคถัดไป

วรรคที่สาม “ให้เป็น / คนเก่า / คนเดิม / หรือไร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **โท สามัญ / สามัญ เอก / สามัญ สามัญ / จัตวา สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **มี เร / โด ลา / โด เร / มี เร** คำแรกของวรรคคือ **ให้** มีความเชื่อมโยงมาจากวรรคก่อนหน้านี้ ตรงกับเสียงโน้ต **มี** ซึ่งลดต่ำกว่าเสียงจบในวรรคก่อน คือ **ฟา** และเสียง **ลา** ตรงคำ **เก่า** เป็นเสียงต่ำสุด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด คือเสียง **เอก** ในจังหวะแรกและสุดท้ายของวรรค เป็นการเริ่มต้นและลงท้ายในระดับเดียวกัน ใช้กลุ่มเสียงโน้ตเดียวกัน คือ **มี เร** ให้ความรู้สึกคล้องกับคำร้องที่มีลักษณะเป็นการตั้งคำถามแบบเรียบ ๆ แต่แฝงความหมายที่ลึกซึ้ง

คำร้องท่อน A3 มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ลืมได้เลย / ว่าเคย / พบกัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ โท สามัญ / เอก สามัญ / ตรี สามัญ** ประกอบด้วยกลุ่มเสียงโน้ต **ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด** วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ต กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ และมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกับวรรคแรกในท่อน A1

วรรคที่สอง “เคย / รักกัน / มาก่อน” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ คือ **ตรี / ตรี สามัญ / สามัญ เอก** กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ **มี / ฟา มี / โด ลา** การแบ่งจังหวะของคำเหมือนในวรรคสองท่อน A1 คือร้องรวบคำ “รักกัน” ในจังหวะที่สอง วรรคนี้มีเสียงวรรณยุกต์ตรีสองเสียง ตรงกับคำว่า **รัก** ให้เสียงโน้ต **ฟา** และอีกคำคือ **เคย** ซึ่งเสียงไม่เน้นสูงเท่า **รัก** จึงสอดคล้องกับการใช้เสียงโน้ต **มี**

วรรคที่สาม “คิดว่าเป็น / บทใน / ละคร” แบ่งจังหวะคำเป็น 3 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ โท สามัญ / เอก สามัญ / ตรี สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ตคือ **ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด** วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ต กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ และการแบ่งจังหวะคำ เหมือนวรรคที่สามในท่อน A1

วรรคที่สี่ “เป็นตอน / ที่ไม่ / มีฉัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ได้แก่ **สามัญ สามัญ / โท โท / สามัญ จัตวา** กลุ่มเสียงโน้ต **เร มี / ฟา มี / ฟา ซอล** มีการเรียงของเสียงโน้ตไล่สูงขึ้น คือ **เร มี ฟา** และ **มี ฟา ซอล** ในจังหวะที่สองเป็นจังหวะที่มีการลดระดับเสียงให้ต่ำลงจาก **ฟา** เป็น **มี** เพื่อไล่ขึ้นสูงในตอนจบวรรคอีกครั้ง เสียงโน้ตสูงสุดของวรรค คือ **ฟา** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียงคือ เสียง **โท** ในคำว่า **ที่** และเสียง **สามัญ** ในคำว่า **มี** ซึ่งคำว่า **ที่** นั้นออกเสียงเบากว่า

คำร้องท่อน B มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ลืม / ได้เลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 1 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ / โท สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **มี / ซอล มี** วรรคนี้มีการลากเสียงคำแรก เหมือนเป็นการเน้นแบบเรียบ ๆ ตรงคำว่า **ลืม** ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ** เสียงโน้ต **มี** คำถัดไปคือ **ได้** ตรงกับเสียงโน้ต **ซอล** ซึ่งข้ามเสียง **ฟา** ทำให้คำนี้เด่นและชัดเจน คำที่สาม **เลย** มีเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนคำที่หนึ่ง คือ **ได้** และมีการลากเสียงในลักษณะเดียวกัน

วรรคที่สอง “ลืมนึกเคย / รักกัน” แบ่งจังหวะของคำเป็น 3 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ โท สามัญ / ตรี สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **เร โด เร / มี เร** วรรคนี้ใช้เสียง **เร** เป็นหลักทั้งในตอนต้นและตอนท้าย คำที่มีเสียงเด่นของวรรค ได้แก่ **รัก** ตรงกับเสียงโน้ต **มี** ซึ่งเป็นเสียงสูงสุด สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สูงที่สุด คือเสียง **ตรี** และเสียงโน้ตที่ต่ำสุด ได้แก่ **โด** ในคำว่า **ว่า** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรค คือ เสียง **โท** เช่นกัน

วรรคที่สาม “ลืมไป / ได้เลย” แบ่งจังหวะคำเป็น 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ สามัญ / โท สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ตได้แก่ **มี มี / ซอล มี** วรรคนี้มีเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ใน

จังหวะที่สอง เหมือนกับวรรคที่หนึ่ง ส่วนในจังหวะแรกมีคำเพิ่มขึ้นหนึ่งคำ คือ ไป ซึ่งมีเสียงโน้ต และเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับคำว่า ลิม วรรคนี้จึงไม่มีการลากเสียงคำว่า ลิม ดังเช่นในวรรคที่หนึ่ง

วรรคสุดท้าย “ลิมว่าเคย / พบกัน” แบ่งจังหวะเป็น 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท สามัญ / ตริ สามัญ และกลุ่มเสียงโน้ต เร โด เร / มี เร กลุ่มเสียงโน้ต และกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ในวรรคสุดท้าย มีลักษณะเหมือนกับวรรคที่สองของท่อนนี้ เป็นการจบวรรคและจบเพลงในระดับอารมณ์ที่สม่่าเสมอ เหมือนการตอกย้ำแบบเรียบ ๆ เพราะในการขับร้องตอนจบ จะร้องซ้ำท่อนนี้ไปเรื่อย ๆ ในขณะที่เสียงดนตรีและเสียงร้องค่อย ๆ เบาลง

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง ลิมได้เลย พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย
2. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นในท่อนที่มีคำร้อง “ครั้งนั้น / ทำฉัน / เจ็บจนเสีย / น้ำตา” ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ซอล / มี ฟา / มี ฟา ซอล / มี มี และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ ตริ / สามัญ จัตวา / เอก สามัญ จัตวา / ตริ สามัญ จะเห็นว่าเสียงโน้ต ซอล สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง ตริ ตรงคำว่า ครั้ง และ นั้น สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ จัตวา ตรงคำว่า เสีย นอกจากนั้นเสียงโน้ต มี ก็สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สามเสียง ได้แก่ เสียง เอก ตรงกับคำว่า เจ็บ เสียง สามัญ ตรงกับคำว่า ทำ กับ ตา และเสียง ตริ ตรงคำว่า น้ำ
3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นในวรรค “วันนี้ / จะมาขอ” ที่ตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ / เอก สามัญ จัตวา กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / เร มี ฟา จะเห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ สามัญ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้ทั้งเสียง เร และ มี ตรงคำว่า วัน และ มา ตามลำดับ
4. มีการจบท่อน A1 A2 และ A3 ด้วยวรรณยุกต์เสียงสูง ที่สัมพันธ์กับโน้ตเสียงสูงของแต่ละวรรค เป็นการเน้นเสียงคำท้ายซึ่งสอดคล้องกับคำร้องและอารมณ์ของเพลงในทำนองการตัดขาดแบบไม่เหลือเยื่อใย การเน้นเสียงลักษณะนี้จึงเหมือนเป็นการใส่อารมณ์ในการต่อว่าไปตามคำร้อง
5. คำร้องกับการใช้เสียงโน้ตมีความสอดคล้องตามอารมณ์เพลงในท่อน A1 A2 และ A3 กล่าวคือ มีการใช้กลุ่มเสียงโน้ตค่อนข้างต่ำในวรรคที่แรก พอวรรคที่สองใช้กลุ่มเสียงที่สูงขึ้น ซึ่ง

สอดคล้องกับคำร้องและอารมณ์เพลงที่เป็นการย้ำให้ชัดเจน เช่น ในวรรคแรกของท่อน A1 “ลืมได้
เลย / ว่าเคย / รักกัน” ตรงกับกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา ซอล / ลา โด / เร โด วรรคที่สองคือ
“ลืม / ว่าเคย / รู้จัก” กลุ่มเสียงโน้ต มี / ฟา มี / โด ลา เป็นลักษณะเสียงต่ำแล้วไปสูงเน้นเสียงที่
วรรคหลัง ให้ความรู้ในลักษณะการตอกย้ำและใส่อารมณ์ในขณะเดียวกัน และมีลักษณะเช่นเดียว
กันในวรรคที่สามและสี่

วิเคราะห์โน้ตเพลง “อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)”

คำร้อง	สี่ฟ้า
ทำนอง/เรียบเรียง	สมชัย ขำเลิศกุล
ผู้ขับร้อง	ธงไชย แมคอินไตย์
วันนั้นต่างเคย	เป็นเหมือนดั่งเงา
ความทุกข์แบ่งเบา	เราสองผูกพัน
ฉันก็ยังเห็นเธอ	กับยิ้มที่เปี่ยมด้วยความจริงใจ แต่วันนี้กลับจากฉันไป
วันนี้ไม่มี	ไม่เห็นอีกเลย
รอยยิ้มที่เคย	ก็เจอกัน
ฉันรู้ว่าเธอ	ได้ลบเลือนสิ่งที่อยู่ในใจ ไม่มีฉันต่อแต่นี้ไป
ไม่มีเธอคืนมา	จะย่นวันเวลาไปทำไม
จะทำตัวเช่นไร	จะย่นคืนกลับไปอยู่กับใคร
ก็คงเหลือแต่เพียง	รอยร้าวต่อไป
รอยยิ้มและน้ำใจ	ไม่เหลืออีกเลย
แล้วจะเป็นเช่นไร	จะหวังในสิ่งใดขาดเธอไป ก็ไม่รู้จะอยู่เพื่อใคร

รูปแบบเพลงมีโครงสร้างทำนองแบบ A1 A2 ฮุก (hook) A3 ผู้ขับร้องเพลงนี้คือ ธงไชย
แมคอินไตย์

คำร้องท่อน A1 มีจำนวนวรรครวม 7 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง
พบว่าการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ
เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “วันนั้น / ต่างเคย” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ
ตรี / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ซอล ลา เสียงโน้ต มี เป็นเสียงสูงสุดในวรรค สัมพันธ์กับ

เสียงวรรณยุกต์ **ตรี** ที่สูงสุดของวรรคในคำว่า **นั้น** และเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด ตรงกันในคำว่า **ต่าง** ซึ่งตรงกับโน้ต **ซอล** มีเสียงวรรณยุกต์ **เอก**

วรรคที่สอง “**เป็นเหมือน / ดังเงา**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **สามัญ จัตวา / เอก สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด่ / มี ฟา** คำที่เด่นของวรรคนี้ ได้แก่ คำว่า **เหมือน** ตรงกับเสียงโน้ต **โด่** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** เป็นเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคที่มีความสัมพันธ์กัน

วรรคที่สาม “**ความทุกข์ / แบ่งเบา**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ ตรี / เอก สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **เร่ มี / ซอล ลา** วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตและกลุ่มเสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกับวรรคที่หนึ่ง มีการสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดและเสียงวรรณยุกต์สูงสุดเช่นกัน คือในคำว่า **ทุกข์** ที่ตรงกับเสียงโน้ต **มี** และเสียงวรรณยุกต์ **ตรี** สำหรับเสียงโน้ตที่ต่ำสุดในวรรคก็มีความสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดเช่นเดียวกัน คือในคำว่า **แบ่ง** ที่ตรงกับเสียงโน้ต **ซอล** เสียงวรรณยุกต์ **เอก**

วรรคที่สี่ “**เราสอง / ผูกพัน**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **สามัญ จัตวา / เอก สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด่ / มี ฟา** วรรคนี้ก็มีกลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับวรรคที่สอง มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตสูงสุดกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดตรงคำเด่นของวรรคคือคำว่า **สอง** เสียงโน้ต **โด่** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** และเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดก็ยังสัมพันธ์กันตรงคำว่า **ผูก** เสียงโน้ต **มี** และเสียงวรรณยุกต์ **เอก** เสียงโน้ตกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดและสูงสุดในสี่วรรคแรกของท่อน A1 เรียงติดกัน คือ เสียงโน้ต **มี - ซอล** ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ **ตรี - เอก** ในวรรคที่หนึ่งและวรรคที่สาม และเสียงโน้ต **โด่ - มี** ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ **จัตวา - เอก** ในวรรคที่สองและวรรคที่สี่ ทำให้เห็นลีลาการประสานสัมพันธ์อีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ การประสานสัมพันธ์ของเสียงต่าง ๆ ในสี่วรรคที่ผ่านมานี้ อาจตีความได้ในลักษณะของการเพิ่มและลดระดับของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นสลับกันไป ซึ่งเป็นการประสานสัมพันธ์อย่างกลมกลืน

วรรคที่ห้า “**ฉันก็ยัง / เห็นเธอ**” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **ตรี โท สามัญ / จัตวา สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **โด่ ที ลา / ที ซอล** เสียงโน้ต **ที** ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียงวรรณยุกต์ **โท** ซึ่งเป็นเสียงลักษณะปลายตก และเสียง **จัตวา** ที่มีลักษณะตรงกันข้าม ในคำว่า **ก็** และ **เห็น**

วรรคที่หก “**กับยิ้ม/ที่เปี่ยม/ด้วยความ/จริงใจ**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **เอก ตรี / โท เอก / โท สามัญ / สามัญ สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต

มี ลา / ซอล ฟา / ซอล ลา / โด โด ในช่วงจังหวะแรกมีเสียงโน้ตคือ มี ลา เรียงติดกัน ซึ่งข้ามเสียงโน้ตไปถึงสองเสียง ทำให้เกิดความเด่นชัดของเสียงในช่วงจังหวะนี้ จากนั้นในจังหวะที่สองลดเสียงจาก ลา ลงเป็น ซอล ฟา แล้วไล่เสียงขึ้นไปเป็น ลา ซอล อีกในจังหวะที่สาม และจบวรรคในจังหวะที่สี่ด้วยเสียงสูงคือ โด โด ซึ่งตรงกับคำร้องว่า “จริงใจ” ตอนท้ายวรรคเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคนี้คือเสียง เอก สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง ได้แก่ มี และ ฟา ตรงคำว่า กับ และ เปี่ยม ตามลำดับ

วรรคที่เจ็ด “แต่วันนี้ / กลับจาก / จันไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ เอก สามัญ ตริ / เอก เอก / ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด เร / ลา^๖ ลา^๖ / เร โด จะเห็นได้ว่าการไล่เรียงของเสียงโน้ตที่สูงขึ้น คือ ที โด เร แล้วลดระดับข้ามลงมาซ้ำเสียง ลา^๖ จึงเกิดความชัดเจนของเสียงในตอนนี คล้ายกับลักษณะของอารมณ์ที่เพิ่มจากเศร้าเป็นหดหู สอดคล้องกับคำร้องที่กล่าวถึงการจากไปของคนรัก ก่อนที่จะทอดเสียงในคำจบของท่อน ดีความในลักษณะความรู้สึกเศร้าแบบอ้างว้าง ในวรรคนี้เสียงโน้ต เร เป็นเสียงโน้ตสูงสุด ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์สูงสุดของวรรคเช่นกัน ในคำว่า นี้ กับ จัน ซึ่งมีเสียงวรรณยุกต์ ตริ และเสียงโน้ต ลา^๖ ซึ่งเป็นเสียงโน้ตต่ำสุดของวรรคก็สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุดของวรรคคือเสียง เอก ในคำว่า กลับ และ จาก ด้วย วรรคนี้มีการใช้เสียงโน้ตที่แปลกออกไปคือ ลา^๖ เป็นเสียงโน้ตที่ต่ำกว่าเสียง ลา ครึ่งเสียงและสูงกว่าเสียง ซอล ครึ่งเสียง

คำร้องท่อน A2 มีจำนวนวรรครวม 7 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลงพบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “วันนี้ / ไม่มี” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ ตริ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ซอล ลา

วรรคที่สอง “ให้เห็น / อิกเลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ โท จัตวา / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด / ฟา มี

วรรคที่สาม “รอยยิ้ม / ที่เคย” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ ตริ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร มี / ซอล ลา

วรรคที่สี่ “ก็เคย / ต่อกัน” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ จัตวา / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด / มี ฟา วรรคที่หนึ่ง

ในวรรคที่สาม และวรรคที่สี่ มีกลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับวรรคที่หนึ่ง วรรคที่สาม และวรรคที่สี่ในท่อน A1 ส่วนวรรคที่สองของท่อน A2 นี้ มีเสียงโน้ตที่สลับกันในช่วง

จังหวะสุดท้ายของวรรค ได้แก่ เสียงโน้ต **มิ - ฟา** ในวรรคที่สองท่อน A1 แต่เป็นเสียง **ฟา - มิ** ในวรรคที่สองของท่อน A2 คำแรกของสองวรรคดังกล่าว คือ **เป็น** และ **ให้** ตรงกับเสียงโน้ต **ที** แต่มีเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันคือคำว่า **เป็น** เสียง สามัญ คำว่า **ให้** เสียง โท ดังนั้นเสียงโน้ต **ที** จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้ง สามัญ และ โท

วรรคที่ห้า “**จันรู้ดี / ว่าเธอ**” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **ตรี โท สามัญ / โท สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **โด ที ลา / ที ซอล** วรรคนี้มีเสียงโน้ต เช่นเดียวกับวรรคที่ห้าในท่อน A1 แต่เสียงวรรณยุกต์จะต่างกันในคำว่า **เห็น** ของท่อน A1 ที่ตรงกับเสียงโน้ต **ที** เสียงวรรณยุกต์ จัตวา ส่วนในท่อนนี้จะตรงกับคำว่า **ว่า** เสียงโน้ต **ที** แต่เสียงวรรณยุกต์ **โท** ทำให้เห็นว่าเสียงโน้ต **ที** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์สองเสียงที่มีลักษณะของเสียงที่ตรงกันข้ามได้ คือ เสียง **โท** และเสียง **จัตวา**

วรรคที่หก “**ได้ลบ / เลือนลิ่ง / ที่อยู่ / ในใจ**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ **โท ตรี / สามัญ เอก / เอก เอก / สามัญ สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **มิ ลา / ซอล ฟา / ซอล ลา / โด โด** วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่หกของท่อน A1

วรรคที่เจ็ด “**ไม่มีจัน / ต่อแต่ / นี่ไป**” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **เอก สามัญ จัตวา / เอก เอก / ตรี สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ที โด เร / ลา^๐ ลา^๐ / เร โด** กลุ่มเสียงโน้ตของวรรคนี้เหมือนกับวรรคสุดท้ายของท่อน A1 แต่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน คำแรกและคำท้ายของช่วงจังหวะที่หนึ่ง คือ ท่อน A1 คำแรกคือ **แต่** ตรงกับเสียงโน้ต **ที** เสียงวรรณยุกต์ **เอก** ในวรรคนี้ตรงกับคำว่า **ไม่** เสียงโน้ต **ที** แต่เป็นเสียงวรรณยุกต์ **โท** เสียงโน้ต **ที** สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียง และเป็นเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะเสียงปลายตกเช่นเดียวกัน ส่วนคำสุดท้ายของช่วงจังหวะแรกในท่อน A1 คือคำ **นี้** เสียงโน้ต **เร** เสียงวรรณยุกต์ **ตรี** ในท่อน A2 นี้ ตรงกับคำ **จัน** เสียงโน้ต **เร** เสียงวรรณยุกต์ **จัตวา** แต่เสียงวรรณยุกต์ **ตรี** กับ **จัตวา** ที่ต่างกันนี้ ประสานสัมพันธ์กับเสียงโน้ต **เร** ได้อย่างกลมกลืน เนื่องจากเป็นเสียงที่มีลักษณะขึ้นสูงเหมือนกัน

คำร้องท่อนฮุค (hook) มีจำนวนวรรครวม 4 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และ เสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “**ไม่มี / เธอคืนมา**” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ **โท สามัญ / สามัญ สามัญ สามัญ** กลุ่มเสียงโน้ต **ซอล ลา^๐ / ลา^๐ ลา^๐ ลา^๐** สังเกตได้ว่าในวรรคนี้มีการใช้เสียงโน้ต **ลา^๐** ถึงสี่เสียง ซึ่งเสียง **ลา^๐** เป็นเสียงโน้ตที่ต่ำกว่าเสียง **ลา** ครึ่งเสียง และสูงกว่า

เสียงโน้ต ซอล ครึ่งเสียง เสียงโน้ตที่เรียงจาก ซอล ไป ลา^๑ แล้วซ้ำจนจบวรรค เป็นการเพิ่มระดับเสียงที่ไม่ต่างกันมากนักคือเพียงครึ่งเสียง ซึ่งอาจแสดงถึงระดับของอารมณ์เพลงที่ค่อนข้างราบเรียบ ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักเช่นกัน มีการใช้เสียงโน้ตสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงโน้ต ซอล ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ โท เป็นเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ที่ต่ำสุดของวรรคในคำที่หนึ่ง ไม่นับจากนั้นเสียงโน้ตเพิ่มระดับขึ้นมาครึ่งเสียงเป็น ลา^๑ ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่สูงขึ้นเช่นกันคือเสียง สามัญ สอดคล้องกับเสียงโน้ตที่สูงขึ้น

วรรคที่สอง “จะย้อน / วันเวลา / ไปทำไม” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 / 3 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ / สามัญ สามัญ สามัญ / สามัญ สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต คือ ที^๑ โด / ที^๑ ลา^๑ ซอล / ซอล ซอล ซอล วรรคนี้ใช้เสียงโน้ตแปลกไปสองเสียง ได้แก่ ลา^๑ และ ที^๑ โดยเสียงโน้ต ลา^๑ เป็นเสียงที่ต่ำกว่าเสียง ลา ครึ่งเสียง แต่สูงกว่าเสียง ซอล ครึ่งเสียง ส่วนเสียง ที^๑ เป็นเสียงโน้ตที่ต่ำกว่าเสียง ที ครึ่งเสียง และสูงกว่าเสียง ลา ครึ่งเสียงเช่นกัน เสียงวรรณยุกต์ สามัญ ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตที่มีระดับใกล้เคียงกันถึงสามเสียง ได้แก่ ที^๑ ลา^๑ และ ซอล วรรคแรกและวรรคที่สองนี้ตีความในลักษณะความรู้สึกเศร้าและหดหู่

วรรคที่สาม “จะทำ / ตัวเช่นไร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ / สามัญ โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา^๑ / ลา^๑ ที^๑ ลา^๑ กลุ่มเสียงโน้ตของวรรคนี้มีการไล่ระดับสูงขึ้นทีละครึ่งเสียง คือ ซอล ลา^๑ ที^๑ แล้วลดระดับลงมาครึ่งเสียงจบด้วย ลา^๑ ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ในคำสุดท้ายของวรรค ทอดเสียงส่งให้วรรคต่อไป

วรรคที่สี่ “จะย้อน/คืนกลับไป/อยู่กับใคร” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 / 3 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ โท / สามัญ เอก สามัญ / เอก เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที^๑ โด / ที^๑ ซอล ที^๑ / ซอล ที^๑ ที^๑ วรรคนี้ใช้เสียง ที^๑ เป็นหลัก มีเสียง โด และ ซอล มาคั่น แม้จะเป็นเสียงที่มีระดับต่างกัน แต่ก็เป็นการประสมประสานที่ลงตัว และท่วงทำนองยังมีการส่งเพื่อเชื่อมต่อในตอนถัดไปอีกด้วย

คำร้องท่อน A3 มีจำนวนวรรครวม 7 วรรค จากการวิเคราะห์คำร้องและโน้ตเพลง พบว่ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่าง การแบ่งจังหวะคำ เสียงวรรณยุกต์ของคำร้อง และเสียงโน้ต ดังนี้

วรรคแรก “ก็คงเหลือ / แต่เพียง” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ จัตวา / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต โด เร^๑ มี / ซอล ลา กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้มีลักษณะใกล้เคียงกับวรรคแรกของท่อน A1 แต่มีคำเพิ่มมาอีกหนึ่งคำในช่วงจังหวะแรก ได้แก่ คำว่า ก็ ตรงกับเสียงโน้ต โด กลุ่มเสียงโน้ตในช่วงจังหวะแรกมีการเรียงไล่ของเสียงคือ โด เร^๑ มี เสียงโน้ต มี

ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดของวรรค ตรงกับคำว่า เหลือ มีเสียงวรรณยุกต์ จัตวา เป็นความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ที่สูงที่สุดในวรรคนี้ เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด ในคำว่า แต่ ที่ตรงกับเสียงโน้ต ซอล เสียงวรรณยุกต์ เอก

วรรคที่สอง “รอยซ้ำ / ต่อไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ ตริ / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด / มี ฟา กลุ่มเสียงโน้ตมีลักษณะเดียวกับวรรคที่สองในท่อน A1 แตกต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์คำท้ายของช่วงจังหวะแรกในท่อน A1 เป็นเสียง จัตวา ตรงคำว่า เหมือน สำหรับวรรคนี้เป็นเสียง ตริ เสียงโน้ต โด จึงสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ทั้งสองเสียงดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะของเสียงเช่นเดียวกัน คือ เป็นเสียงที่สูงที่สุดในวรรค

วรรคที่สาม “รอยยิ้ม / และน้ำใจ” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 3 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ ตริ / เอก ตริ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต เร่ มี / ซอล ที ลา วรรคนี้มีความสัมพันธ์ของเสียงโน้ตต่ำสุดกับเสียงวรรณยุกต์ต่ำสุด ได้แก่ เสียงโน้ต ซอล ในคำว่า และ ที่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ เอก นอกจากนี้ เสียงวรรณยุกต์ ตริ ยังสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้สองเสียง คือ เสียง มี ซึ่งตรงกับคำว่า ยิ้ม และเสียง ที ที่ตรงกับคำว่า น้ำ

วรรคที่สี่ “ไม่เหลือ / อิกเลย” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ สามัญ จัตวา / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด / มี ฟา กลุ่มเสียงโน้ตและเสียงวรรณยุกต์ในวรรคนี้ เหมือนกับวรรคที่สี่ในท่อน A1

วรรคที่ห้า “แล้วจะเป็น / เช่นไร” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตริ สามัญ สามัญ / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต โด ที ลา / ที ซอล กลุ่มเสียงโน้ตมีลักษณะเช่นเดียวกับวรรคที่ห้าของท่อน A1 แต่มีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน เสียงวรรณยุกต์ สามัญ ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้สามเสียง ได้แก่ ที ลา และ ซอล ในคำว่า จะ เป็น และ ไร ตามลำดับ

วรรคที่หก “จะหวัง / ในสิ่ง / ไตขาด / เธอไป” แบ่งจังหวะคำแบบ 2 / 2 / 2 / 2 ประกอบด้วยกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ เอก จัตวา / สามัญ เอก / สามัญ เอก / สามัญ สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต มี ลา / ซอล ฟา / ซอล ลา / โด โด วรรคนี้มีกลุ่มเสียงโน้ตเหมือนกับวรรคที่หกในท่อน A1 แตกต่างกันตรงกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ เอก ในวรรคนี้ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้สามเสียง คือ มี ฟา และ ลา ที่ตรงกับคำว่า จะ สิ่ง และ ขาด

วรรคที่เจ็ด “ก็ไม่รู้ / จะอยู่ / เพื่อใคร” แบ่งจังหวะคำแบบ 3 / 2 / 2 กลุ่มเสียงวรรณยุกต์คือ โท สามัญ ตริ / เอก เอก / โท สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด เร่ / ลา^๖ ลา^๖ / เร่ โด กลุ่มเสียงโน้ตในวรรคนี้เหมือนกับวรรคสุดท้ายของท่อน A1 เสียงโน้ต เร่ ซึ่งเป็นเสียงโน้ตสูงสุดใน

วรรณคดี สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้สองเสียง คือ เสียง **ตรี** และ เสียง **โท** ที่มีลักษณะของเสียงต่างกัน คือ เสียง **โท** มีลักษณะปลายเสียงตก ส่วนเสียง **ตรี** เป็นเสียงที่ขึ้นสูง แต่ก็สามารถประสานสัมพันธ์ได้อย่างกลมกลืน

อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2) มีลักษณะทำนองที่โดดเด่น แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้ประพันธ์ทำนอง นอกจากนี้ผู้ขับร้องยังสามารถตีความและถ่ายทอดคำร้องได้อย่างเหมาะสมกับอารมณ์เพลงอีกด้วย

จากการวิเคราะห์โน้ตเพลง **อยู่เพื่อใคร (เวอร์ชัน 2)** พบว่ามีข้อสังเกตดังนี้

1. มีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย

2. มีการใช้เสียงโน้ตแปลกออกไป ได้แก่

2.1 ลา^๐ เป็นเสียงโน้ตที่ต่ำกว่า ลา ครึ่งเสียง แต่สูงกว่า ซอล ครึ่งเสียง

2.2 ที^๐ เป็นเสียงโน้ตที่ต่ำกว่า ที ครึ่งเสียง แต่สูงกว่า ลา ครึ่งเสียง

โดยมีการใช้มากในท่อนฮุค (hook) และใช้ในลักษณะการเรียงเสียงซ้ำกัน แต่อยู่ในกลุ่มเสียงโน้ตที่มีระดับใกล้เคียงกัน เช่น ในวรรคแรกของท่อนฮุค (hook) มีกลุ่มเสียงโน้ต ซอล ลา^๐ / ลา^๐ ลา^๐ ลา^๐ จะเห็นว่า ลา^๐ เป็นเสียงที่ต่อจาก ซอล โดยมีการเพิ่มระดับเสียงขึ้นมาเพียงครึ่งเสียง ซึ่งทำให้เสียงไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อพิจารณาคำร้องคือ “ไม่มี / เธอคืนมา” พบว่าสอดคล้องกับลักษณะอารมณ์เพลงที่ไปเรื่อย ๆ เหมือนความรู้สึกแว้งคว้าง ล่องลอย และยังไร้จุดหมาย

3. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน เช่นในวรรค “เป็นเหมือน / ดังเงา” ซึ่งมีกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ สามัญ จัตวา / เอก สามัญ กลุ่มเสียงโน้ต ที โด^๐ / มี ฟา จะเห็นว่า เสียงวรรณยุกต์ สามัญ สัมพันธ์กับเสียงโน้ตสองเสียง คือ เสียง ที และ ฟา ตรงคำว่า เป็น และ เงา ตามลำดับ

4. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและมีการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน เช่น เสียงโน้ต ที สัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้ทั้งเสียง สามัญ และ โท ตรงคำว่า จะ และ เช่น ตามลำดับ ในท่อนที่มีคำร้องว่า “แล้วจะเป็น / เช่นไร” ซึ่งมีกลุ่มเสียงโน้ต โด^๐ ที ลา / ที ซอล และตรงกับกลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ตรี สามัญ สามัญ / โท สามัญ

การศึกษาวเคราะห์โน้ตจากวรรณกรรมเพลงข้อสี่ฟ้าทั้งสิบเพลง ดังกล่าวมาโดยลำดับข้างต้นนี้ สรุปเป็นข้อสังเกตที่สำคัญไว้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. คำร้องมีการใช้เสียงวรรณยุกต์และเสียงโน้ตที่สอดคล้องกันในวรรค คือ คำร้องที่ตรงกับเสียงโน้ตสูง เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งนั้นก็มักจะเป็นเสียงสูง หรือหากเป็นเสียงโน้ตต่ำ เสียงวรรณยุกต์ในตำแหน่งที่ตรงกันนั้นก็มักเป็นเสียงต่ำด้วย ลักษณะดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่า วรรณกรรมเพลงของสีฟ้ามีการประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณศิลป์กับคีตศิลป์อย่างไพเราะกลมกลืน

2. ผู้ประพันธ์ทำนองเพลง มีวิธีการเรียบเรียงเสียงโน้ตหลากหลายวิธี ได้แก่

- 2.1 การใช้กลุ่มเสียงโน้ตเรียงไล่ระดับจากสูงไปหาต่ำ หรือจากต่ำไปหาสูง
- 2.2 การใช้กลุ่มเสียงโน้ตที่เรียงข้ามเสียง ทำให้เกิดความชัดเจนของเสียงขึ้น
- 2.3 การใช้เสียงโน้ตเสียงใดเสียงหนึ่งเป็นเสียงหลัก แล้วใช้เสียงโน้ตอื่น ๆ มาเรียง

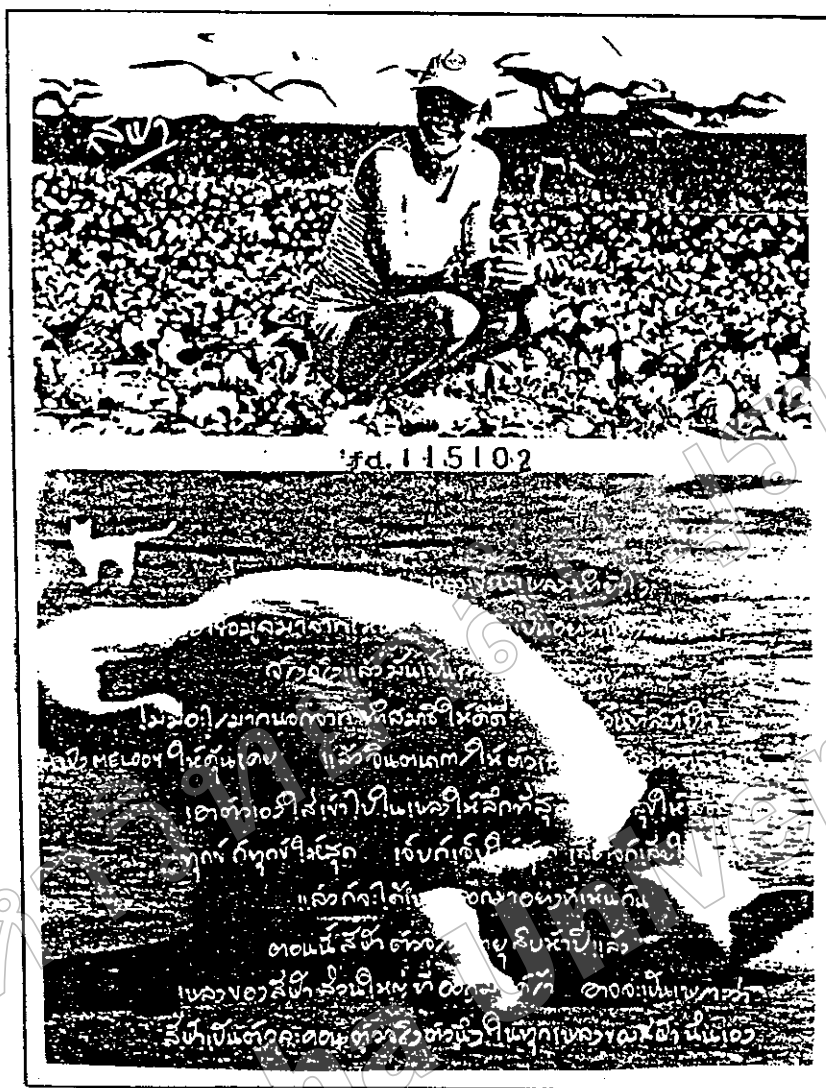
สลับ

2.4 มีการใช้เสียงโน้ตที่แปลกไปจากเดิม คือ เสียง ลา^๖ ที^๖ และ ซอล[#]

3. โดยทั่วไปการจบวรรคหรือจบท่อนของเพลง มักจะจบลงด้วยเสียงวรรณยุกต์สามัญ แต่จากการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของสีฟ้า พบว่ามีเพลงที่จบวรรคและ/หรือจบท่อนด้วยเสียงวรรณยุกต์ที่สูงกว่าปกติ คือ ตรี และ จัตวา ได้แก่ เพลง บอกอย่างนั้นอย่างนี้เลย เปล่าหรือกะ ไม่อยากให้เธอรู้ และ ลืมได้เลย แต่ก็เป็นการใช้เสียงวรรณยุกต์ได้อย่างสอดคล้องกับเสียงโน้ตและอารมณ์เพลง

4. เสียงโน้ตเสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงวรรณยุกต์ได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน หรือในวรรคที่มีกลุ่มเสียงโน้ตและการแบ่งจังหวะคำเหมือนกัน

5. เสียงวรรณยุกต์เสียงหนึ่งอาจสัมพันธ์กับเสียงโน้ตได้มากกว่าหนึ่งเสียงในวรรคเดียวกัน

ภาพที่ 1 ปกแถบเสียงชุดน้ำตา ฟาฝน กับคนเสียใจ

เนื่องจากวิธีการประพันธ์คำร้องของสีฟ้า ใช้วิธีฟังทำนองเพลงให้ขึ้นใจเสียก่อนจึงเขียนคำร้อง (สีฟ้า, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2545) จะเห็นได้ว่า จากตัวบทเพลงที่นำมาศึกษา ผู้ประพันธ์คำร้องสามารถประสานเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องให้สัมพันธ์กับเสียงโน้ตของผู้ประพันธ์ทำนองได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้ประพันธ์คำร้องในการประสานสัมพันธ์เสียงต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอารมณ์เพลง ทำให้ฟังแล้วรื่นหู ซึ่งอาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ได้รับฟังเกิดความประทับใจ และจดจำเพลงที่สีฟ้าเป็นผู้ประพันธ์ได้ นอกจากนี้ผู้ขับร้องเพลงแต่ละเพลงก็มีน้ำเสียงที่เหมาะสม และสามารถตีความ ถ่ายทอดเพลงต่าง ๆ